

T. C.
SİKİYÖNETİM KOMUTANLIĞI
ASKERİ SAVCILIKI
İSTANBUL

İDDİANAME

VE
KOVUŞTURMAYA YER
OLMADIĞI KARARI
(DİSK'E BAĞLI SİNE-SEN SENDİKASI)

Soruşturmayı Yürüten
SYNT. Yrd. Savcısı

ASIM KUTUR

İ Ç İ N D E K İ L E R

S A Y F A

<u>SANIKLARIN KİMLİKLERİ</u>	1-2
<u>SORUŞTURMANIN MAHİYET VE SUMULÜ</u>	2
<u>I-SİNE-SEN SENDİKASININ TARİHÇESİ</u>	3-4
<u>II-TÜZÜKLER VE AMAC</u>	5
A-SENDİKANIN KURULUŞ TÜZÜĞÜ	5
B-14.1.1979 TARİHİNDE KABUL ETTİĞİ TÜZÜK	5-8
III-SİNE-SEN'İN ORGAN VE TEŞKİLATLANMA ŞEKLİ	8-15
IV-SİNE-SEN'İN FAALİYETLERİ	15
1-İDEOLOJİK VE POLİTİK FAALİYETLER	15-43
A-GENEL KURUL TOPLANTI VE KARARLARI	15-26
a-14.1.1979 tarihli 1.Olağan Genel Kurul Toplantı ve Kararları	15-21
b-4.2.1980 tarihli 2.Olağan Genel Kurul Toplantı ve Kararları	21-26
B-GENEL YÖNETİM VE YÜRÜTME KURULU TOPLANTI VE KARARLARI	26-39
C-EĞİTİM, BASIN-YAYIN FAALİYETLERİ	39-42
D-SENDİKANIN YURT İÇİ VE YURT DIŞI KURULUŞLARLA OLAN MÜNASEBETLERİ	42-46
a-Yurt İçi kuruluşlarla münasebetleri	42-43
b-Yurt dışı kuruluşlarla münasebetleri	43
2-SİNE-SEN SENDİKASININ KİTLESEY EYLEMLERİ	43-46
V-HUKUKİ TAVSİF	46-50
A-İlgili Yasa Maddesinin Açıklanması	
a-Türk Ceza Kanununun 141.maddesi	46-47
b-Türk Ceza Kanununun 141.maddesinin tahlili	47-49
c-Türk Ceza Kanununun 141.maddesi ile korunmak istenen hukukî menfaat	49-50
B-Açıklanan bu Yasa Maddesi muvacehesinde fiili ve hukuki durum.	50-53
C-Netice ve Talep	53-56
a-Kovuşturmayaya Yer olmadığı Kararı	53
b-Firarda bulunan sanıklar için tefrik kararı	53-54
c-Tecziye,Kapatma ve Müsadere İstemi.	54-56

T.C.
1 NCI ORDU VE SIKIYÖNETİM KOMUTANLIĞI
ASKERİ SAVCILIĞI
İSTANBUL

SELİMİYE/İSTANBUL

ESAS NO :1980/3971 SİNE-SEN

KARAR NO :1983/763

10.11.1983

İ D D İ A N A M E

VE

KOVUŞTURMAYA YER OLMADIĞI KARARI

(1.ORDU VE SIKIYÖNETİM KOMUTANLIĞI (2) NUMARALI ASKERİ MAHKEMESİNE)

- SUÇ :Sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerinde tahakkümünü tesis etmeye veya sosyal bir sınıfı ortadan kaldırmaya veya memleket içinde müesses iktisadî veya sosyal temel nizamlardan herhangi birini devirmeye matuf cemiyetleri her ne suret ve nam altında olursa olsun kurmaya tevesül etmek, kurmak veya bunların faaliyetlerini tanzim veya sevk ve idare etmek veya bu hususlarda yol göstermek, bu kabil cemiyetlere girmek.
- SUÇ TARİHİ :1974-12.9.1980 tarihleri arası.
- SANIKLAR :1-EROL BATİBEKİ,
Mustafa Oğlu,1932'de Saniye'den doğma,İstanbul,Kadıköy,Koşuyolu,Muhittin Üstündağ mah.Hane:53,Cilt:56/55'de nüfusa kayıtlı olup,İstanbul,Üsküdar, Barbaros mah.Mareşal sok.Deniz apt.B-blok,Daire:20'de oturur,SİNE-SEN Sendikası Yürütme Kurulu üyesi.
- 2-ŞEREF YILMAZ,
Hamza Oğlu,1949'da Sıdika'dan doğma,Malatya ili,Darende ilçesi,Balaban nahiyesi, Çaybaşı köyü,Hane:2-10,Cilt:6,Sayfa:69'da nüfusa kayıtlı olup, İstanbul,Beyoğlu,Pire Mehmet sok.7/4'de oturur,SİNE-SEN Sendikası yürütme kurulu üyesi.
- 3-SAYIT AHMET KESKİN,
Mehmet Fuat Oğlu,1947'de Kadriye'den doğma,Sakarya İli,Karasu İlçesi, Yenimahalle,Cilt:006-01,Sayfa:29'da nüfusa kayıtlı olup,İstanbul,Kocamustafapaşa,Vidin cad.37/4'de oturur.SİNE-SEN Sendikası Yürütme Kurulu Üyesi.
- 4-ABDÜLKADİR ÇİL,
İbrahim Oğlu,1955'de Firdevs'ten doğma,Artvin ili,Yusufeli ilçesi, Altıparmak köyü,Cilt:003-02,Sayfa:1'de nüfusa kayıtlı olup,İstanbul,Mecidiyeköy,Fulya mah.Gülseren sok.No:53'de oturur.SİNE-SEN Sendikası Yönetim Kurulu üyesi.
- Tutuklama Tarihi :23.1.1981
Tahliye Tarihi :17.5.1982
- 5-AZMİ YILDIZ,
Koçali Oğlu,1952'de Saniye'den doğma,Trabzon ili,Merkez ilçesi,Arifi boyu mah.Hane:609,Cilt:7,zeyil,Sayfa:183'de nüfusa kayıtlı olup,İstanbul,Bakırköy,Güngören,Gazipaşa mah.No:11'de oturur.SİNE-SEN Sendikası Yönetim Kurulu Üyesi.

.../...

Tutuklama Tarihi :23.1.1981
Tahliye Tarihi :10.5.1983

6-GANI TURANLI,

Seyit Oğlu,1926'da Fatma'dan doğma, İstanbul,Eminönü M.Hayrettin mah.
Hane:1,Cilt:81,Sayfa:50'de nüfusa kayıtlı olup,İstanbul,Şişli,Sıracevizler
mah.No:104'de oturur.SİNE-SEN Sendikası Yönetim Kurulu üyesi.

7-HÜSEYİN ÖZŞAHİN,

Babo oğlu,1936'da Zehra'dan doğma,İstanbul,Fatih,Karagümrük,Akzeki sok.
Hane:60,Cilt:18/2,Sayfa:81'de nüfusa kayıtlı olup,İstanbul,Levent,Nispeti-
ye,Tören sok.Tümer apt.No:19,Daire:14,B-Blok'ta oturur.SİNE-SEN Sendikası
Yönetim Kurulu üyesi.

Tutuklama Tarihi :21.1.1981
Tahliye Tarihi :8.5.1981

8-ŞERİF GÖREN,

Fehmi Oğlu,1944'de Remziye'den doğma,İstanbul,Fatih,Samatya,Çukurağa mah.
Hane:24,Cilt:52,Sayfa:137'de nüfusa kayıtlı olup,İstanbul,Kadıköy,Kızıltop-
rak,Şehirkahya sok.25/6'da oturur.SİNE-SEN Sendikası Yönetim Kurulu Üyesi,

9-CEMAL DEMİRCİ,

Mevlüt Oğlu,1943'de Hidayet'ten doğma,Artvin İli,Ardanuç ilçesi, Kızılcık
köyü,Cilt:030/01,Sayfa:74'de nüfusa kayıtlı olup,aynı yerde oturur.SİNE-SEN
Sendikası Genel Merkez Yönetim Kurulu Üyesi.

Tutuklama Tarihi :29.1.1981
Tahliye Tarihi :8.5.1981

10-HALİL İBRAHİM ERGÜN,

Ahmet Oğlu,1946'da Fatma'dan doğma, Bursa ili,İznic İlçesi, Mehmet Çelebi
mah.Cilt:003,Sayfa:043'de nüfusa kayıtlı olup,İznic,Mahmutçelebi mah.
Atatürk cad. No:54'de oturur.SİNE-SEN Sendikası Yönetim Kurulu Üyesi.

11-MUSTAFA NECİP KOÇAK,

Abdülkadir Oğlu,1947'de Nazmiye'den doğma, Sinop ili, Boyabat İlçesi,
Oğlakçılar köyü,Hane:27,Cilt:27,Sayfa:108'de nüfusa kayıtlı olup,İstanbul,
Eyüp,Balat,Lonca Esnaf cad.No:35'de oturur.SİNE-SEN Sendikası Yönetim
Kurulu üyesi.

12-CUMALİ CİNGÜ,

Ali Oğlu,1941'de Asiye'den doğma,Mersin ili,Mesudiye mah. Hane:42,Cilt:2,
Sayfa:50'de nüfusa kayıtlı olup,İstanbul,Fatih,Akdeniz cad.Battal Gazi
sok.No:35/1'de oturur.SİNE-SEN Sendikası Yönetim Kurulu üyesi.

13-EROL DEMİRBAĞ,

Orhan Gazi oğlu,1943'de Handan'dan doğma,İzmir İli, Buca ilçesi,Merkez,
Hane:285,Cilt:1,Sayfa:193'de nüfusa kayıtlı olup,İstanbul,Mecidiyeköy,Ful-
ya cad.7/3'de oturur.SİNE-SEN Sendikası Denetim Kurulu üyesi.

SORUSTURMANIN MAHİYET VE ŞÜMÜLÜ :

Kısa adı DİSK olan Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu ile buna bağlı sendika yöne-
ticileri hakkında 1.Ordu ve İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığınının 15.12.1980 gün ve AD.MÜŞ:1980/-
8131 sayılı soruşturma emirleri uyarınca DİSK'e bağlı "SİNE-SEN" Sinema Emekçileri Sendikası
hakkında da Askeri Savcılığımızca tanzim edilen 1980/3971 SİNE-SEN Esas Sayılı hazırlık soruş-
turma evrakı tetkik edildi;

I-SİNE-SEN SENDİKASININ TARİHÇESİ :

Sinema dalında çalışan bir kısım işçiler 1975 yılından itibaren ayrı ayrı işkollarında çeşitli isimler altında dernekler kurarak mesleki faaliyetlerini sürdürmüşlerdir. Bilahare 1977 yılı sonlarına doğru MADEN-İŞ Sendikası ve onun hakimiyeti altında bulunan DİSK'in proleterya diktatörlüğünü kurmak, sosyalizme geçiş i in başlattığı ve Türkiye Komünist Partisinde programında yer alan cepheleşme faaliyetleri giderek ulusal demokratik cephe (UDC) biçiminde kurulup şekillenirken, aynı cephede yer almak isteyen YÖN-SEN derneği, film set teknisyenleri derneği, sinema oyuncular derneği, görüntü yönetmenleri derneği, film, ışıklandırma yönetmenleri derneği, prodüksiyon amirleri derneği, başta olmak üzere, diğer demokratik kuruluş ve kişilerin desteğinde 5 Kasım 1977 tarihinde (BÜYÜK ANKARA YÜRÜYÜŞÜ) adı altında İstanbul'dan Ankara'ya üç gün süren bir yürüyüş yapmışlardır. (EK-SİNE-SEN Deliller dosyası 793/27)

İddianamenin ileri bölümlerinde de bahsedileceği üzere; bu yürüyüş sendikasının politik ve ideolojik faaliyetlerinde daima bir ilham kaynağı telakki edilmiştir.

Yürüyüşün amacı dolaylı bir şekilde Kadir İnanır tarafından yukarıda beyan ettiğimiz UDC'ye dahil olmak için yapıldığı açık bir şekilde dile getirilmiştir.

Yapılan bu açıklamadan kısa bir bölüm aynen aşağıya alınmıştır;

".....Bugün biliyorsunuz 141 ve 142.maddeler var. Bu maddeler gizli bir şekilde polis se- lahiyetlerinin içerisine de saklanmış, toplumsal içerikli filmler yapmamızı engelleyen SANSÜR olarak karşımıza çıkmıştır. Sonuç olarak, yapılan filmleri halk beğenmiyor. Böylece sinemada art- tan işsizlik büyük bir sorun haline geliyor. 141 ve 142.maddeler kalkmadıkça, film danıştaydan çıksa bile, mümkün değil doğru dürüst film yapmamız....." (EK-SİNE-SEN Deliller Dosyası 792/7)

Bu kısa açıklamada da görüleceği üzere SANSÜR'ün kalkması bahane edilmek suretiyle komünist partilerin kuruluşunu yasaklayan TCK.nun 141 ve 142.maddelerinin kaldırılması hedef alınarak yapılan mücadelenin bu yöne müteveccih olduğu ve bu mücadelenin mevcut anayasal düzene karşı verildiği açık bir şekilde anlaşılmaktadır.

Yukarıda isimleri belirtilen dernekler 5 Ocak 1978 günü aralarında müşterek bir pro- tokol imzalayarak "İSTANBUL'DA TÜRKİYE SINEMA EMEKÇİLERİ SENDİKASI (SİNE-SEN) nı kurmuşlardır. (EK SİNE-SEN Deliller dosyası 793/27, 790/19, 29)

Sendikanın kurucu üyeleri şunlardır:

- 1-Necati BUVAN,
- 2-Cumali CİNGÜ,
- 3-Ekrem ÜLGEY,
- 4-Şeref YILMAZ,
- 5-Mevlüt EKİNCİ,
- 6-Seyfettin YILMAZ,
- 7-Halil DEDEOĞLU,
- 8-Aydın SAYMAN,
- 9-Semra ÖZBAMAR,
- 10-Cüneyt ARKIN,
- 11-İhsan BAYRAKTAROĞLU,
- 12-Zafer PAR ,

(EK SİNE-SEN Deliller Dosyası 790/25)

Yukarıda isimleri yazılı kurucu heyetten Mevlüt EKİNCİ, Semra ÖZDAMAR, Seyfettin Kadir YILMAZ, Şeref YILMAZ ve Halil DEDEOĞLU'nun 23.7.1978 tarihinde DİSK'e katılmak için 19 sayılı kararı aldıkları ve bu kararı 9 Ağustos 1978 tarihinde DİSK'e bildirdikleri, adı geçen karar DİSK Yürütme Kurulunca 20 Subat 1979 tarihinde görüşülerek SİNE-SEN'in DİSK'e üyeliğinin kabul edilmesine karar verilmiş ve böylece SİNE-SEN'in DİSK'e üyeliği gerçekleşmiştir.

(EK; SİNE-SEN Deliller Dosyası 790/17, 19, 35, 791/6)

Kurucu heyet başkanı Mevlüt EKİNCİ sendikanın kuruluş sebebini 21 Ekim 1978 tarihinde TRT'ye yapmış olduğu açıklamada aynen şu şekilde ifade etmiştir:

".....SİNE-SEN, Sınıf ve Kitle Sendikacılığını yaşama geçirmek, sinema emekçilerinin üzerindeki sömürüyü sınırlandırmak ve sonunda ortadan kaldırmak için savaşımaktadır. Kuruluşunun temelinde yatan gerçek kısa ve öz olarak budur....." demek suretiyle sendikanın tamamen politik bir maksat için kurulduğunu, mensuplarının iktisadi ve sosyal haklarını korumak ve geliştirmekten ziyade sınıf ve kitle sendikacılığı prensipleri doğrultusunda çalışacaklarını beyan ve ifade etmiştir.

Bilindiği üzere; sınıf ve kitle sendikacılığının temel ilkeleri DİSK-1 iddianamesinin 369-420. sayfalarında geniş bir şekilde izah edilmiştir. 1-4 Ağustos 1978 tarihinde 1. Ören toplantı ve kararları diye DİSK ve bağlı sendika yürütme kurullarınca birlikte "Demokratik Sınıf ve Kitle Sendikacılığının temel ilkeleri" adı altında alınan bu kararların DİSK ve bağlı sendikaların anayasaları mesabesinde olduğu bu kararların Marksist-Leninist ilkelerden ve bu ilkelerin geliştirilmiş biçimi olan sosyalist ideolojideki mevcut devrimin gerçekleşmesine yönelik doktrinlerden kaynaklanarak hazırlanmış bulunduğu ve demokratik sınıf ve kitle sendikacılığının temel amacının işçi sınıfının kurtuluşu olarak nitelenen sosyalizmin devrimci yollardan gerçekleştirilmesine yönelik bulunduğu açıklanmıştır.

Böylece sendikanın politik ve ideolojik faaliyetlerde bulunmak ve sosyalizmi tesis etmek için kurulduğu açıklanıyordu.

Keza 1979 yılında SİNE-SEN Sendikası Yönetim Kurulu tarafından basına yapılan açıklamada; sendikanın kuruluş sebebi şu cümlelerle açık bir şekilde ifade ediliyordu. ".....SİNE-SEN'in kuran emekçiler şanlı yürüyüşlerini 2. MC hükümeti döneminde gerçekleştirmişlerdir. SİNE-SEN'in politik olduğu iddiasına gelince ELBETTE POLİTİKTİR... Çünkü; SİNE-SEN üyeleri ekonomik ve sosyal mücadelelerinin sınıfsal mücadeleden soyutlanmayacağını bilincindedirler. Yine bu kişiler sinemanın meselelerini sınıf mücadelesi şeklinde yorumlamanın akli başında bir politika sayılmaya çağını söylerken, sınıf mücadelesini örtbas etmeye çalışan egemen sınıfların ağzıyla konuşmaktadırlar. Sinema emekçilerinin mücadelesi ELBETTE SİNİFSALDIR..... Çünkü; EMEKÇİLERİN MÜCADELESİDİR BU... Hayatın her alanında süren sınıf mücadelesinden sinema alanını soyutlamak olanaksızdır...." (EK: SİNE-SEN Deliller Dosyası 790/15)

Bu açıklama ile de sendika politik ve ideolojik mücadele vermek için anayasal düzeni değiştirip yerine işçi sınıfı iktidarına dayalı proleterya diktatörlüğünü gerçekleştirmek için kurulduğunu kesin bir şekilde ilân ediliyordu.

Sinema işkolunda SİNE-SEN ile aynı dönemde faaliyete başlayan TÜRKİYE FİLM İŞÇİLERİ SENDİKASI (TFİS)'ni DİSK'e katılma kararı alması ile DİSK her iki sendikanın üyeliğe kabullenme öncesi birleştirilmesini istemiş bu istek doğrultusunda 1 Ocak 1979 tarihinde SİNE-SEN ile TFİS Sendikaları birleşmeyi kabul ettiklerini yaptıkları ortak açıklama ile kamuoyuna duyurmuşlardır.

Her iki sendikanın birleşmeleriyle ilgili olarak 3.7.1978 tarihinde bulunduğu cezaevinden SİNE-SEN Sendikasına mektup gönderen komünistlik suçundan hükümlü sinema artisti Yılmaz GÜNEY bu mektubunda SİNE-SEN ve TFİS'nin bir çatı altında birleşerek sinema emekçilerinin sınıf çıkarları açısından aynı bilinç altında emperyalist güçlere ve onların işbirlikçilerine karşı devrimin gerçekleşmesine yardımcı olmaları için birleşmelerinin şart olduğunu ısrarlı bir şekilde telkin ve tavsiye ederek yol göstericiliği yapmıştır.

Nitekim bu mektubun tesiri altında kaldığı anlaşılan sendika yöneticileri 1 Ocak 1979 tarihinde TFİS ile birleşmişlerdir. (EK: SİNE-SEN Deliller Dosyası 794/11, 12, 13, 790/13)

Aynı sendika yöneticileri Yılmaz GÜNEY'in hapis hanesinden salıverilmesini temin için "Yılmaz'a özgürlük" kampanyasına katılarak müşterek oldukları komünist ideolojinin bir gereğini Vatan Gazetesi yazı işleri müdürlüğüne gönderdikleri imzalı yazı ile yerine getirmişlerdir. (EK: SİNE-SEN Deliller Dosyası, 794/11)

31 Mart 1980 tarihinde TFİS 2. Olağan genel kurul toplantısında aldıkları karar ile kendilerini fesh ederek SİNE-SEN Sendikasına katılmışlardır. (EK: SİNE-SEN Deliller dosyası 790/11, 12, 13, 16)

II-TÜZÜKLER VE AMAÇ

A- S e n d i k a n ı n   K u r u l u ş   T ü z ü ğ ü

5 Ocak 1978 tarihinde resmen kurulan SİNE-SEN Sendikası kurucu üyeler tarafından 14.1.1979 tarihine kadar yönetilmiştir.(EK:SİNE-SEN Deliller Dosyası 790/20)

Kuruluşu ile birlikte kabul ettiği tüzük ve bu tüzüğün amaç maddesi aynen aşağıya alınmıştır.

MADDE 3   :SENDİKANIN AMACI

- a-Yurt düzeyinde çalışan ve sendikanın işkolu kapsamına giren işçiler ile çalışanları ırk,dil,cinsiyet ve düşünce ayrımı yapmaksızın örgütlemek.
- b-Yurt içinde ve dışında aynı amaçlarla kurulmuş sendikalar ve diğer örgütlerle ilişkiler kurmak,işbirliği yapmak.
- c-Özgür ve güçlü sendikacılığın tüm kuralları ile gerçekleşmesi için her türlü girişimde bulunmak.
- d-Tüm emekçilerle emekten yana olanların ilke ve düşünce birliğini sağlamak.
- e-Emekçileri tüm haklarını alabilmesi için mesleki örgütlenmenin yanısıra anayasa doğrultusunda devlet yönetimine ağırlığını koymasını gerektiğinde inandırıcı bilinç vermek.
- f-İnsanın insanı sömürmesini önlemek için çalışmak.
- g-Sinema ve genel olarak tüm güzel sanat dallarındaki sansür ve anti-demokratik baskıların önlenmesi,sinema ve diğer sanat dallarında tam bir özgürlüğün sağlanması için çalışmak.
- h-İşkolu kapsamına giren tüm işyerlerinde çalışanların sosyal güvencelerine kavuşturulması için çalışır.
- ı-Demokratik bir sinema yasasının çıkarılması ve böylece gerek sinemada çalışanların gerekse sinema sanatının ülke içinde ve dışında saygınlığının artması için çalışır.
- i-Sinema sanayiinin yabancı ülkelere bağımlılığının kalkması, sinema sanatının ulusal değerlerimiz ve halk kültürü ile bağlarının sağlanması ve gelişmesi için gereken çalışmaları yapar.

(EK:SİNE-SEN Deliller dosyası 790/25)

Yukarıya alınmış bulunan amaç maddesinde tek tek sayılan ilkelerin genel anlamda 274 sayılı sendikalar yasasının 1.maddesinde belirtilen sendika mensuplarının iktisadi,sosyal hak ve menfaatlerini koruyup geliştirmeye yönelik bulunduğu görülmektedir.Ancak;14.1.1979 tarihinde sendikanın yapmış olduğu 1.Olağan genel kurul toplantısında DİSK tarafından hazırlanıp,DİSK'in önerisi ile bağlı sendikalarca kabul edilen "Tek Tip Demokratik Tüzük"ün amaç maddesi bu genel kurulda aynen kabul edilerek kuruluş tüzüğünün değiştirildiği, böylece bu sendika tek tip tüzüğü daha evvel bu şekliyle kabul etmiş olduğundan 17.1.1980 tarihinde DİSK tarafından gönderilen ve 30 Nisan 1980 tarihine kadar yaşama geçirilmesi istenilen tüzüğün aynı tüzük olması nedeniyle,yeni bir tüzük değişikliğine gerek görülmemiş,buna rağmen 4.2.1980 tarihinde yapılan 2.Olağan genel kurulda tek tip tüzüğün tekrardan madde madde şeklinde okunarak kabul edilmesi gerçekleştirilerek,şeklen de olsa,sendikanın tek tip tüzüğü kabul ettiğinin imajı yaratılmak istenmiştir. Burada amaç maddesi aynı olan her iki tüzüğün birlikte tahlillerinin yapılması uygun görülmüştür. (EK:SİNE-SEN Deliller dosyası,790/30,31,57,60,66,791/5)

B- 14.1.1979 T a r i h i n d e   K a b u l   E t t i ğ i   T ü z ü k

MADDE 3   :
SENDİKANIN AMAÇ VE İLKELERİ   :

- Kaynağını emeğin yüce değerinden,gücünü işçi sınıfından alan SİNE-SEN,
- a-İşçi sınıfı ve tüm emekçilerin mutluluğu için,kendi işkolunda çalışan işçileri çatısı altında toplayan en büyük gövdeyi oluşturmayı,
  - b-Henüz örgütlenmemiş ya da örgütlenme olanağına kavuşmamış emekçi sınıf ve tabakaların bu haklarını kullanmalarına yardım ederek örgütsel dayanışma kapsamı içine alınmalarını sağlamayı,

- c-İşçi sınıfı bilimine dayalı genel eğitimi yaygınlaştırmayı,
d-Emekçi halkımızın ülkenin yönetimini ele almasını sağlamaya yönelik ekonomik, sosyal ve siyasal bilinci geliştirecek çalışmalarda bulunmayı temel amaç sayar. Bu amacını gerçekleştirmek için, ülkemizi ve halkımızı tam bağımsızlığa kavuşturmayı öngören uluslararası işçi sınıfı ile uyumlu çalışmalar yapmayı hedefleyen, sosyalist bir düzenin hayata geçirilmesine ilişkin çalışmalarda bulunmayı ilke sayar.
e-Sinema ve genel olarak tüm güzel sanat dallarındaki sansür ve anti-demokratik baskıların kaldırılması,
f-Özerk bir sinema yasasının çıkarılması ve böylece gerek sinemada çalışanların, gerekse sinema sanatının ülke içinde ve dışında saygınlığının artması için çalışır.
g-Sinema sanayiinin yabancı ülkelere bağımlılığının kalkması, sinema sanatının ulusal değerlerimiz ve halk kültürü ile bağlarının sağlanması ve gelişmesi için çalışır.

Amaç maddeleri ve ilkeleri aynen yukarıya alınmış olan tek tip tüzük hakkında DİSK-1 iddianamesinin 125-140. sayfalarında geniş bilgi verilmiştir. SİNE-SEN Sendikası bu tek tip tüzüğü kabul etmekle amaç maddesinde yer alan ilkelerin işçi sınıfının iktidar mücadelesine müteveccih, kapitalizmin yok edilerek sınıf iktidarı esasına dayalı sosyalist bir düzen kurulmasına yönelik bulunduğu açık bir şekilde görülmektedir. Her iki tüzükte de böyle bir düzenin hayata geçirilmesinin ön koşulları olarak; "İşçi sınıfı biliminden kaynaklanan sosyalist ideolojinin işçi sınıfı tarafından benimsenerek, bu ideolojinin geliştirilmiş doktrinleri ve işçi sınıfı biliminin yol göstericiliğinde eğitimin yaygınlaştırılarak işçi sınıfından, 'Kendileri için sınıf olma' bilincinin yaratılması" gösterilmektedir.

Bilindiği üzere; tetkik konusu tüzüklere göre işçi sınıfının ideolojisi olarak kabul edilen "sosyalist ideoloji", Marks, Engels ve Lenin tarafından geliştirilen "İşçi sınıfının devrimci pratiğini" vazgeçilmez koşulu olarak ifade edilmektedir.

Yine bilinmektedir ki; işçi sınıfının bilimi, diğer adıyla "Bilimsel Sosyalizm" yaygın anlamda Marksçılık, Lenencilik'in bütünüyle parçalarından birini, yani, işçi sınıfının tarihsel görevini, proleteryanın sınıf savaşımını, sosyalist devrimi ve proleterya diktatörlüğünü, sosyalist hareketin stratejisini ve taktiğini, sosyalist komünist toplumların kurulmasını ve yönetilmesini ve ulusal kurtuluş hareketlerini konu edilen öğretiyi;

Özel anlamda da "Marksçı-Leninci teorinin tümünü ve bu teorinin felsefi, ekonomik ve sosyo politik görüşlerinin oluşturduğu sistemi" ifade etmektedir.

Sosyalizmin; "Kapitalist üretim tarzının ortadan kaldırılarak üretim araçları üzerindeki özel mülkiyetin toplumsal mülkiyete dönüştürülmesinin temini, burjuvazinin egemenliğine son verilmek üzere işçi sınıfının öncülüğünde gerçekleştirilecek bir ihtilâle kurulacak olan proletarya diktatörlüğünü ve giderek sınıfsız topluma dönüşümü gerçekleştirmeyi" ifade eden bir düzen olduğu hususu daha evvelce de izah edilmişti.

Mahiyeti öz olarak açıklanan işçi sınıfı bilimi ve işçi sınıfı ideolojisi doğrultusunda işçilerde yaratılmak istenen "Sınıf Bilinci" ise kapitalizmin işçi sınıfı öncülüğünde gerçekleştirilecek ihtilâle devrilmesine yönelik "Devrimci Öze" değişik bir ifade ile "İhtilâlcî bir ruha" kavuşturulmalarıdır.

Marksist teorinin uygulayıcısı Lenin, Sosyalizmin inşası için "zorlu bir ihtilâlin kaçınılmaz olduğunu, sosyalist inkılâbın ise, zorlu bir ihtilâle başvurmadan imkansız olduğunu; sosyalist bir ihtilâlin bir iç harp olmaksızın düşünülemeyeceğini" belirtmiştir.

Bu açıklamalar muvacehesinde tüzüklerde işçi sınıfının ekonomik, ideolojik mücadelesinin yanında, işçi sınıfı iktidarına yönelik politik mücadelesinin son aşaması olarak gösterilen sosyalist düzenin kurulmasının kendi deyimlerine göre sosyalist bir düzenin hayata geçirilmesinin ancak, şiddete dayalı ihtilâle mümkün olacağı gerçeği ortaya çıkmaktadır.

Kaynağını Marksist-Leninist ideolojinin, "Proleteryanın mutlak merkezileştirilmesinin ve en sıkı disiplinle idare edilmesinin burjuvaziyi yenmek için esaslı şartlardan biri" olarak

kabul edilen ilkesinden alan,"Demokratik Merkezîyetçilik" ilkesinin dahi,aynı tüzüklerde amaç ve ilke olarak benimsenmiş olması,tüzüklerdeki amaçlanan sosyalizmin inşasında önemli bir unsur olarak gerekli görüldüğü,merkezî otorite ve disiplinin sağlanması için tüzüklerine alınmış olduğu anlaşılmaktadır.

Bu açıklamalardan sonra,sendikaların Anayasa ve 274 ve 275 sayılı yasalardaki konumu itibariyle yapılan incelemede:

Anayasanın sendika kurma hakkını düzenleyen 46.maddesinde;"işçiler ve işverenler önceden izin almaksızın sendikalar ve sendika birlikleri kurma,bunlara serbestçe üye olma ve üyelikten ayrılma hakkına sahiptirler.Bu hakların kullanılmasında uygulanacak şekil ve usuller kanunda gösterilir.Kanun,Devletin ülkesi ve Milletiyle bütünlüğünün,Milli Güvenliğinin,Kamu düzeninin ve genel ahlâkın korunması maksadıyla sınırlar koyabilir.

Sendikalar ve Sendika birliklerinin tüzükleri,yönetim ve işleyişleri demokratik esaslara aykırı olamaz" amir hükmü yer almaktadır.

Toplu sözleşme ve grev hakkını düzenleyen 47.maddesinde:"İşçiler işverenlerle olan münasebetlerinde,iktisadi ve sosyal durumlarını korumak veya düzeltmek amacıyla toplu sözleşme ve grev haklarına sahiptirler.

Grev hakkının kullanılması ve istisnaları ve işverenlerin hakları kanunla düzenlenir." denilmektedir.

274 sayılı sendikalar yasasının,"İşçi ve işveren mesleki teşekkülleri" başlığı altında düzenlenen 1.maddesinde;"Sendika,federasyon ve konfederasyonlar,bu kanuna göre işçi sayılanların ve işverenlerin müşterek iktisadi,sosyal ve kültürel yararlarını korumak ve geliştirmek için kurulan mesleki teşekküllerdir."denilmektedir.

275 Sayılı toplu iş sözleşmesi grev ve lokavt yasasının,"Grevin tarifi" başlığı altında düzenlenen 17.maddesinde:

"İşçilerin,topluca çalışmamak suretiyle bir iş kolunda veya işyerinde faaliyeti durdurmak veya işin niteliğine göre önemli ölçüde aksatmak amacıyla aralarında anlaşarak veyahut bir teşekkülün aynı amaçla topluca çalışmaması için verdiği bir karara uyarak işi bırakmalarına grev denir.

İşçilerin işverenle olan münasebetlerinde iktisadi ve sosyal durumlarını korumak veya düzeltmek amacıyla ve bu kanun hükümlerine uygun olarak yapılan greve,kamunî grev; bu amacın dışında veya bu kanun hükümlerine uyulmaksızın yapılan greve,kamun dışı grev denilir"denilmektedir.

Gerek Anayasanın,gerekse 274 ve 275 sayılı yasaların yukarıda aynen alınmış bulunan maddelerinde açıkça gösterildiği üzere;Sendika,Federasyon,Konfederasyon gibi mesleki teşekküllerin,işçilerin "ekonomik,sosyal,kültürel" haklarını korumak ve geliştirmek amacı ile kurabilecekleri ve faaliyetlerini yasaların öngördüğü bu kapsam dairesinde sürdürebilecekleri ve bu amaçlar dışında,başkaca bir amaç güdemeyecekleri yasaların emredici bu hükümleri karşısında kesinlik arz etmektedir.

Dolayısıyla,bu tür mesleki kuruluşların,teşkilât ve faaliyetlerini ve amaçlarını simgeleyen ve kuruluşlarına vücut veren tüzüklerindeki amacın,yasalara uygun olması gerektiği halde;işçi sınıfının,yasal olarak tanınan ekonomik mücadelesi dışında yasaların hiçbir suretle cevaz vermediği Marksist-Leninist ilkelerden kaynaklanan politik ve ideolojik mücadele vererek,"Egemenliğin " işçi sınıfı elinde temerküzünü sağlayacak sosyalist bir düzenin kurulmasının,amaç olarak tüzüklerinde kabul edilmiş olması yukarıda zikredilen 274 ve 275 sayılı yasa maddelerine aykırı olduğu gibi,özellikle Anayasanın 4.maddesine de tamamen aykırılık teşkil ettiği açıkça görülmektedir.

Anayasanın "Egemenlik" başlığı altında düzenlenmiş bulunan 4.maddesinde;"Egemenlik;kayıtsız,şartsız Türk Milletindedir.

Millet,Egemenliğini,Anayasanın koyduğu esaslara göre,yetkili organlar eliyle kullanır.

Egemenliğin kullanılması,hiçbir suretle belli bir kişiye,zümreye veya sınıfa bırakılamaz.Hiç kimse veya organ,kaynağını Anayasadan almayan bir Devlet yetkisi kullanamaz" denilmektedir.

Anayasanın bu maddesi konuya kesinlik getirmekte, Madde sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerinde tahakkümünü tesis etme eylemini açıkça reddetmekte ve egemenliğin kayıtsız şartsız Türk Milletine ait olduğu hükmü ile de sınıf egemenliğini Anayasa dışına ittiği görülmektedir.

Maddenin 2. ve 3.Fıkraları ise;egemenliğin,Anayasanın belirttiği esaslar çerçevesinde ve yetkili kıldığı organlar eliyle kullanılabilceğini,bunların dışında hiçbir kişi,zümre veya sınıfın,buna sahip çıkamayacağını kesin olarak belirtmektedir.

Bu açıklamalar ve yasal gerçekler muvacehesinde DİSK tarafından kabul edilen Tek Tip tüzüğün sendikacada l.Genel kurulda aynen benimsenerek kabul edilmesiyle,işçi sınıfı bilimi, diğer bir deyimle "Bilimsel Sosyalizm" ilkelerinin rehberliğinde, işçi sınıfının öncülüğünde sosyalizmi gerçekleştirmek ve proletarya diktatörlüğünü kurmak amacının benimsendiği ve bu amacı ihtiva eden tüzüğü l.Genel Kurulda kabul etmesiyle SİNE-SEN Sendikasının illegal bir hüviyet iktisap etmiş olduğu açık bir şekilde görülmektedir.

III-SİNE-SEN'İN ORGANLARI VE TESKİLATLANMA ŞEKLİ

Sendikanın l.Olağan genel kurul toplantısında değişikliğe tabi tutularak kabul edilen tüzüğün 10.maddesine göre organları aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

1)YÖNETİM ORGANLARI

A)Genel Merkez Organları

- a)Merkez Genel Kurulu
- b)Merkez Yönetim Kurulu
- c)Merkez yürütme kurulu
- d)Merkez Denetim Kurulu
- e)Merkez Omur Kurulu

B)Bölge Temsilciliği Kurulu

- a)Bölge Temsilcilik Kurulu
- b)Bölge Temsilcilik Yönetim Kurulu
- c)Bölge Temsilciliği

C)Şube Organları

- a)Şube Kongresi
- b)Şube Yürütme Kurulu
- c)Şube Yönetim Kurulu
- d)Şube Denetim Kurulu
- e)Şube Onur Kurulu
- f)İşyeri Temsilcilik Kurulu
- g)Senlika İşyeri Kurulu

2)DANIŞMA ORGANLARI

- a)Başkanlar Kurulu
- b)Genel Baştemsilciler Kurulu
- c)Bölge Baştemsilciler Kurulu
- d)Şube Temsilciler Kurulu

(EK:SİNE-SEN Deliller Dosyası 790/60)

Tüzüğün 10.maddesinde gösterilen organların oluşumu,görev ve yetkilerinin nelerden ibaret olduğunun belirtilmesi bakımından tüzüğün bu konulardaki maddelerinin aynen alınmasında fayda mülahaza edilmiştir.

MADDE-11

MERKEZ GENEL KURULU

Bir önceki genel kurulca seçilmiş genel merkez organları,üyleri,sendika kurucu üyleri,üylüğünü yitirmemiş eski başkanlar ile,

1-GENEL KURUL DELEGELERİ:Şubeleri oluşturan branşların,şube kongrelerinde aşağıdaki oranlamaya göre seçecekleri delegelerden oluşur.

a)Sendika toplam üye sayısı 1000'den az ise,her branş 25 üyeye kadar tüm üyelerini 25 sonrası her 10 üye içinse 25+1 oranına göre seçer.Branşların seçtikleri üyeler şube genel kurulunun onayı veya değişimi ile Merkez genel kurul delegesi olurlar.Branşların kendi içindeki seçimlerini Merkez Yürütme Kurulu bir yönetmelikle düzenler.

b)Toplam üye sayısı 1000'den çok 5000'den az ise her branş 25 üyeye kadar tüm üyelerini, 25 sonrası her 25 üye içinse 25+1 oranına göre seçer.

c)Toplam üye sayısı 5000'den çok 10000'den az ise her branş 25 üyeye kadar tüm üyelerini 25 sonrası her 100 üye içinse 25+1 oranına göre seçer.

2)Merkez şube dışında şubeler oluşmamışsa Merkez Genel Kurulu tüm üyelerin katılımı ile gerçekleşir.

MADDE-12

MERKEZ GENEL KURULU DELEGELİK KOŞULLARI:

Merkez Genel Kurul delegesi olabilmek için:

a)Ödenti borcu bulunmamak,

b)Delege seçiminin yapıldığı gün en az altı aylık üye bulunmak

c)16 yaşını bitirmiş olmak ön koşuldur.

d)Sendika organlarına veya delegeliğe aday olmak için sendika üyeliğinden başka koşul aranmaz. Merkez Yönetim Kurulunun istemi ve genel kurulun kararı olmadan delegelik kaldırılamaz.

Sendikanın yeni kurduğu şubeler veya eski şubelere bağlı yeni örgütlenmiş işyerlerindeki üyeler için bu maddenin (b) bendi uygulanmaz.

Bu koşulların birinden yoksun olan üye delege seçimlerinde aday olamaz.Aday olsa bile seçimi geçersiz sayılır.

Sendikanın ücretli kadrolarında bulunan yöneticiler dışındaki üyeler kadroya alınmadan önceki şubeden veya çalışmakta bulunduğu ildeki şubelerin birinden delegeliğe aday olabilirler.

Genel kurulun açılışında asıl delegelerden noksan olan yerler aynı şubenin delegeleri ile birlikte seçilen yedek delegelerden oy sırasına göre doldurulur. Sonradan gelen asıl delege genel kurula katılamaz. Genel kurulun açılışında bulunan ve daha sonra bulunmayan delegelerin yerine yedekleri alınamaz.

MADDE-13

GENEL KURULUN TOPLANMA VE ÇALIŞMA YÖNTEMLERİ:

a)Genel kurul merkez yönetim kurulunun saptayacağı gündem, yer, gün ve saatte iki yılda bir olağan olarak toplanır. Yönetim kurulu ve yetkisini yürütme kuruluna verebilir.(Bu süreçte yasal bir değişim olursa yasaya uyulur.)

b)Gündem, yer, gün ve saat merkez yürütme kurulu tarafından merkezin bulunduğu ildeki iki gazete ile toplantı gününden en az on gün önce üyelere ve ilgililere duyurulur.Genel kurulun toplantı, yer, gün ve saati ile gündemi genel kurulun yapılacağı yerin en yüksek mülki makamlığına da yazı ile bildirilir.Duyurulan günde yeterli çoğunluk sağlanmaması dolayısıyla toplantı yapılmazsa, geri bırakılma nedeni ile ikinci toplantının yeri, günü, saat ve gündemi yeniden iki gazete ile üyelere ve ilgililere duyurulduktan başka toplantının yapılacağı yerin en yüksek mülki makamlığına yazı ile bilgi verilir. İkinci toplantı en geç 15 gün içinde yapılır.Bu toplantıda yeterli çoğunluk seçimi organların üye sayısının iki katından aşağı olamaz.

c)Genel kurula sunulacak döneme ilişkin çalışma raporları 15 gün önceden delegelere gönderilir.

d)Genel kurul başkan veya genel başkanın yokluğunda genel sekreter, genel sekreterin yokluğunda yürütme kurulu üyelerinden biri açar. Genel kurulun açan toplantıyı yönetecek başkanlık kurulu seçimini yönetir.

e)Genel kurul başkanlık kurulu genel kurula açık oyla seçilen bir başkan,iki başkan yardımcısı ve yeteri kadar yazmandan oluşur.Genel kurulca alınan bütün kararlar ile seçim sonuçları genel kurul kararlarına ilişkin karar defterine yazılarak başkanlık kurulu tarafından imzalanır.Bu kurula seçileceklerin delege, üye, üst kuruluş veya üst kuruluşlara bağlı sendicaların yöneticilerinden olması gerekir.

f) Genel kurulda hazır bulunan delegelerin 1/10'unun yazılı istemi ve genel kurulun oluru ile gündemde değişiklik yapılabilir.

g) Genel kurul çalışmaları:

1- Genel Kurul olarak,

2- Komisyonlara ayrılarak yapılır.

Genel kurul, gündemindeki konuları ve delegeler tarafından ileri sürülecek öneri ve dilekleri inceleyip rapora bağlayarak genel kurula sunmak üzere gerekli komisyonları oluşturur. Komisyonlar göreve başlarken kendi üyeleri arasından bir başkan ve bir yazman seçerler. Komisyonların raporları genel kurulca görüşülüp karara bağlanmadıkça geçerli sayılmaz. Komisyonların üye sayısı genel kurulca saptanır.

h) Genel kurulda kararlar anafütük değişikliği dışında oylamaya katılan delegelerin salt çoğunluğuyla alınır.

MADDE-14

OLAĞANÜSTÜ GENEL KURULUN TOPLANMA KOSULLARI:

a) Merkez Yürütme ve Merkez Yönetim kurulunun kararları ile,

b) Merkez Denetim kurulunun dernekler yasası uyarınca yapacağı istem üzerine,

c) Sendika üyelerinin 1/5'inin gerekçeli yazılı ve imzalı istemi ile genel kurul olağanüstü toplantıya çağrılır. Olağanüstü genel kurula kongresini yapmış şubelerin seçilmiş delegeleri ile kongresini yapmamış şubelerin üyeliğini yitirmemiş eski delegeler katılır.

d) Olağanüstü genel kurul gündemindeki konuları görüşür. Genel kurul süresi seçimlerin de yapılması durumunda, 2 yıldır.

MADDE-15

MERKEZ GENEL KURULUN GÖREV VE YETKİLERİ:

a) Gündemi onaylamak veya değiştirmek,

b) Genel kurulda hazır bulunan delegelerin 2/3'ünün oyları ile anafütükte değişiklik yapmak ya da yeni bir tüzük benimsemek,

c) Yurt içinde veya yurt dışındaki üst kuruluşlara üye olma veya üyelikten ayrılma kararı vermek,

d) Merkez onur kurulunun kararlarını görüşmek, onaylamak ya da bozmak,

e) Organların, genel kurula sundukları raporları görüşüp onaylamak veya sorumlu gördükleri hakkında yasal ve tüzüksel kovuşturma yapılmasına karar vermek,

f) Yürütme ve Yönetim organlarına yapılması zorunlu görevler vermek,

g) Tüzükte öngörülen genel merkez organ üyeleri ve yedekleri seçmek,

h) Üyesi bulunduğu kuruluşlarla diğer kuruluşların genel kurul toplantılarına katılacak delegelerle görevli üyeleri seçmek veya bu konudaki yetkisini merkez yönetimi ya da merkez yürütme kuruluna devretmek, konfederasyon delegelerinin genel kuruldan seçilmesi zorunludur.

ı) Seçimli yöneticiler ile diğer personele ödenecek ücret ve yaluklar gibi ödenekleri saptamak, gelecek döneme ilişkin bütçeyi onaylamak,

i) Anafütüğe uygun öneriler hakkında kararlar almak ve organlara yetkiler vermek,

j) Sendika tüzel kişiliğine son vermek,

k) Yasalar, tüzükler ve yönetmeliklerin elverdiği diğer yetkileri kullanmak,

MADDE-16

MERKEZ YÖNETİM KURULUNUN OLUŞMASI:

Merkez yürütme kurulu üyelerinden başka genel kuruldan seçilen 10 asil üyeden oluşur. Genel kurulda asıl merkez yönetim kurulu üyesi kadar da yedek üye seçilir. Yönetim kurulundan ayrılan seçimli asil üyelerin yerine aldıkları oy sırasına göre yedek üyeler merkez yürütme kurulunca çağrılır.

MADDE-17

MERKEZ YÖNETİM KURULUNUN TOPLANTI YÖNTEMİ:

Merkez Yönetim Kurulu en az üç (3) ayda bir merkez yürütme kurulunca saptanan yerde, saptanmamışsa genel merkezde genel başkanın, genel başkanın yokluğunda genel sekreterin başkanlığında toplanır. Yönetim kurulu üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır. Kararlar katılanla salt çoğunluğuyla alınır, eşitliği durumunda toplantıyı yönetenin katıldığı öneri karar olur.

Yönetim Kurulu gündemine eklenecek maddeler için yazılı önerge vermek zorunludur. Toplantıda alınan kararlar, karar defterine yazılır ve toplantıya katılan kurul üyeleri tarafından imza edilir.

Merkez yönetim kurulu, gerektiğinde genel başkan tarafından, üyelerin 2/3'ünün yazılı istemi denetim ve onur kurullarının ortak kararı ile yazılı isteği üzerine veya yürütme kurulu kararı ile olağanüstü toplantıya çağrılır.

MADDE-18

MERKEZ YÖNETİM KURULUNUN GÖREV VE YETKİLERİ:

- 1-Yürütme kurulundan her toplantı için bilgi alır, dilediği konuları gereğini yapmak üzere yürütme kuruluna aktarır,
- 2-Sendikanın çalışmalarına ilişkin yürütme kurulunca verilmiş kararlar üzerinde yorumlar yapar, yürütme kuruluna yapılması zorunlu görevler verir.
- 3-Olağanüstü durumlarda örgütün izleyeceği genel politikayı görüşerek karara bağlar.
- 4-Görevinden ayrılan veya boşalan Yürütme Kurulu üyelerinin yerine sendika üyeleri arasından genel kuruldaki yönetime göre yeni üye seçer.
- 5-Sendika amaçlarına uygun olarak taşınır, taşınmaz mal satın alınmasına veya satılmasına karar verir veya bu konularda Merkez Yürütme Kurulunu yetkili kılar.
- 6-Bütçedeki fasıllar arasında gerekli aktarmaları yapar veya bu konuda yürütme kuruluna yetki verir.
- 7-Ek bütçe düzenleyerek uygulanmasını kolaylaştırır.
- 8-Güçlü ve verimli bir örgütlenme için gerekli programları hazırlar, gerekli önlemlerin alınmasını ve uygulanmasını sağlar,
- 9-Yürütme kurulunun tüzüğe uygun olarak hazırlayıp yürürlüğe koyduğu yönetmelikleri inceleyerek gerektiğinde değiştirerek onaylar.
- 10-Anatüzük ve genel kurul kararlarıyla kendisine verilen yetkileri kullanır.
- 11-Dönemine ilişkin olarak Merkez Yürütme kurulunca hazırlanan çalışma ve hesap raporlarını onaylayarak genel kurula sunar,
- 12-Özürsüz olarak ardı ardına üç dönem içinde toplam beş toplantıya katılmayan üyeyi yönetim kurulundan düşürür.
- 13-Anatüzüğün amaç ve ilkelerine aykırı sendika bütünlüğünü süreyle işten el çektirilen yöneticinin hakkındaki soruşturma bir aydan fazla süremez. Yürütme kurulu üyeleri hakkında onur kurulunca verilen kararlar yürütme, yönetim, denetim ve onur kurullarının yapacakları ortak toplantıda 2/3 oyla verilecek kararla kesinleşir. Hakkında karar verilecek iki oylamaya katılamaz.
- 14-Anatüzük ve yasalara uygun olarak gereksinme duyduğu kararları alarak uygular.

MADDE-19

MERKEZ YÜRÜTME KURULUNUN OLUŞMASI TOPLANMASI VE KARAR VERME YÖNTEMLERİ:

Merkez yürütme kurulu: Merkez genel kurulunda seçilen genel başkan, genel sekreter ile birlikte 7 üyeden oluşur. Merkez yürütme kurulu, genel başkanın yönetiminde, genel başkanın yokluğunda veya genel merkezde bulunmadığı zamanlarda, genel sekreterin, genel sekreterinde yokluğunda en kıdemli yürütme kurulu üyesinin başkanlığında üyelerin salt çoğunluğunun katılması ile toplanır. Toplantıya katılanların sayısı ne olursa olsun, kararlar en az üye tam sayısının salt çoğunluğunun oyu ile alınır.

Merkez Yürütme kurulu en az haftada bir gerektiğinde kurulan kararı, genel başkanın çağrısı veya iki yürütme kurulu üyesinin istemi ile her zaman toplanır.Özürsüz olarak ardi ardına üç dönem içinde toplam beş toplantıya katılmayan üye yürütme kurulundan düşürülür.

MADDE-20

MERKEZ YÜRÜTME KURULUNUN GÖREV VE YETKİLERİ:

- a)Sendikanın amaç ve istemlerinin gerçekleşmesinden birinci derecede sorumludur. İşçi sınıfını ilgilendiren her türlü konuyu ve olayları işler, sendika işlerinin düzenli yürütülmesi ve iyi işlemesi için dairelerin dışında gereksinme duyduğu büro ve kurulları kurar, bunların sistemli ve verimli çalışmalarını sağlar.Daire, büro ve kurullar için yönetmelik hazırlar ve merkez yönetim kurulunun onayına sunar.
- b)Sendika işlerinin düzenli yapılması, üyelerin hak ve çıkarlarının en iyi biçimde korunması için daire,büro,şubeler ve bölge temsilciliklerinde çalıştırılacak uzman ve kişilerin atanmalarını yapar ve bunlara verilecek ücret,yolluk ve sosyal yardımları bütçe sınırları içinde belirler.
- c)Yasalara göre sendikanın temsil edebilmesi gereken kurum ve kurullara katılacak delege ve temsilcileri seçer,vekil atar.
- d)Sendikanın anatüzük ve yönetmeliklerine aykırı davranan şube yürütme ve yönetim kurulları, işyeri temsilcileri,işyeri sendika kurulu üyeleri ve bölge temsilcilerine işten el çek-tirebilir.Geçici atama yapabilir.Ancak bu elçektirilenlerin yerine 3 ay içerisinde seçim yapmak zorundadır.
- e)Her merkez yönetim kurulu toplantısına yaptığı ve yapacağı işlere ilişkin sözlü ve yazılı bilgi verir.
- f)Sendika adına her türlü sözleşme imzalanmasına karar verir.İmzalayacak yetkilileri seçer.Toplu iş sözleşmesi tasarılarını hazırlar veya hazırlatırır.Toplu iş sözleşmelerinin imzalanmasına karar verir veya bu konuda yetkili seçer.Toplu iş sözleşmesi uyuşmazlıklarında il ve yüksek hakem,özel hakem kurullarında sendikayı temsil edecek üyeleri seçer.Yasalara uygun olarak grev kararı alır,uygular,gerektiğinde grevi kaldırır.
- g)Bankalardan,postahanelerden ve diğer özel ve tüzel kişi ve kuruluşlardan para almaya yetkili üyeler ve görevliler için sirküler hazırlar ve görevliler saptar.
- h)Yasaların elverdiği her türlü eylemlerin yapılması kararlarının alınmasında, uygulanmasında,işçilerin çıkarları doğrultusunda gerekli girişimlerin yapılmasında yetkili olduğu kadar da sorumludur.
- 1)Gerekli gördüğü bölgelerde şube açabilir.Ancak bir bölgede şube açabilmesi için çok zorunlu durumlar dışında o bölgede sendikaya kayıtlı üye sayısının en az 100 olması gereklidir.
- i)Gerekli gördüğünde bölge temsilciliği kurabilir ve buralara temsilci atayabilir.
- j)Merkez yürütme kurulu üyeleri anatüzükte gösterilenlerin dışında kurulacak daire, büro ve kurulların yönetimini örgütün gereksinimlerine göre yapacağı işbölümü ile yürütür. Hiçbir kurul üyesi anatüzük,kongre yönetim,yürütme kurullarının kararlarına ve sendikanın il-kelerine aykırı davranamaz.Her üye önce görevinden dolayı yürütme kuruluna karşı sorumludur.

MADDE-21

GENEL BAŞKAN:

Genel Başkan genel kurulda oylamaya katılan delegelerin 2/3 çoğunluk oyu ile seçilir. Bu çoğunluk ilk turda elde edilmezse ikinci tura geçilir.İkinci turda oylanır,çoğunluğunu alan aday seçilmiş olur.Seçimde gizli oy açık sayım yöntemi uygulanır.

MADDE-22

GENEL BAŞKANIN GÖREV VE YETKİLERİ:

a)Anatüzükte başkaca hüküm bulunmayan konularda sendikayı tek başına temsil eder. Geçici nedenlerle görev başında bulunmadığı zamanlarda bu yetkiyi genel başkan vekili-genel sekreter kullanır.

Merkez Yürütme kurulu en az haftada bir gerektiğinde kurulan kararı, genel başkanın çağrısı veya iki yürütme kurulu üyesinin istemi ile her zaman toplanır. Özürsüz olarak ardi ardına üç dönem içinde toplam beş toplantıya katılmayan üye yürütme kurulundan düşürülür.

MADDE-20

MERKEZ YÜRÜTME KURULUNUN GÖREV VE YETKİLERİ:

- a) Sendikanın amaç ve istemlerinin gerçekleşmesinden birinci derecede sorumludur. İşçi sınıfını ilgilendiren her türlü konuyu ve olayları işler, sendika işlerinin düzenli yürütülmesi ve iyi işlemesi için dairelerin dışında gereksinme duyduğu büro ve kurulları kurar, bunların sistemli ve verimli çalışmalarını sağlar. Daire, büro ve kurullar için yönetmelik hazırlar ve merkez yönetim kurulunun onayına sunar.
- b) Sendika işlerinin düzenli yapılması, üyelerin hak ve çıkarlarının en iyi biçimde korunması için daire, büro, şubeler ve bölge temsilciliklerinde çalıştırılacak uzman ve kişilerin atanmalarını yapar ve bunlara verilecek ücret, yolluk ve sosyal yardımları bütçe sınırları içinde belirler.
- c) Yasalara göre sendikanın temsil edebilmesi gereken kurum ve kurullara katılacak delege ve temsilcileri seçer, vekil atar.
- d) Sendikanın anatüzük ve yönetmeliklerine aykırı davranan şube yürütme ve yönetim kurulları, işyeri temsilcileri, işyeri sendika kurulu üyeleri ve bölge temsilcilerine işten el çek-tirebilir. Geçici atama yapabilir. Ancak bu elçektirilenlerin yerine 3 ay içerisinde seçim yapmak zorundadır.
- e) Her merkez yönetim kurulu toplantısına yaptığı ve yapacağı işlere ilişkin sözlü ve yazılı bilgi verir.
- f) Sendika adına her türlü sözleşme imzalanmasına karar verir. İmzalayacak yetkilileri seçer. Toplu iş sözleşmesi tasarılarını hazırlar veya hazırlattırır. Toplu iş sözleşmelerinin imzalanmasına karar verir veya bu konuda yetkili seçer. Toplu iş sözleşmesi uyuşmazlıklarında il ve yüksek hakem, özel hakem kurullarında sendikayı temsil edecek üyeleri seçer. Yasalara uygun olarak grev kararı alır, uygular, gerektiğinde grevi kaldırır.
- g) Bankalardan, postahanelerden ve diğer özel ve tüzel kişi ve kuruluşlardan para almaya yetkili üyeler ve görevliler için sirküler hazırlar ve görevliler saptar.
- h) Yasaların elverdiği her türlü eylemlerin yapılması kararlarının alınmasında, uygulanmasında, işçilerin çıkarları doğrultusunda gerekli girişimlerin yapılmasında yetkili olduğu kadar da sorumludur.
- ı) Gerekli gördüğü bölgelerde şube açabilir. Ancak bir bölgede şube açabilmesi için çok zorunlu durumlar dışında o bölgede sendikaya kayıtlı üye sayısının en az 100 olması gereklidir.
- i) Gerekli gördüğünde bölge temsilciliği kurabilir ve buralara temsilci atayabilir.
- j) Merkez yürütme kurulu üyeleri anatüzükte gösterilenlerin dışında kurulacak daire, büro ve kurulların yönetimini örgütün gereksinimlerine göre yapacağı işbölümü ile yürütür. Hiçbir kurul üyesi anatüzük, kongre yönetim, yürütme kurullarının kararlarına ve sendikanın il-kelerine aykırı davranamaz. Her üye önce görevinden dolayı yürütme kuruluna karşı sorumludur.

MADDE-21

GENEL BAŞKAN:

Genel Başkan genel kurulda oylamaya katılan delegelerin 2/3 çoğunluk oyu ile seçilir. Bu çoğunluk ilk turda elde edilmezse ikinci tura geçilir. İkinci turda oylanır, çoğunluğu alan aday seçilmiş olur. Seçimde gizli oy açık sayım yöntemi uygulanır.

MADDE-22

GENEL BAŞKANIN GÖREV VE YETKİLERİ:

a) Anatüzükte başkaca hüküm bulunmayan konularda sendikayı tek başına temsil eder. Geçici nedenlerle görev başında bulunmadığı zamanlarda bu yetkiyi genel başkan vekili-genel sekreter kullanır.

b)Sendikanın genel politikasına aykırı olmamak koşuluyla basın toplantıları düzenler, yazılı ve sözlü demeçler verir.

c)Sendika adına yayınlanan yayın organlarının sahibidir.

d)Yönetim ve Yürütme kurulu ile her türlü komisyon ve dayanışma kurullarının doğal başkanıdır.Bu görevini yürütme kurulu üyelerinden birine devredebilir.

e)Örgüt çalışmalarını denetler,gerektiğinde şubelerin yazışmalarını,işlemlerini ve hesaplarını inceler veya görevlendireceği kimselere yaptırır.

f)Sendika adına her türlü sözleşmeler imzalar.

h)Örgütün çalışmalarının başarıya ulaşmasıyla ilgili yürütme kurulu kararlarının gerektiği gibi uygulanmasını sağlar.

MADDE-23

GENEL SEKRETER:

Genel Sekreter Merkez Genel kurulunda, genel başkanlık seçimindeki yöntem ile seçilir.

MADDE-24

GENEL SEKRETERİN GÖREV VE YETKİLERİ:

Genel Sekreter örgüte ilişkin her türlü yazışmaları yaptırır.Sendikanın amaç ve ilkeleriyle ilgili yayın ve istatistikleri,toplu iş sözleşmesinde gereksinim duyulan bilgileri toplar,girişimlerin başarıya ulaşması ile ilgili her türlü bilgi ve belgeleri derler,sendika çalışmaları için kurulacak,büro ve kurul çalışmalarının sorumluluğunu taşır.

Bunlardan Başka:

a)Merkez yürütme kurulunun toplantılarına ilişkin gündemleri hazırlar, alınan kararları deftere yazır,uygulanmasını sağlar.

b)Merkez yönetim ve yürütme kurulu kararlarını uygulayacak kurul üyeleri,daireler ve örgütün diğer organları arasındaki işbölümünü ve birlikte çalışmayı sağlar.

c)Yasalara göre Çalışma Bakanlığı'na veya diğer devlet birimlerine gönderilmesi gereken bilgi ve belgeleri zamanında ulaştırır.

d)Genel kurul sonrası yönetim kurullarına seçilen ve sendikalar yasası uyarınca mal bildiriminde bulunması gereken üyelerin komuya ilişkin işlemlerini zamanında yapar ve sorumluluğunu taşır.

e)Yürütme ve Yönetim kurulu toplantılarında alınan kararları ve karşı oy yazılarını karar defterine yazarak kurul üyelerine eksiksiz imza ettirir.

f)Merkez yürütme ve yönetim kurulu üyelerinin toplantılara gelip gelmediklerini denetler,gelmemişlerse nedenlerini araştırarak kurullara bilgi verir.

g)Yasalar,anatzük,yönetmelik ve kurul kararları ile kendisine verilen diğer görevleri yapar,yaptırır ve sorumluluğunu yüklenir.

MADDE-25

MERKEZ YÜRÜTME KURULU ÜYELERİ:

Yürütme kurulu üyeleri,genel başkanlık seçimlerindeki yöntem ile ve topluca merkez genel kurulunca seçilirler.

MADDE-26

MERKEZ YÜRÜTME KURULU ÜYELERİNİN GÖREV VE YETKİLERİ:

Merkez yürütme kurulu üyeleri ilk toplantıda yapılacak görev bölümü sonunda kendi yönetimlerine verilen dairelerin başkanlarıdır.Sorumluluğunu yükledikleri dairelerin çalışmalarını sağladıktan başka yürütme kurulunca kararlaştırılan ve kendilerine verilen diğer görevleri yaparlar.Üstlendikleri görevlerden dolayı öncelikle merkez yürütme kuruluna karşı sorumludurlar.

MADDE-27

DAİRELER:

Sendika işlerinin işbölümü sistemi içinde daha düzenli ve yararlı yürütülebilmesi için aşağıdaki daireler kurulabilir.

- 1-Eşgüdüm Dairesi
- 2-Örgütlenme Dairesi
- 3-Eğitim Dairesi
- 4-Toplu Sözleşme Dairesi
- 5-Parasal İşler Dairesi
- 6-Basın-Yayın ve Halkla ilişkiler Dairesi
- 7-Hukuk işleri Dairesi,
- 8-Özlük İşleri Dairesi,
- 9-Dış İlişkiler Dairesi,
- 10-Sosyal ve Siyasal İlişkiler Dairesi,
- 11-Araştırma Dairesi,

a)Gerektiğinde yürütme kurulu kararı ile yeni daireler kurulabilir.

b)Dairelerin kuruluşu,görev,yetki ve sorumluluklarını içeren bir yönetmelik hazırlanır.

c)Daireler yürütme kurulu üyelerin yönetiminde çalışır.

Daire Başkanlıkları için yürütme kurulu kararıyla görev bölümü yapılır.Daire Başkanlıklarının değiştirilmesi de yürütme kurulu kararı ile sağlanır.

Yürütme kurulu kararı ile yapılan görev bölümünde verilen daire başkanlıklarını üyeler üstlenmek zorundadırlar.

MADDE-28

MERKEZ DENETİM KURULU:

Merkez denetim kurulu, genel kurulca seçilen üç (3) asil üyeden oluşur.Genel kurulca asil üyeler kadar da yedek üye seçilir.Kurul üyeleri arasından bir başkan ve bir yazman seçer. Olağan olarak altı ayda bir,merkez yürütme veya merkez yönetim kurulunun çağrısı üzerine olağanüstü toplanır.

MADDE-29

DENETİM KURULUNUN GÖREV VE YETKİLERİ:

a)Sendikanın yönetsel ve parasal işlevlerini denetlemek,

b)Denetim sırasında gördüğü aksaklık ve yolsuzluklar hakkında merkez yönetim kurulu ile yürütme kuruluna uyarıda bulunmak,

c)Çalışmaların sendika yararına yasa ve tüzüğe uygun biçimde yürütülmesi için merkez yürütme ve merkez yönetim kurulunca önerilerde bulunmak,

d)Her denetim sonunda merkez yürütme ve yönetim kuruluna, dönem sonunda da genel kurula rapor vermek,

e)Yazılı bir uyarı geldiğinde olağanüstü toplanarak uyarıya ilişkin araştırma ve incelemeler yapmak,

Merkez denetim kurulunda görev alan üyeler sendikanın diğer organlarında görev alamazlar.Denetim kurulu üyeleri çalışmalarına ilişkin raporları ve içerdiği belgeleri yönetim kurulu ve genel kurul dışında açıklayamazlar.

MADDE-30

MERKEZ ONUR KURULU:

Merkez Omur Kurulu, genel kurulca seçilen beş (5) asil üyeden oluşur.Genel kurulca asil üyeler kadar da yedek üye seçilir. Kurul üyeleri arasında bir başkan ve bir yazman seçer. Merkez yürütme ve Merkez yönetim kurulunun çağrısı üzerine toplanırlar.Her konu en çok bir ay içerisinde sonuçlandırılır.

MADDE-31

MERKEZ ONUR KURULUNUN GÖREV VE YETKİLERİ:

Merkez Onur kurulunun,yaptığı soruşturma somunda suçlu gördüğü yöneticiler ile üyeler hakkında vereceği cezalar şunlardır:

- 1-Uyarma,
- 2-Kınama,
- 3-Sürelî Çıkarma,
- 4-Kesin Çıkarma,

Bu cezalar yasalar,anatzük,yönetmelikler,genel kurul kararları ve diğer organ kararları ile genel haklar gözönünde tutularak suçun ağırlığına göre saptanır.

SİNE-SEN Sendikasının teşkilatlanma şekli tüzüklerinde belirtilmiş olup,bu husus tüzüklerinin 10.maddesinden 57.maddesine kadar geçen bölüm içerisinde sıralanmıştır.

Her örgüt gibi SİNE-SEN Sendikasında kendi siyasi görüşü doğrultusunda,örgütsel yapısını geliştirip,güçlendirmek,sahip olduğu, siyasi görüş doğrultusunda amaca yönelik fonksiyonlarını ifa edebilmek için siyasi görüşünün gereklerine uyan bir teşkilatlanma biçimini gerçekleştirmek zorunluluğunu duymuştur.

Bu cümleden olarak Marksist-Leninist yasa dışı duruma dönüşmüş bulunan dava konusu SİNE-SEN Sendikasının da, amaç,gaye ve hedef itibariyle kendisini Komünist Partisi (İşçi Sınıfı Partisi) yerine koymuş bulunan siyasi görüş ve politikasını benimsemiş olduğu DISK'in önerilerine uygun bir teşkilatlanmayı,Anayasaları mesabesindeki tüzüklerine muhtelif dönemlerde gerek duydukları, ihtiyaçları tetkik edilerek tüzük tadili biçiminde eklenmek suretiyle, devleti yıkmayı hedef alan bu teşkilatlanma şeklini benimsemiş oldukları, tüzüklerinin tetkikinden anlaşılmıştır.

5 Ocak 1978 tarihinde kurulmuş olan bu sendika hayatiyetini 12 Eylül 1980 Bayrak hareketına kadar devam ettirmiş,geçen kısa süre içinde hızlı bir şekilde İstanbul'da örgütlenmesini tamalayarak yönetim organlarından yalnız "Genel Merkez Yönetim Organlarını" kurarak politik ve ideolojik faaliyetlerini sürdürmüştür.

Tüzüğünde mevcut olan "Bölge Temsilciliği kurulu"nu,"Şube Organları"nı,ve "Danışma Organları"nı,İstanbul ve İstanbul dışında faaliyete geçirmeye 12 Eylül hareketinin yapılması mani sebep teşkil ettiğinden mümkün olamamış, bu suretle komünist cemiyetin yurt sathında teşkilat kurması teşebbüs derecesinde kalmıştır.

IV-SİNE-SEN'in FAALİYETLERİ:

1-İDEOLOJİK VE POLİTİK FAALİYETLER

A-GENEL KURUL TOPLANTI VE KARARLARI

5 Ocak 1978 tarihinde resmen kurulan SİNE-SEN Sendikası Kuruluşundan itibaren 2.olağan genel kuruldan birinci olağan genel kurulunu 14.1.1979 tarihinde ALİ POYRAZOĞLU Tiyatro salonunda,ikinci olağan genel kurulunu ise 4 Şubat 1980 tarihinde Beyoğlu Atlas Sineması üstü AYDEMİR AKBAŞ Tiyatro Salonunda yapmıştır.

Politik ve İdeolojik faaliyetleri kapsayan her iki genel kurul ve bu kurullarda alınan kararlar sendikanın Marksist-Leninist yasa dışı bir örgüt durumuna dönüşmesini sergilemesi bakımından ayrı ayrı ele alınarak incelenmesi uygun görülmüştür.

a)14.1.1979 Tarihli 1.Olağan Genel Kurul Toplantı ve Kararları:

Genel kurul çalışmalarına geçmeden önce kurucu üye ve sendika genel sekreteri SEMRA ÖZDAMAR tarafından hazırlanarak okunan,yönetim kurulu üyeleri MEVLÜT EKİNCİ,A.KADİR YILMAZ,ŞEREF YILMAZ,HALİL DEDEOĞLU,NECDET BUVAN,tarafından onaylanan (Dizi:791-6 Syf.25) 10 sayfadan ibaret çalışma raporundan özet bilgi lüzumuna binaen buraya alınmıştır.

Değerli Sinema Emekçileri hitabı ile başlayan çalışma raporunda; Sansürün sinema ve tüm sanat dallarından kaldırılması, bunun için konan anti-demokratik baskıların yok edilmesi, demokratik bir sinema yasasının çıkarılması için mücadele verildiği açıklanarak, SİNE-SEN öncülüğünde bir heyetin bu konularda görüşmeler yapmak üzere Ankara'ya gittiğini, kendileri ile çeşitli sendika, dernek ve demokratik örgütlerle temasa geçerek her türlü yardım ve dayanışmada bulduklarını, bu örgütlerin somuna kadar SİNE-SEN'in yanında olduklarını, bu kuruluşların başında DİSK, KÖY-KOOP, Halkevleri Genel Merkezi, Türkiye Yazarlar Sendikası, Tabip Odası, Görsel Sanatçılar Derneği, Tüm Tiyatro Sanatçılar Birliği, POL-DER, Barış Derneği, Tüm Teknik Elemanlar Derneği (TÜTED) İş Müfettişleri Derneği (İMDER), Türkiye İktisatçılar Birliği (T.İ.B.) Keramik-İş, Teknik-İş, Aster-İş, Tekgez-İş, T.İ.S. Maden-İş, Bank-Sen, Sinema-Tek, Sinema yazarları gibi örgütlerin yer aldığı belirtilmiştir.

Okunmasına devam edilen çalışma raporunda, 4 Mart 1978'de toplanan DİSK'in 1 Mayıs düzenleme komitesine genel başkan MEVLÜT EKİNCİ'nin katılarak bu toplantıda alınan kararlar doğrultusunda Sinema Emekçilerinin 1 Mayıs 1978 mitingine SİNE-SEN'in bayrağı altında güçlü bir biçimde iştirak ettikleri açıklanmıştır.

İstanbul Barosunun desteğinde bir kısım derneklerle beraber sinema emekçilerinin sosyal güvenceye kavuşturulmasını temin için hükümet tarafından hazırlanan kamun taslağını yetersiz bulduklarını ve bu hususta bir basın toplantısı düzenlediklerini, arzu edilen şekilde kanun hazırlanıncaya kadar demokratik savaşımını sürdüreceklerini, sanat emekçilerinin toplum yaşamı içinde milyonlarca insanı ilgilendiren ve etkileyen bir işlevi yüklenmiş bulduklarını, toplumun değişim ve gelişiminde sanat emekçilerinin rolünün çok önem taşıdığı ifade edilmiştir.

Raporun bundan sonra devam eden son bölümünde; Sendikanın gerçekleştirdiği ve kamunsuz eylem olarak nitelenen "Maden" filmi sansürden geçilmeksizin 26 Mayıs 1978 tarihinde Emek Sinemasında ilk gösterisinin yapılarak, bunun yanında örgüte maddi ve manevi desteğin de sağlandığı açıklanmıştır.

Sendika için en büyük eksikliklerden biri olan "Sendikal Eğitim" in DİSK, MADEN-İŞ ve BANK-SEN'den gönderilen eğitimcilerce yürütüldüğü, sendika merkezinde bol miktarda işçi sınıfı bilimini öğreten kitapların mevcut olduğu ve bunların eğitimde kullanıldığı açıklanarak raporun okunması sona erdirilmiştir. (EK: SİNE-SEN Deliller Dosyası 790/29, 794/2)

Raporun okunmasından sonra konuşma yapan sendika genel başkanı MEVLÜT EKİNCİ, özellikle çalışma raporunda konu edilen sinema ve genel olarak tüm sanat dallarındaki sansürün ve anti-demokratik baskıların kaldırılması ve demokratik bir sinema yasasının çıkarılmasına tekrardan değinerek, sınıf ve kitle sendikacılığı ilkeleri doğrultusunda çalıştıklarına işaret ettikten sonra, 2559 sayılı polis vazife ve yetkileri kanununun 6. maddesinin kaldırılması için Kültür Bakanlığı nezdinde teşebbüse geçtiklerini beyan ve ifade ederek konuşmasını bitirmiştir. (EK: SİNE-SEN Deliller Dosyası 790/19)

Gerek çalışma raporundan ve gerekse sendika başkanının açık konuşmasından sendikanın sosyalist ideolojiyi benimseyen sınıf ve kitle sendikacılığı ilkelerine bağlı kamun dışı bir kuruluş haline dönüşmüş olduğu açıklanmış bulunmaktadır.

Bilindiği üzere sendika yönetimi gerek bu kongrede ve gerekse bundan sonra yaptığı 2. Kongrede ve aynı zamanda Basın-Yayın ve Eğitim faaliyetlerinde, sinema ve güzel sanat dallarında sansürün ve anti-demokratik baskıların kaldırılması için savaşım verdiklerini ve vermeye devam edeceklerini açıkça söylemişlerdir.

Burada güdülen maksat; tarihçe bölümünde de kısaca değinildiği üzere TCK.nun 141, 142. maddelerinin kaldırılmasını temin ederek komünist örgütlenmeye serbesti kazandırmak, diğer taraftan kendilerince iddia edilen çarpıklıklarla dolu kokusmuş bulunan bu burjuvazi ve faşist düzende, işçi sınıfı ve emekçilerin devamlı şekilde sömürülen bir sınıf olduklarını, bunu ortaya koymak için film yapmanın bir zorunluluk haline geldiğini, bunların serbestçe kitlelere göstererek onlarda sınıf bilincinin uyanmasını temin etmek ve bu suretle göz ve kulağa hitap eden en müessir propoganda aracı haline getirilen bu kısa devreli filmlerle sömüren sınıfa karşı halk ihtilalinin gerçekleşmesine katkıda bulunmak.

Nitekim bu uygulamanın gerçekleşmesini temin eden, komünizm propogandası yapmayı amaçlayan bu tür filmleri özenle yaptıklarını, SİNE-SEN ve diğer sanat örgütlerine düşen görevin emperyalizmi kültür politikasına karşı etkin bir şekilde alternatif bir kültür politikasını oluşturmak olduğunu, film üretmek roman-hikaye vb. yazarak bunları halka ulaştırmak, halkı faşizme karşı örgütlemeye yol göstericisi olmak ve faşizme karşı direnmeye çalıştıklarını, (DİZİ:794-20) sayılı Türkiye Yazarlar Sendikası Yönetim Kurulu Başkanlığına gönderilen belgede açıklanmıştır.

SÜRÜ, DÜŞMAN, YUSUF İLE KENAN, MADEN, FIRAT'ın CİNLERİ, KARA ÇARŞAFLI KADIN, GÜNEŞLİ BATAKLIK, gibi (DİZİ:794-21,22,24) filmleri "İlerici ve Devrimci" filmler olarak niteleyip bunları sansürden geçirmeksizin oynatmak istedikleri, "MADEN" filminin ilk gösterisinde bu uygulamayı tahakkuk ettirdikleri ve hatta bu tür filmleri DİSK ve bağlı sendikalara göndererek işçileri Marksist-Leninist yönde eğitilmelerine katkıda bulunmak için çaba sarfettikleri, aşağıya tamamını aldığımız SİNE-SEN yönetim kurulu adına genel başkan MEVLÜT EKİNCİ'nin 6.4.1979 tarih ve 979/22 sayılı MADEN-İŞ Genel Başkanlığına kendi imzasıyla göndermiş olduğu yazı bu görüşümüzü aynen teyit etmektedir. (EK:SİNE-SEN Deliller Dosyası, 794-21)

"Sendikamız SİNE-SEN, II Nisan Çarşamba günü, Saat:21.15'de, "GÜNEŞLİ BATAKLIK" filmini gösterecektir. Lale Sinemasında gösterilecek olan filmin senaryosunu Vedat Türkali yazmış, yönetmeliğini Süreyya Duru yapmış ve baş rolleri Hakan BALAMİR, Semra ÖZDAMAR paylaşmışlardır.

Film, Sendikal savaşım ve burjuva yaşamı sergilemesi açısından ilerici bir içerik taşımaktadır.

Filmin davetiyeleri satışa çıkarılmıştır.

"GÜNEŞLİ BATAKLIK" adını taşıyan filmin T.MADEN-İŞ üyelerinin de görmesinin, sınıf savaşımına katkıda bulunacağı kanısındayız. Bu nedenle, filmin davetiyelerinin sendikanız tarafından üyelerinize satışa çıkarılmasını yetkili organlarınızın görüşüne sunuyoruz.

Dostça selamlarla,".

Aynı şekilde DİSK'e bağlı sendikalara dağıtımlı olarak 5 Mayıs 1979 tarih ve 1979/38 sayı ile genel başkan MEVLÜT EKİNCİ ve Genel Sekreter EROL BATIBEKİ'nin müşterek imzalarıyla gönderilen yazı aynı görüş altında hazırlanmıştır.

Önemine binaen bu yazı da aynen aşağıya alınmıştır.

"DİSK'e bağlı sendikalar

Genel Başkanlığına

İSTANBUL

Sendikamız, Türkiye Sinema Emekçileri Sendikası (SİNE-SEN), Sinema emekçilerinin ekonomik-demokratik çıkarları için mücadele vermekte, sinema sanatını işçi sınıfının hizmetinde kullanabilmek amacıyla yoğun bir çaba göstermektedir.

Çağın en etkin sanatı ve kitle iletişim aracı sinemadır. Sinemanın büyük bir propaganda gücü vardır. Çünkü sinema, yüzlerce sinlerce kişinin duygularını, düşüncelerini aynı anda çok yönlü etkiliyebilmektedir.

Bu temel gerçeklerden yola çıkan SİNE-SEN, konulu ya da belgesel kısa metrajlı filmler yapmak amacındadır. Filmler işçi sınıfının bilimini öğreten, emekçilerin ekonomik-demokratik çıkarlarını savunan yapıda olacaktır. Filmlerin içeriği, uzunluğu, rengi (siyah-beyaz ya da renkli), çerçevesi, (16-35 mm) istemde bulunan sendikaca saptanacaktır. SİNE-SEN, yönetim-kamera-ışıkçı-yapım grubunu düzenleyecek, istenilen, nitelikteki filmi çekecek, laboratuvar işlemlerini tamamlayıp seslendirdikten sonra istemde bulunan sendikaya eksiksiz olarak teslim edecektir.

Film çekim isteminde bulunan ve daha geniş bilgi edinmek isteyen sendikaların SİNE-SEN genel merkezine uğramaları ya da yazılı başvuruda bulunmaları gerekmektedir.

Dostça Selamlarla," (EK:SİNE-SEN Deliller Dosyası, 794-24)

Görüldüğü üzere, mensuplarının iktisadi, sosyal hak ve menfaatlerini korumak için kurulan bu sendikanın, sınıf tahakkümü esasına dayalı kamun dışı faaliyetlerde bulunduğu açıkça bu belgeyle sergilenmektedir.

Sendikanın, aşırı sol görüşlü olduğu ve tamamına yakın büyük bir bölümü hakkında Sıkıyönetim Askeri Mahkemelerine komünist cemiyetler kurmak ve bunları sevk ve idare etmekten kamu davalarının açıldığı tespit edilen DİSK, KÖY-KOOP, HALKEVLERİ, Türkiye Yazarlar Senikası, Tabip Odası, Görsel Sanatçılar Derneği, Tüm Tiyatro Sanatçıları Birliği, POL-DER, Barış Derneği, Tüm Teknik Elemanlar Derneği (TÜTED), İş Müfettişleri Derneği (İM-DER), Türkiye İktisatçıları Birliği (T.İ.B), KERAMİK-İŞ, TEKNİK-İŞ, ASTER-İŞ, TEKGEZ-İŞ, TİS, MADEN-İŞ, BANK-SEN, SİNEMA-TEK, Sinema Yazarları Derneği gibi sendika ve kuruluşlarla yakın münasebetler içinde bulunarak bu kuruluşlardan gerek maddî ve manevî destek sağlamak suretiyle ilişkilerde bulunulması, legâlden, illegâliteye dönüşmüş bu kuruluşlarla ortak amaç ve aynı ideolojik faaliyetler içinde bulduklarının açıkça bir kanıtını teşkil etmektedir.

Aynı şekilde sendika mensuplarının Marksist-Leninist yönde eğitim yapabilmeleri için DİSK, MADEN-İŞ ve BANK-SEN'den gelen eğitim uzmanları tarafından bu görevin üstlenerek yerine getirilmiş olması, yukarıdaki görüşümüzü aynen teyid etmektedir.

Bu eğitim uzmanlarının işçilere ve sendika mensuplarına hangi tip eğitim yaptıkları eğitim seminerlerinde öğretilmeye çalışılan konuların neler olduğu DİSK-1 iddianamesinin 589-640 sayfalarında geniş bir şekilde izah edilmiştir.

İleride eğitim bölümünde bu konuya tekrardan dönüleceğinden şimdilik bu kısa açıklama ile iktifa ediyoruz.

Ve yine DİSK'in 1 Mayıs 1978 mitingi hazırlık komitesine sendikayı temsilen genel başkan MEVLÜT EKİNCİ'nin katılarak çalışmalarda bulunması ve sendikanın bu mitinge SİNE-SEN'in bayrağı altında "Sansüre hayır, özgür sinema, sinemanın gerçek sahibi biziz, işçi sınıfının sineması çağdaş sinema pasası özerk sinema kurulu, üreten biziz yöneten biz olacağız" (EK:SİNE-SEN Deliller dosyası, 796-10) gibi pankartlarla iştirak ederek proleter enternasyonalizmin ilkeleri doğrultusunda, miting alanında yerini alması, sendikal görünüm altında Marksist-Leninist ilkeler doğrultusunda devrim yolu ile sınıf esasına dayalı sosyalizmi ger ekletirmek amacına yönelik faaliyetler içinde bulduklarının açık bir kanıtını teşkil ettiği, çalışma raporu ve genel başkanın açıklama konuşmasından anlaşılmıştır.

Kuruluşundan kongrenin yapıldığı 14.1.1979 tarihine kadar politik ve ideolojik faaliyetlerini açıklamaya çalıştığımız SİNE-SEN sendikası, bu kongrede aynı mahiyette iki önemli karar almıştır.

Birincisi DİSK'e katılma kararı, ikincisi ise tüzük değişikliği kararıdır. Giriş bölümünde de izah ettiğimiz üzere 23.7.1978 tarihinde DİSK'e katılmak için miracaatta bulunan sendika yönetimi, bu arzusunu genel kurul kararı haline getirerek bunu gerçekleştirmiştir.

Kısa adı DİSK olan Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonunun konumu DİSK-1 iddianamesinde çok geniş bir şekilde izah edilmiştir. Kısaca özetlersek; "Sendikal bir konfederasyon, görünümü altında, Marksizm-Leninizm'den kaynaklanan demokratik sınıf ve kitle sendikacılığının yönlendirici ve örgütleyici olarak tanımlanan temel ilkeleri ve işçi sınıfı bilimi ve sosyalist ideoloji doğrultusunda, "Sınıf Uzlaşmazlığı" ve "İşçi Sınıfının kendisi için sınıf olma" prensiplerinden hareketle, işçi sınıfının öncülüğünde emekçi ve ortak katmanlarla birlikte "Üretim araçlarının özel mülkiyetinin kaldırılıp ortak mülkiyet haline dönüştürülmesi" ve ihtilalci yöntemlerle kapitalizmin yıkılıp işçi sınıfının kurtuluşu olarak nitelendirdikleri sosyalist bir düzenin kurulması için, işçilerin devrimci bir öze kavuşturularak devrime yönelik sosyalist birliğin DİSK mihveri etrafında sağlanması ve proleter enternasyonalizm dayanışması ile gerek ulusal gerek uluslararası düzeyde kitlesel eylemlerle ihtilal ortamının hazırlanması ve böylece sosyalist devrimi gerçekleştirme hususundaki fikirselsel ve eylemsel faaliyetleri, Devrimci işçi sendikaları konfederasyonunun düşünce yapısının özünü teşkil etmektedir. "Böyle bir düşünce yapısına sahip üst kuruluşa bilerek ve isteyerek üye olmak için katılmaya karar veren, bu kararı genel kurul kararı şekline dönüştüren, sendikanın tüm organlarında görev almış sanıkların aynı düşünce yapısını sahip ve aynı ideolojiyi benimseyen kişiler oldukları aşırak bir surette ortaya çıkmış bulunmaktadır.

Bu kararların devamı mahiyetinde tüzük tadili yapılarak sendikanın "Amaç maddesi"de dahil olmak üzere 11 maddenin bu genel kurulda değiştirildiği, Divan Başkanı Şerif GÖREN tarafından tutulan zabıt muhteviyatından anlaşılmıştır.

Sendika tüzüğünde amaç maddesini ihtiva eden 3.madde hakkında tüzükler bölümünde gerekli izahat verildiğinden burada aynı husus tekrar edilmemiş,tüzük değişikliği ile sendikanın DİSK'in ilkelerini bu şekilde kabul ettiği anlaşılmıştır.(EK:SİNE-SEN Deliller dosyası,791/5)

Nitekim bu genel kuruldan sonra 30 Ocak 1979 tarihinde sendika yönetim kurulu adına genel başkan Mevlüt EKİNCİ yaptığı basın bildirisi mahiyetindeki açıklaması bu görüşümüzü teyid eder nitelikte görüldüğünden aynen buraya alınması uygun görülmüştür.

BASIN BİLDİRİSİ:

GENEL KURUL

"Türkiye sinema emekçileri'nin tek demokratik sınıf ve kitle sendikal örgütü olan SİNE-SEN'in Birinci Olağan Genel Kurulu Ocak ayı içinde yapıldı.Yeni yönetim organlarının seçildiği bu genel kurul somucunda SİNE-SEN,demokratik kitle ve sınıf sendikacılığına bağlılığını pekiştirdi.

SİNE-SEN,önümüzdeki yeni dönemde,ekonomik,toplumsal,kültürel ve siyasal yaşamın tüm kesimlerine yansıyan güç koşulların ve anti-demokratik tırmanışların bilincinde olarak ve kararlılıkla savaşımını sürdürecektir.Ülkemizdeki tüm demokrasi güçleriyle eylem birliği içinde ve işçi sınıfımızın güçlü sendikal örgütü DİSK'in çatısı altında,sinema emekçileri daha da güçlenerek 60 yıllık sömürü zincirini kıracaklar ve sinema yasası,sosyal güvence,sansür,mesleki eğitim gibi önemli sorunlarını çözeceklerdir."

SİNEMA VE HÜKÜMETLER:

"Sinema sanayii 60 yılı aşkın bir süredir kendi kaderine terkedilmiş ve için için yanan bir yanardağ haline getirilmiştir.II.MC döneminde ise,söndürülmesi gereken bu yangına körükle gidilmiş sinemanın en ivedi sorunlarına hiçbir çözüm getirilmediği gibi,yıllardır sinemanın başına bela kesilen sansür de yeni bir nizamname ile daha da ağırlaştırılmıştır.Zamanın işçileri Bakanı,çıkarılan bu yeni sansür nizamnamesi için "Efendim buna sansür denemez,hele bir deneyelim de görelim" diyordu.Oysa MC hükümeti bu tavırla sinema emekçilerini olduğu kadar tüm demokratik kültür kuruluşlarını da karşısına alıyordu.Onların bu girişimini sadece,yıllardır sinemadan milyonlar kazanan ve sinemadaki bozuk düzenin sürmesine büyük katkısı olan sahte sinemacılar,sinema ağaları destekledi.

Sömunda CHP ağırlıklı hükümet iktidara gelince,hükümet programında kültür sorunları arasında sinema sanatının sorunlarına da yer verildi.Sinemanın bozuk düzenden kurtarılacağı, en başta çağ dışı sansür kurumunun yürürlükten kaldırılacağı,demokratik bir sinema yasasının çıkarılacağı, sinema emekçilerinin sosyal güvenceye kavuşturulacağı ilan edildi.Biz sinema emekçileri olarak bu yaklaşımı olumlu karşıladık,tarihimizde ilk kez bir hükümetin sinema sorunlarına böylesine olumlu bir biçimde yaklaşmasını sevinçle karşıladık.

Ancak,sinema emekçilerinin sosyal güvence sorununun,1.ve II.MC dönemlerinde sinema işverenleri tarafından önerilen ve oluşturulan bir yasa taslağıyla çözümlenmesi ve hayata geçirilmesi olanaksızdı.

Biz yayınladığımız basın bildirilerinde ve yasanın hazırlık döneminde mecliste katıldığımız komisyon toplantılarında bu olanaksızlığı defalarca vurguladık.Sonuç olarak sözkonusu yasa bizim önerilerimiz dikkate alınmaksızın çıkarıldı.Ve işte,SSK yasasının II Temmuz 1978'de Resmi Gazetede yayınlanmasından bu yana 7 ay geçmesine karşın bir tek sinema emekçisi bile sosyal güvenceye kavuşmamıştır.

Kültür Bakanlığı,çıkarılması düşünülen sinema yasası ile ilgili olarak sinema kongreleri düzenledi.....Biz,sinema emekçileri olarak,bu toplantılarda defalarca,herşeyden önce sansür kurumunun ortadan kaldırılması gerektiğini belirttik.Oysa,hazırlanan sinema yasası hala çıkarılmadı,bekliyor.Çağdışı sansür ise hala yürürlükte.....CHP ağırlıklı hükümet bir yıldan uzun bir süredir iktidarda,ilgili bakanlık ise bu süre boyunca "Sansür'ün tamamen kalkacağını"basında ve televizyonda halkımıza sadece duyurmakla yetindi.Görününde hala somut hiçbir girişim yok'.....

Kültür Bakanlığı Bütçesi görüşülürken, sayın Kışlalı bir kez daha "SANSÜR kalkacak! Bundan hiç kimsenin kuşkusu olmasın!" dediler....Sinema emekçilerinin çağ dışı sansürün kalkacağından kuşkusu yoktur! Çünkü onlar tarih çarkının geri döndürülemediğinin bilincindedirler!

Ancak ülkemizde sansür'ün kalkacağından kuşkusu olanlar da vardır. Eski Kültür Bakanı AP Milletvekili Avni AKYOL ve AP Kadın Kolları, yaptıkları açıklamalarda 'Sansür'ün kalkmayacağını ve bunu önlemek için ellerinden geleni yapacaklarını" söylediler. Biz sinema emekçileri olarak soruyoruz: 10 yılı aşkın iktidarlarınız döneminde sinema sanatına, sinema emekçilerine ne verdiniz?.....Sansür kuruluna ve Sinema Üretimiyle ilgisi olmayan çıkarıcı yandaşlarınızın eline makas vererek, sinema emekçilerinin alın teri döktüğü ürünleri kesip kesip, tüyü yolunmuş tavuğa döndürdünüz. Yabancı filmlere geç dediniz, yerli filmlere makas....Filmlerimizin gösterilerinden korkunç rüsum ve vergiler kestiniz. Ham film ihhalini karaborsacıların elinde bıraktınız. Tüm iktidar döneminde haraççılıktan ve makasçılıktan başka hiç birşey yapmadınız. Şimdi ise sansürün kalkmasına karşı çıkıyorsunuz, kalkmaması için elinizden geleni yapacağınızı söylüyorsunuz.

Sansürün kalkmasına, salt ahlakî kaygılarla karşı çıkıldığı görünümünü yaratmaya çalışan AP kadın kollarına ise yanıtımız açıktır. Defalarca söyledik, bir kez daha söylüyelim: Seks filmleri ahlak bozukluğunun nedeni değil somucudur! Seks filmlerinin yaygınlaşması kesinlikle sansür uygulamalarıyla durdurulamaz. Seks filmlerini ortadan kaldırmanın tek yolu, toplumdaki ahlak bozukluğunun ve yoz kültürün yaygınlaşmasını önlemektir. Sansür kurumunun tek amacı ise, emekçi halkımızın sorunlarını dile getiren, onlara çözümler öneren, onurlu toplumsal filmlerin yapılmasını önlemektir. "Ahlak elden gidiyor! "yaygaraları halkımızın bu yöndeki doğru yargısını değiştiremeyecektir.

Toplumdaki gerici güçlerin baskıları, sinema emekçilerinin sansür'ün kaldırılması yolundaki savaşımını engelleyemez. Sayın Kışlalı'nın da dediği gibi çağ dışı kara sansür sinema sanatının üstünden kalkacaktır. Ancak, bu gelişimin bugünkü iktidar döneminde olması, sayın Kışlalı'nın tarihe, "Sansürü kaldıran Kültür Bakanı" olarak geçmesi kesinlikle, CHP ağırlıklı hükümetin, demokratik kültür kurumlarıyla güç ve eylem birliği konusundaki tavrına bağlıdır. Sansürü ve diğer anti-demokratik yasaları yürürlükten kaldırabilecek tek güç, demokrasi güçlerinin ilkeli güç ve eylem birliğidir. Demokrasi güçlerinin, demokratik kültür kurumlarının desteğini almaksızın bu yönde atılacak hiçbir adım sağlam olamaz. Sinema emekçileri, hükümetin işçi sınıfımızın ve emekçi halkımızın yararına atacağı her adımı sonuna kadar destekleyeceklerdir." (EK: SÜNE-SEN Deliller Dosyası 790/40)

Genel Kurulda yapılan seçimler sonunda:

Yönetim Kurul Asil Üyeliklerine;

- 1-Yusuf ÇETİN,
- 2-Sami GÜÇLÜ,
- 3-Mevlüt EKİNCİ,
- 4-Cumali CİNGÜ,
- 5-Erol BATİBEKİ
- 6-Semih SELVİDAL,
- 7-Süleyman ÇEKİÇ,
- 8-İbrahim SARUNCU,
- 9-Cem MOLVAN,
- 10-Ali Salim YAŞAR,
- 11-Erhan SÖKMEN'in,

Yönetim Kurul Yedek Üyeliklerine,

- 1-Bilge OLGAÇ,
- 2-Selim ACAR,
- 3-Kemal GÖREN,
- 4-Menderes SAMANCI,

Kültür Bakanlığı Bütçesi görüşülürken, sayın Kışlalı bir kez daha "SANSÜR kalkacak! Bundan hiç kimsenin kuşkusu olmasın!" dediler....Sinema emekçilerinin çağ dışı sansürün kalkacağından kuşkusu yoktur! Çünkü onlar tarih çarkının geri döndürülemediğinin bilincindedirler!

Ancak ülkemizde sansür'ün kalkacağından kuşkusu olanlar da vardır.Eski Kültür Bakanı AP Milletvekili Avni AKYOL ve AP Kadın Kolları,yaptıkları açıklamalarda 'Sansür'ün kalkmayacağını ve bunu önlemek için ellerinden geleni yapacaklarını" söylediler.Biz sinema emekçileri olarak soruyoruz:10 yılı aşkın iktidarlarınız döneminde sinema sanatına,sinema emekçilerine ne verdiniz?.....Sansür kuruluna ve Sinema üretimiyle ilgisi olmayan çıkarıcı yandaşlarınızın eline makas vererek,sinema emekçilerinin alın teri döktüğü ürünleri kesip kesip,tüyü yolunmuş tavuğa döndürdünüz.Yabancı filmlere geç dediniz,yerli filmlere makas....Filmlerimizin gösterilerinden korkunç rüsum ve vergiler kestiniz.Ham film ithalini karaborsacıların elinde bıraktınız.Tüm iktidar döneminde haraççılıktan ve makasçılıktan başka hiç birşey yapmadınız.Şimdi ise sansürün kalkmasına karşı çıkıyorsunuz,kalkmaması için elinizden geleni yapacağınızı söylüyorsunuz.

Sansürün kalkmasına,salt ahlaki kaygılarla karşı çıktığı görünümünü yaratmaya çalışan AP kadın kollarına ise yanıtımız açıktır.Defalarca söyledik,bir kez daha söyleyelim:Seks filimleri ahlak bozukluğunun nedeni değil sonucudur! Seks filmlerinin yaygınlaşması kesinlikle sansür uygulamalarıyla durdurulamaz.Seks filmlerini ortadan kaldırmanın tek yolu,toplumdaki ahlak bozukluğunun ve yoz kültürün yaygınlaşmasını önlemektir.Sansür kurumunun tek amacı ise,emekçi halkımızın sorunlarını dile getiren,onlara çözümler öneren,onurlu toplumsal filmlerin yapılmasını önlemektir."Ahlak elden gidiyor! "yaygaraları halkımızın bu yöndeki doğru yargısını değiştiremeyecektir.

Toplumdaki gerici güçlerin baskıları,sinema emekçilerinin sansür'ün kaldırılması yolundaki savaşımını engelleyemez.Sayın Kışlalı'nın da dediği gibi çağ dışı kara sansür sinema sanatının üstünden kalkacaktır.Ancak, bu gelişimin bugünkü iktidar döneminde olması, sayın Kışlalı'nın tarihe,"Sansürü kaldıran Kültür Bakanı" olarak geçmesi kesinlikle, CHP ağırlıklı hükümetin,demokratik kültür kurumlarıyla güç ve eylem birliği konusundaki tavrına bağlıdır.Sansürü ve diğer anti-demokratik yasaları yürürlükten kaldırabilecek tek güç,demokrasi güçlerinin ilkeli güç ve eylem birliğidir.Demokrasi güçlerinin,demokratik kültür kurumlarının desteğini almaksızın bu yönde atılacak hiçbir adım sağlam olamaz.Sinema emekçileri,hükümetin işçi sınıfımızın ve emekçi halkımızın yararına atacağı her adımı sonuna kadar destekleyeceklerdir."(EK:SÜNE-SEN Deliller Dosyası 790/40)

Genel Kurulda yapılan seçimler sonunda:

Yönetim Kurul Asil Üyeliklerine;

1-Yusuf ÇETİN,

2-Sami GÜÇLÜ,

3-Mevlüt EKİNCİ,

4-Cumali CİNGÜ,

5-Erol BATİBEKİ

6-Semih SELVİDAL,

7-Süleyman ÇEKİÇ,

8-İbrahim SARUNCU,

9-Cem MOLVAN,

10-Ali Salim YAŞAR,

11-Erhan SÖKMEN'in,

Yönetim Kurul Yedek Üyeliklerine,

1-Bilge OLGAC,

2-Selim ACAR,

3-Kemal GÖREN,

4-Menderes SAMANCI,

5-Yaşar SERİNER'in,

Ömur Kurulu Üyeliklerine;

1-Hacı FİDAN,

2-Timuçin CAYMAZ,

3-İbrahim UÇURLU'nun seçildikleri kuyudatın tetkikinden anlaşılmıştır.

(EK:SİNE-SEN Deliller Dosyası,790/38,791/5)

b)4.2.1980 tarihli II. Olağan Genel Kurul Toplantı Ve Kararları:

Genel Kurul çalışmalarına geçmeden önce Sendika Genel Başkanı MEVLÜT EKİNCİ ve Genel Sekreter ARİF ÖZSERİN'in konuşmalarından bazı bölümler lüzumlu görüldüğü için aynen aşağıya alınmıştır:

MEVLÜT EKİNCİ'NİN KONUSMASI:

"Sayın konuklar,basın emekçileri,

Değerli divan üyeleri ve emekçi arkadaşlarım,

Sinema,güzel sanatlar işkolunda işçi sınıfımızın ve Emekçi Halkımızın kültürel sorunlarını ve sınıflar arasındaki varolan çelişkileri görüntüleyerek tüm çalışanların sorunlarının çözülmesine katkıda bulunması gereken bir kitle iletişim ve kültür aracıdır.

Ancak sinema sanatı yıllardır cılız sorumsuz sinema sanatıyla ilgisi olmayan bir avuç gözünü para hırsı bürümüş bazı işverenlerin hüküm sürdüğü içine kapanık gün gün geriye giden,yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalan bir çarpık yapı haline gelmiştir. Kendi bindikleri dalı kesen sorumsuzlar bir yandan sinema sanatını kemirirken bir yandanda emperyalizmin yoz filmlerine yeşil ışık yakmışlardır.Bir türlü haksız kazanca gözü doymayan sorumsuzlar birbirlerini yer gibi görmüşlersede ham film karaborsacılığını aracılığı,tefeciliği ön planda tutarak çarpık yapıyı yaşatmaya özen göstermişlerdir.Bu sorumsuzların sinema sanatıyla hiç ilgisi olamaz.Bunların tek amaçları daha fazla kâr daha fazla sömürüdür.Biz inanıyoruzki Sinema Emekçileri bu sorumsuzlara gereken cevabı verecektir.Bundan hiç kimsenin kuşkusu olmasın.

60 küsur yıldır sinema sanatı, hükümetlerin ilgisizliği nedeniyle kendi kaderine terk edilmiş ve üvey evlat muamelesi görmüştür.Hükümetler sinemayı sadece seçim günlerinde hatırlar gibi olmuşlar ancak sinema sanatı kendi ayıplarını ortaya çıkarmada ne denli tehlikeli olduğunu gördükleri anda çağ dışı karasansür mekanizmasını hemen çalıştırıp,film-leri hapsederek anahtarıda baş küçeye asmışlardır"

Konuşmacı CHP ağırlıklı hükümetin sinemanın sorunlarına belli ölçülerde çözüm bulmak için ilk defa yaklaşım gösterdiğini anlattıktan sonra konuşmasını şu şekilde sürdürmüştür.

"Biz Sinema Emekçileri olarak diyoruzki,bizim boş vaatlerle avutulmaya,göstermelik sözlere,deneme tahtası gibi görünmeye,sürekli geri adım atmaya,olmayacak duaya amin demeye tahammülümüz yoktur.Sinema Emekçilerinin görüşleri alınarak hazırlanan özerk sinema kurumu yasasını sansür edilmeden biran evvel yasalaşması sinema emekçilerinin en büyük dileğidir.

Değerli arkadaşlarım sinema sanatımızın sorunları nedenli zor olduğu ortadadır. Tüm bu engelleri aşabilmemiz için sinema çalışanlarının birliği yıllardır üzerimizde oynanan bu çirkin oyunları bozmaya yeter, çünkü, sinema emekçileri yalnız değildir,ürettiğimiz filmlerin öz seyircisi olan işçi sınıfımız ve emekçi halkımıza karşı sorumluluklarımız vardır.Biz bu sorumluluğumuzun bilincinde olmak durumundayız.Sinema emekçilerinin kurtuluşunu işçi sınıfımızdan ve emekçi halkımızın kurtuluşundan soyutlamak mümkün değildir.

Bu nedenle, birliğimiz kaçınılmazdır. Birlikten kuvvet doğar, bu birliğimizin oluşum mücadelesinde bizi bölmeye çalışacak bazı işveren uşakları, bölücüler elbette boş durmayacaklardır."

Sinema emekçilerinin meslekî eğitimlerine büyük önem atfettiklerini açıklamaya çalışan konuşmacı 1954 yıllarından bu yana emekçilerin sinema alanında gerekli örgütlenmeyi kuramadıklarını bildirerek bunun para sahipleri tarafından önlenildiğini açıklamış ve konuşmasına aynen şu şekilde devam etmiştir.

"Tüm bu çarpıklıkları giderek kavrayan ve bu olaylar karşısında kendi örgütlerini kendilerinin kurması gerektiğinin bilincine varan sinema emekçileri, 5 Kasım 1977'de sansürü ve anti-demokratik baskıları protesto etmek amacıyla şanlı Ankara yürüyüşü'nü gerçekleştirdiler. Bu dayanışma gösterisinden aldıkları ivmeyle, 5 Ocak 1978'de örgütümüz SİNE-SEN (Sinema Emekçileri Sendikası) kuruldu.

SİNE-SEN'in kurulmasından büyük bir rahatsızlık duyan egemen çevreler bu gelişimi ve örgütlenmeyi durdurmak için yapay tabela örgütleri kurmakta gecikmediler ve sinema emekçilerine hedef şaşırtmaya çalıştılar, fakat işveren güdümlü tüm muhalefet ve saldırılar ne denli güçlü olursa olsun, güzel sanatlar işkolunda da sınıf ve kitle sendikasının temeli atılmıştı ve sinema emekçileri, bu temelin üzerinde işçi sınıfı bilimine dayalı çelik bir kararlılık içinde bulunuyordu.

Böylece SİNE-SEN, kısa zamanda bu oyunları açığa çıkararak gücünü sinema emekçilerinden ve işçi sınıfının biliminden alan tek sinema örgütü olduğumu dosta düşmana, herkese gösterdi."

Sinema emekçileri dayanışma gecesini tertip ederek başlattıkları kampanya ve elde edilen geliri sinema dalında çalışan işçilerin sigorta borçları için ödemede bulduklarını açıkladıktan sonra sendikamızın tüm sinema alanında sürdüreceği mücadelenin bütün sorunların çözümlenmesinde başarıya ulaştırılacağı açıklanarak, konuşmacı şu cümlelerle konuşmasını bitirmiştir.

"Değerli arkadaşlarım, çizilen tablomun ciddiyeti ortadadır. Sinema emekçilerinin alın teri dökerek ürettiği filmlerin gerek üretiminde gerekse pazarlamasında söz sahibi olması kendini dayatmaktadır. Bu nedenle "Üreten biziz yönetende biz olacağız", olmak zorundayız çünkü, sinema sanatı sinemayı yapan sinema emekçilerininindir, öz seyircimiz olan işçi sınıfımıza ve emekçi halkımıza karşı sorumluyuz.

O halde bir yandan sendikamız aracılığıyla iş ve yaşam koşullarını düzeltir, sömürüyü sınırlandırırken diğer yandan neden kendi çıkarlarımız doğrultusunda, halkımıza gerçekleri gösteren, onlara bu düzeni tanıtan, dünyayı kavrayan filmler yapmayalım. Bu yaşam pahalılığında kullanacağımız iş ve yaşam maddelerini neden kendi örgütlerimizden daha ucuza sağlamayalım." (EK:SİNE-SEN Deliller Dosyası 790/63,797)

ARİF ÖZSERİN'İN KONUŞMASI :

Konuşmasına şu cümlelerle başlayan konuşmacı aynen; "Kısacası işçi sınıfı içinde uzun soluklu bir devrimci mücadelenin kalıcı, kararlı unsurlarını ve merkezî bir devrimci siyasete hayata geçirebilecek örgütlenme zincirinin oluşturulabilmesinin koşullarını yaratmak üzere daha yılmaz, daha kararlı ve daha bilinçli bir mücadele götürmek zorundadır" diyerek bu konuşma ile işçi sınıfının dolayısı ile bir parçası olarak SİNE-SEN sendikamızının işçi sınıfı bilimi doğrultusunda devrimci bir siyaset izlediği ve bu siyaseti hayata geçirebilmek için gerekli örgütlenme zincirinin bu bilim doğrultusunda oluşturulması gerektiğini ifade etmiştir.

SİNE-SEN Sendikası 2.Genel Kurul toplantısına ait (DİZİ:797) kasetin çözümünü ihtiva eden yazıda "Sinema Emekçileri bu mücadeleden soyutlanamaz. Sinema emekçileri Türkiye İşçi sınıfının bir parçası olarak, gerçek mücadelede yerini almak zorundadır. Tabanın söz sahibi olduğu aktif kadroların yönlendireceği bir yönetimle, bu mücadeleyi daha etkin, daha bilinçli bir hale getirmek gerekir. SİNE-SEN; gerçek devrimcilik çizgisinde Türkiye genelinde sınıf sendikacılığı yapmak zorundadır. Bu güne kadar takınılan tavır

Türkiye Halklarının devrimci sendikal haklarında kopuk olarak gelişmiştir. Bundan sonraki dönem emekçi yığınların mücadelesinde yerini almak, saygın sinema olayını kitlelerin yararına geliştirici bir yapıya getirmek zorundadır. "diyerek, Türkiye'de Türk halkından başka halkların bulunduğu başka milliyetlere sahip halkların milletlerin bulunduğu vurgulanmakta ve sendikanın şimdiye kadar gerçek devrimcilik çizgisine ulaşmadığı ve devrimci sendikacılığı yapmadığı belirtilerek bundan böyle siyasetlerinin gerçek devrimcilik çizgisinde ve devrimci sendikal prensipler doğrultusunda Türkiye işçi sınıfının bir parçası olarak gerçek mücadelede yerlerini alacakları belirtilmiştir.

Konuşmacı "Artık haklarımızın yoz emperyalist kültürlerle afyonlanmasına dur demenin zamanı gelmiştir." diyerekten konuşmasını bitirmiştir. (EK: SİNE-SEN Deliller Dosyası, 797)

Genel kurula iştirak eden delegeleri etki altında tutarak, alınacak kararlara olumlu yönde rey vermelerini sağlamak amacıyla, sendika genel merkez yönetim kurulu tarafından müştereken hazırlanıp Genel Kurula sunulan çalışma raporu, sendikal birlik, bir yılın bazı belgeleri, örgütlenme ve genel kurula önerilerimiz, başlıklarını taşıyan dört bölümden oluşmaktadır.

"SİNE-SEN Türkiye İşçi Sınıfını Sendikal örgütü olan DİSK'in öncülüğünde Türkiye sineması çalışanlarını örgütlemeyi kendisine görev saymıştır. Gücünü işçi sınıfımızdan ve emekçi halkımızdan alan SİNE-SEN; aracıya, tefeciye ve Sarı Sendikacılığa karşı amansız bir mücadele vermektedir. Bunun içindirki 65 yıllık Türkiye Sineması tarihi içinde SİNE-SEN'in yeri çok önemlidir. İbarelerini taşıyan devlete ve anayasal devlet düzenine karşı savaş açmış, eyleme dönük fikirselle yapısını 1. Olağan Genel Kurulda açıkladığımız DİSK'in öncülüğünde kendisini görevli saydığı belirtilerek sosyalist ideolojiyi aynen benimsedikleri açıklanmış bulunmaktadır.

Kaynağını Marksist-Leninist doktrinden alan sınıf ve kitle sendikacılığı ilkeleri ışığında hazırlandığı ilk bakışta anlaşılabilir, bu çalışma raporunda sendikal birliğin önemine işaret edilerek tüm güçlükleri aşabilmenin yolu sendikal birlik olma'dan geçer denmektedir. (Sınıf ve Kitle Sendikacılığı ve Sendikal Birlik ilkesi hakkında DİSK-1 iddianamesinin 369,415. sayfalarında geniş bilgi verilmiştir.)

Bir yılın bazı belgeleri bölümünde; 30 Ocak 1979 tarihinde yapılacak olan basın bildirisi konu edilerek "Sansür" hususunda hükümet yetkilileri ile sansürün kaldırılması için yapılan mücadele anlatılarak, sansür kalktığı taktirde "İlerici ve Devrimci" filmleri yapabilecekleri belirtilerek sendikanın sansür konusundaki tavrı şu cümlelerle aynen ifade edilmeye çalışılmıştır.

"SİNEMA VE GENEL OLARAK TÜM GÜZEL SANAT DALLARINDAKİ SANSÜR VE ANTI-DEMOKRATİK BASKILARIN ÖNLENMESİ-SİNEMA VE DİĞER SANAT DALLARINDA TAM BİR ÖZGÜRLÜĞÜN SAĞLANMASI İÇİN ÇALIŞMAK" tır.

Aynı bölümde bağış kampanyasında değinilerek demokratik tüm kuruluşları bu kampanyaya katılmak için davet ettikleri, 20 Şubat 1979 günlü DİSK Merkez Yürütme kurulu kararı ile SİNE-SEN Sendikasının DİSK'e üyeliğinin kabul edildiği, bu üyeliğin birçok sendika ve demokratik örgüt tarafından gönderilen mesajlarla kutlandığı, 1 Mart 1979 ve 11 Nisan 1979 günleri Sinema yazarları derneği ile birlikte düzenledikleri KANAL, GÜNEŞLİ BATAKLIK film gösterilerinin yapıldığı bu gösterilere birçok kişi ve kuruluşun katılarak kendilerine karşı dayanışma gösterdikleri, 13-19 Ağustos günleri arasında yapılan film gösterilerine sürü, arkadaş, otobüs, selvi boylu al yazmalı, kanal ve maden filmleri ile katıldıkları, halkın bu gösterilere yığınlar halinde iştirak ederek Sinema emekçileri ile dayanışmalarını pekiştirdikleri açıklanmıştır.

Örgütlenme bölümünde; kuruluşundan bu yana iki yılını tamamlayan sendikanın üye sayısında büyük artışlar olduğu, ekonomik-demokratik hakların alınmasında örgütlü ve disiplinli çalışmaların sürdürüleceği, yapılan takım sözleşmelerinde mensupları lehine ücret artışı ve yeni birçok sosyal hakların sağlandığı belirtilmiştir.

Genel kurula önerilerimiz bölümünde;delegeleri yönlendirmek hususunda aşağıda yazılı politik ve ideolojik kararların alınması tavsiye edilmektedir:

- 1-Demokratik bir sinema yasasının çıkarılması için karar alınması,
- 2-Sansür'ün kaldırılması için karar alınması,
- 3-Sansür'ün kaldırılması için sanatçı örgütlerin bir araya gelmesi için temenni kararının alınması, (EK:SİNE-SEN Deliller Dosyası,790/62)

Bu önerilerin ışığında Genel kurulda alınan kararlar hakkında gerekli açıklamalara girmeden önce,kongrenin devamı müddetince sendika yönetim kurulu üyelerinin öncülüğünde kongre divan başkanlığına verilen önerilerden bazıları tamamen politik ve ideolojik mahiyette görüldükleri için aynen buraya alınmaları uygun görülmüştür:

-SİNE-SEN 2.Olağan Genel kurulu Divan Başkanlığına Önerge

1 Mayıs Uluslararası İşçi sınıfı mücadele ve dayanışma gününün bir ilke olarak toplu sözleşmelerde de kabul edilmesini ve toplu sözleşmelerde kullanılan biçiminde aşağıdaki şekilde olmasını öneririz:

"1 Mayıs işçi sınıfının uluslararası mücadele ve dayanışma günüdür.Bu günle ilgili olarak sendika üyesi işçilere birer saat tutarında işçi bayramı ikramiyesi verilir. Verilen bu ikramiye,işçi sınıfının grev ve diğer mücadele günlerinde kullanılmak üzere, net tutarının yarısı aidat olarak kesilip sendika hesabına yatırılır.Bu ikramiye yalnızca sendika üyelerine verilir"Saygılarımızla.

Bu önerge AHMET KESKİN,NECMEETTİN ÇOBANOĞLU,KERİM ÖZYURT,TARIK YÜNLÜ,ŞERİF GÖREN, HALİL ERGÜN,ARİF ÖZSERİN,EKREM ÜLGEY,RAUF OZANGİL,NECİP KOÇAK,ADİL KIDICI,EROL DEMİRBAĞ, ERCAN AKYILDIRIM,BAKİ SOÇUKPINAR,SEVİM BECER,CEMAL DEMİR,ŞENER YILMAZ tarafından müşterek imzaları ile verilmiştir.(EK:SİNE-SEN Deliller dosyası,790/49)

-Divan Başkanlığına

Sendikamız SİNE-SEN'in DSF (Dünya Sendikalar Federasyonu)'nun işkolu sendika birliğine üyeliğinin genel kurula sunulması oylanmasını arz ederiz.

Bu önerge;ARİF ÖZSERİN,NECMEETTİN ÇOBANOĞLU,AZMİ YILDIZ,FAZLI DOĞANAY,TARIK YÜNLÜ, CEM USAL,ERDOĞAN KAR,TEVFİK ATAKAN,EROL BATİBEKİ,KERİM ÖZGEN tarafından müşterek imzaları ile verilmiştir.(EK:SİNE-SEN Deliller Dosyası 790/49)

-Önerge

SİNE-SEN 2.Olağan Genel kurulu Divan Başkanlığına

Demokratik bir sinema yasasının çıkarılması ve Sansür'ün kaldırılması konusunda bir genel kurul kararı alınmasını biz aşağıda imzaları bulunan üyeler olarak öneririz.

Genel kurulun bilgisine sunulur.....

Bu önerge;ŞERİF GÖREN,HALİL ERGÜN,ARİF ÖZSERİN,RAUF OZANGİL,NECİP KOÇAK,ADİL KIDICI,EROL DEMİRBAĞ,FAZLI DOĞANAY,KEMAL DEMİR,SEVİM BECER,AHMET KESKİN,NECMEETTİN ÇOBANOĞLU,KERİM ÖZYURT,TARIK YÜNLÜ tarafından verilmiştir.(EK:SİNE-SEN Deliller dosyası,790/45)

Divan Başkanlığını DİSK Yürütme kurulu ve Örgütlenme Daire Başkanı TUNCER KOCAMANOĞLU'nun yaptığı bu kongrede;gerek sendika başkanı ve sekreterinin konuşmaları ve yönetim kurulu üyelerinin verdikleri önergelerden,gerekse çalışma raporundan,delegelerin etki altında tutularak kongre tutanağına geçirilmiş bulunan (DİZİ:790/66) üç önemli politik ve ideolojik mahiyette oybirliğiyle karar alındığı görülmektedir.

Bunların;

- 1-DİSK'in demokratik Tip tüzüğü madde madde okunarak kabul edilmesi,
- 2-SİNE-SEN Sendikasının,DSF(Dünya Sendikalar Federasyonu)'nun işkolu sendikalar birliğine üye olması,

3-1 Mayıs Uluslararası işçi sınıfının birlik ve mücadele ve dayanışma gününün ilke olarak toplu sözleşmelere geçirilmesi ve buna ilişkin olarak kazanımlar elde edilmesi, gibi kararlar olduğu, bunlara ilave olarak SİNE-SEN haber ajansının 1980/1 sayılı nüshasında (DİZ:790/61) yayınlanmış bulunan ve bu genel kurulda aynı nitelikte;

-DİSK ile ilişkilerin hayatiyet kazanması,

-Sendikal birliğin sağlanması,

-Demokratik sinema yasası doğrultusunda çalışmalar yapılması, gibi konuları kapsayan kararların da alınmış olduğu görülmektedir.

Tüzükler bölünmüş münde Tek-Tip tüzüğü mahiyeti hakkında gerekli açıklama yapılmıştır.

İşçi sınıfı hakimiyetine dayalı sosyalist ideolojiyi hayata geçirebilmek amacıyla yönelik hazırlanmış bulunan böyle bir tüzüğü şekilde olsa ikinci kez kabul etmesi, sendikaların DİSK ilkelerine bağlı sadık bir kuruluş olduğunu göstermekle beraber bunun yanında önceden kurulmuş komünist bir cemiyet olarak faaliyetlerine hız kazandırdığı anlaşılmış bulunmaktadır.

Aynı genel kurulda sendikaların DSF'ye üye olması hususunda aldığı karar, sınıf ve kitle sendikacılığı ilkelerini hayata geçirmeye yönelik bulunmaktadır.

DİSK-1 iddianamesinin 384 ve müteakip sayfalarında "Sendikal Birlik" ve bu birliğin neleri ihtiva ettiği açıklanmış orada gerekli malumat arz edilmiştir.

Sendikal birliğin bir parçası da "Uluslararası çapta birlik" ilkesidir. Bu ilke; ortak amaçlar uğrunda işçi sınıfı enternasyonalizmi ve işçi sınıfı dayanışmasını esas alarak, kapitalist ve az gelişmiş ülkelerde işçi sınıfının sömürü ve baskıya karşı üye örgütlerle birlikte ortak mücadele vermesini amaçlamaktadır.

Bu amaçları gerçekleştirmek için kurulan Dünya Sendikalar Federasyonu (DSF) ve bu kuruluşa üye olunması için alınan karar, proletarya enternasyonalizm ruhunun yaratılmasına yönelik bulunduğu açıkça anlaşılmaktadır.

1 Mayısın Uluslararası işçi sınıfının birlik ve mücadele ve dayanışma günü olarak kabul edilmesi, bunun toplu sözleşmelere ilke şeklinde geçirilmesi hususunda alınmış bulunan karar yukarıda belirtilen proletarya enternasyonalizm ruhunun gelişmesine yönelik alınmış bulunan kararın tekrarıdır ibaret bulunmaktadır.

Bilindiği üzere dünya komünist hareketinin önemli stratejisini teşkil eden "Bütün ülkelerin proleterleri Birleşiniz" ibaresi Marks'tan kaynaklanmaktadır.

Marks'ın hazırladığı 1. Enternasyonal'in program ve çağış çağırısında; "Üretim araçlarının özel mülkiyetinin kaldırılması, kapitalizmin yıkılarak devrimci yolla iktidarın alınması için bir proletarya partisinin kurulması gerektiği vurgulanarak, uluslararası alanda proletaryanın Barış politikasından yana olduğu ifade edilerek -Bütün Ülkelerin proleterleri birleşiniz- sözleri ile çağrı sona ermektedir.

Lenin tarafından da aynen korunup değiştirilen "Proletarya Enternasyonalizminin temelini teşkil eden" Marks'ın bu program ve çağırısındaki sözler, proletarya enternasyonalizmi temelinde işçi sınıfının birliğinin gerçekleştirilmesinin, kapitalizmi devirmenin temel şartlarından biri olduğunu göstermektedir.

"Komünist Partisi Manifestinde" de yer almış olan "Bütün Ülkelerin proleterleri Birleşiniz" ibaresi bu temel görüşü çok genel anlamda açıklıyarak onun Uluslararası yönünü yani Bütün Ülkelerin proletaryasının "Tek bir anti-kapitalist cephe" de birleşmelerini, Uluslararası dayanışması ve işçi sınıfının farklı ulusal kesimlerinin birliğini ve ulusal yönünü yani her ülke içindeki işçi sınıfı hareketinin birliğinin gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır.

Alınan bu kararlar; bu fikirler doğrultusunda hareket edilerek bunların tatbikatını gerçekleştirmek üzere yola çıkmış bulunan DİSK ile birlik ve bütünlük içinde kalmayı, bu yolda alınmış bulunan kararlarla devleti yıpratıp onu baskı altında tutmayı, bütün Dünya İşçilerinin sermayeye karşı verdikleri mücadelede Uluslararası dayanışmayı sağlamayı, "Bütün Ülkelerin İşçileri Birleşin" sloganını hayata geçirmeyi hedeflediği görülmektedir.

Demokratik sinema yasasının çıkarılması hususunda alınmış bulunan karar, daha evvel açıklamaya çalıştığımız gibi, sansüre tabi olmaksızın komünizmin övgü ve propogandasını ihtiva eden filmlerin serbestçe yapılmasını amaçlamaktadır.

Genel Kurulda yapılan seçimler sonunda;

Yürütme Kurulu Asil Üyeliklerine

- 1-Rauf OZANGİL (Genel Başkan olarak)
- 2-Arif ÖZSERİN (Genel Sekreter Olarak)
- 3-Ahmet KESKİN
- 4-Necmettin ÇOBANOĞLU,
- 5-Fazlı DOĞANAY,
- 6-Şeref YILMAZ,
- 7-Erol BATIBEKİ,

Yönetim Kurulu Asil Üyeliklerine;

- 1-Gani TERANLI,
- 2-Necip KOÇAK,
- 3-Cumali CİNGÜ,
- 4-Halil ERGÜN,
- 5-Ekrem ÜLGEY,
- 6-Cemal DEMİR,
- 7-Şerif GÖREN,
- 8-Hüseyin ÖZŞAHİN,
- 9-Azmi YILDIZ,
- 10-Kadir ÇİL'in

Denetim Kurulu Üyeliklerine;

- 1-Güler ÖKTEN,
- 2-Aytaç ARMAN,
- 3-Tarık YÜNLÜ,
- 4-Erol DEMİRBAĞ,
- 5-Seyfettin YILMAZ'ın,

Onur Kurulu Üyeliklerine;

- 1-Nurhân NUR,
- 2-Bedri UĞUR,
- 3-Rüstem KOYUYÜN,'ün,

Yedek Onur Kurulu Üyeliğine;

- 1-Sevim BEÇER,
- 2-S... man ÇEKİÇ,
- 3-Hikmet ACARKAN,

DİSK delegeli asil üyeliğine;

Arif ÖZSERİN'in seçildikleri kayudatin tetkikinden anlaşılmıştır. (EK:SİNE-SEN Deliller Dosyası,790/61,791/4)

B-GENEL YÖNETİM VE YÜRÜTME KURULU TOPLANTI VE KARARLARI:

Sendikanın Politik ve ideolojik faaliyetlerini sergilemesi bakımından yürütme ve Yönetim kurulu kararlarından bir bölümü önemlerine binaen buraya alınmıştır:

-Yönetim kurulunun 23.7.1978 tarih ve 19 sayılı toplantısında alınan karar:

Sendikanın,kısa adı DİSK olan Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonuna katılmak için müracaat etmeye karar aldığı,

Bu karara;MEVLÜT EKİNCİ,KADİR YILMAZ,HALİL DEDEOĞLU,SEMRA ÖZDAMAR,ŞEREF YILMAZ'ın iştirak ettikleri karar defterinin tetkikinden anlaşılmıştır.

-Yönetim Kurulunun 13.1.1979 tarih ve 31 sayılı toplantısında alınan karar:

Genel Sekreter SEMRA ÖZDAMAR tarafından hazırlanmış bulunan,Genel kurula sunulacak olan çalışma raporunun oybirliğiyle onaylanmasına,

Bu karara;HALİL DEDEOĞLU,MEVLÜT EKİNCİ,KADİR YILMAZ,NECDET BUVA,ŞEREF YILMAZ ve SEMRA ÖZDAMAR'ın iştirak ettikleri karar defterinin tetkikinden anlaşılmıştır.

-Genel Yönetim Kurulunun "Yürütme Kurulu ile Yönetim Kurulunun "birlikte 17.2.1979 tarih ve 35 sayılı toplantısında alınan karar;

DİSK bünyesindeki sendikalar ve diğer demokrat sendikalarla direk temas kurularak maddî ve manevî desteğin sağlanmasına karar verilmiştir.

Bu karara;Genel Başkan MEVLÜT EKİNCİ,Genel Başkan Yardımcısı EROL BATİBEKİ,Genel Başkan 2.Yardımcısı YUSUF ÇETİN,Genel Sekreter H.SEMİH SERVİDAL,Genel Mali Sekreter CUMALİ CİNGÜ,Genel Yönetim Kurulu Üyesi ERDOĞAN KAR,Genel Yönetim Kurulu Üyesi SEYFETTİN YILMAZ,Genel Yönetim Kurulu Üyesi SELİM ACAR'ın iştirak ettikleri karar defterinin tetkikinden anlaşılmıştır.

-Yönetim Kurulunun 25.4.1979 tarih ve 41 sayılı toplantısında alınan karar;

1 Mayıs Komitesi Başkanlığına,hazırlıklarla ilgili gelişmeleri gözönünde bulundurarak öneriniz dikkate değer bulunup,yönetim kurulu 1 Mayıs hazırlıkları ile ilgili bir yazının hazırlanmasını görüşüp karara bağlamıştır.

Bu karara;MEVLÜT EKİNCİ,EROL BATİBEKİ,CUMALİ CİNGÜ,SELİM ACAR,YUSUF ÇETİN,İBRAHİM SABUNCU ve ERDOĞAN KAR'ın iştirak ettikleri karar defterinin tetkikinden anlaşılmıştır.

-Genel Yönetim Kurulunun "Yürütme Kurulu ile Yönetim Kurulunun" birlikte 8.2.1980 tarih ve 2 sayılı toplantısında alınan karar;

Karar:2,Yönetim kurulu DİSK "Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu ile ilişkilerin güçlendirilmesi ve aşağıdaki önerilerin hayata geçirilmesi konusunda yürütme kuruluna yetki verdi.

a)-13 Şubat 1980 DİSK'in 12.Kuruluşu toplantısının film-çekim işleminin sendika tarafından yapılması,

b)-1 Mayıs işçi sınıfı bayramı ile ilgili olarak çalışmaların hızlandırılmasına ve bu konuda genel sekreter ARİF ÖZSERİN'e görev verilmesine,

c)-DİSK'in Eğitim,Örgütlenme ve Toplu Sözleşme çalışmalarından sendikada oluşturulan dairelerin yararlandırılması amacıyla sağlıklı bir ilişkinin kurulmasına karar verildi.

Bu karara;Genel Başkan RAUF YALOZANGİL,Genel Sekreter M.ARİF ÖZSERİN,GANİ TURANLI, HALİL ERGÜN,ŞERİF GÖREN,NECİP KOÇAK,AZMİ YILDIZ,CEMAL DEMİR,KADİR ÇİL,CUMALİ CİNGÜ'mün iştirak ettikleri karar defterinin tetkikinden anlaşılmıştır.

-Genel Yönetim kurulunun "Yürütme Kurulu ile Yönetim Kurulu"nun birlikte 24.2.1980 tarih ve 5 sayılı toplantısında alınan karar:

Karar:1-A Eğitim Dairesinin hazırlanmış olduğu gelecek dönemde üyelere yönelik olarak gerçekleştireceği meslekî eğitim ve sendikal eğitim programı görüşüldü;

a)-Üyelerin sendikal eğitime ihtiyacı olduğu ve bu eğitimin en kısa dönemde başlatılması gerektiği,

b)-Meslekî eğitimin,üyelere sendikal eğitim verilmesinden sonra yapılacak bir çalışma olduğu kararlaştırıldı.

Karar:7,DİSK Başkanlar Konseyinin 19 Şubat 1980 günü Ankara'da yaptığı toplantıda kabul edilen ve ödememiz gereken dayanışma fonu aidatı olan 10 bin TL.sınının DİSK hesabına hemen yatırılması karara bağlandı.

Bu kararlara;RAUF YALOZANGİL,M.ARİF ÖZSERİN,FAZLI DOĞANAY,EROL BATİBEKİ,NECMETTİN ÇOBANOĞLU,ŞEREF YILMAZ,S.AHMET KESKİN,ŞERİF GÖREN,GANİ TURANLI,EKREM ÜGGEY,KADİR ÇİL,CEMAL DEMİR,HALİL ERGÜN ve NECİP KOÇAK'ın iştirak ettikleri karar defterinin tetkikinden anlaşılmiştir.

-Yürütme Kurulunun 20.3.1980 tarih ve 9 sayılı toplantısında alınan karar:

KARAR:11

22 Mart'ta Üst kuruluşumuz olan DİSK'in İzmit'te düzenlediği demokrasi mitingine en iyi biçimde,en kalabalık şekilde katılınması kararlaştırıldı.

Bu karara;RAUF YALOZANGİL,M.ARİF ÖZSERİN,EROL BATİBEKİ,FAZLI DOĞANAY,NECMETTİN ÇOBANOĞLU,ŞEREF YILMAZ,S.AHMET KESKİN'in iştirak ettikleri karar defterinin tetkikinden anlaşılmiştir.

-Yürütme Kurulunun 8.4.1980 tarih ve 11 sayılı toplantısında alınan karar:

KARAR:6

8-14 Nisan tarihleri arasında Fatsa'da yapılacak halk şenliklerine bir kutlama mesajının gönderilmesi ve şenliğin yerinde izlenmesi amacıyla personel olarak çalışan TARIK GÜNLÜ'nün Fatsa'ya gönderilmesine karar verildi.

Bu karara;RAUF YALOZANGİL,M.ARİF ÖZSERİN,NECMETTİN ÇOBANOĞLU,EROL BATİBEKİ,ŞEREF YILMAZ ve S.AHMET KESKİN,FAZLI DOĞANAY'ın iştirak ettikleri karar defterinin tetkikinden anlaşılmiştir.

-Yürütme Kurulunun 12.5.1980 tarih ve 16 sayılı toplantısında alınan karar:

KARAR:12

"Yorgun Savaşçı" filminde çalışan SİNE-SEN üyelerinin işten çıkarılmaları ve TRT kurumunun çekeceği diğer filmlere sinemadan eleman istemeleri karşısında sendika yürütme kurulu TRT kurumuna baskı yapmak ve TRT'ye karşı sinema emekçilerinin birliğini sağlayarak bir boykot yapılmasını kararlaştırdı. Bu konuda sinema alanında örgütlü tüm branşlarda 19-24 Mayıs tarihleri arasında sendika merkezinde toplantılar yapılması kararlaştırıldı.

Bu karara;RAUF YALOZANGİL,NECMETTİN ÇOBANOĞLU,EROL BATİBEKİ,FAZLI DOĞANAY,ŞEREF YILMAZ,S.AHMET KESKİN'in iştirak ettikleri karar defterinin tetkikinden anlaşılmiştir.

-Yürütme Kurulunun 20.5.1980 tarih ve 17 sayılı toplantısında alınan karar:

KARAR:3

"Düşman" filminin gösterilmesi konusunda,Güney filmin başvurularımıza olumlu yanıt vermemesi üzerine YILMAZ GÜNEY'e mektup yazılması kararlaştırıldı. Yazılacak mektupta sendikanın film gösteriminin nedenlerini, Düşman'ı neden seçtiğimizi ve sendikanın içinde bulunduğu durumun anlatılması kararlaştırıldı.

Bu karara;RAUF YALOZANGİL,M.ARİF ÖZSERİN,NECMETTİN ÇOBANOĞLU,FAZLI DOĞANAY,EROL BATİBEKİ,ŞEREF YILMAZ,AHMET KESKİN'in iştirak ettikleri karar defterinin tetkikinden anlaşılmiştir.

-Yürütme Kurulunun 29.5.1980 tarih ve 19 sayılı toplantısında alınan karar:

KARAR:9

"Düşman" filminin oynatılmasına ilişkin olarak mektup yazdığımız YILMAZ GÜNEY olumlu cevap vererek filmin ilk gösterimi için SİNE-SEN'e izin vermiştir. Bunun üzerine sendika ile GÜNEY film arasında sözlü olarak anlaşma yapılmış ve filmin iki gösteri halka sunulması kararlaştırılmıştır.

Bu karara;RAUF YALOZANGİL,M.ARİF ÖZSERİN,EROL BATİBEKİ,FAZLI DOĞANAY,ŞEREF YILMAZ,S.AHMET KESKİN,NECMETTİN ÇOBANOĞLU'nun iştirak ettikleri karar defterinin tetkikinden anlaşılmiştir.

-Yürütme Kurulunun 6.6.1980 tarih ve 19 sayılı toplantısında alınan karar;

KARAR:5

Bağlı bulunduğumuz DİSK'in yönetim ve yürütme kurulları aldıkları kararlar, DİSK Genel kurulunun öne alınması ve 25-30 Haziran tarihleri arasında yapılmasını sendikamıza duyurmuşlardır. DİSK Genel Sekreterliğinin Genel kurula katılacak SİNE-SEN delege sayısını istemeleri üzerine, yürütme kurulu 4.2.1980 günü yapılan SİNE-SEN genel kurulunda DİSK delegeliği için asil olarak M.ARİF ÖZSERİN'in, yedek olarak da AHMET KESKİN'in seçildiğini tespit etmiştir.

Bu tespitle DİSK 7.Genel kuruluna SİNE-SEN delegesi olarak M.ARİF ÖZSERİN'in katılacağı DİSK'e bildirilmiştir.

KARAR:13

"Düşman" filminin 21.5.1980 günü 15,30-21,30 gösterileri için davetiye bastırılması karara alınmıştır. Davetiyeler DİSK matbaasında basılacaktır.

Bu kararlara; RAUF YALOZANGİL, M.ARİF ÖZSERİN, NECMETTİN ÇOBANOĞLU, ŞEREF YILMAZ, FAZLI DOĞANAY, EROL BATİBEKİ, S.AHMET KESKİN'in iştirak ettikleri karar defterinin tetkikinden anlaşılmıştır.

-Yürütme Kurulunun 18.6.1980 gün ve 20 sayılı toplantısında alınan karar;

KARAR:2

DİSK'in 7.Genel Kurulu öncesinde, genel kurula ve DİSK'e ilişkin sendikamızın görüşlerini soran demokrat gazetesine genel sekreter M.ARİF ÖZSERİN'in bir demeç vermesi ve görüşlerimizi iletmesi konusunda görev verilmiştir.

KARAR:3

DİSK Genel kurulunda sendikamızı temsilen delege olarak katılan genel sekreter M.ARİF ÖZSERİN'e Genel kurul süresi içinde sendika adına tam yetki verilmesi ve sendika adına Genel Kurulda bir konuşma yapması kararlaştırıldı.

Bu karara; RAUF YALOZANGİL, M.ARİF ÖZSERİN, S.AHMET KESKİN, FAZLI DOĞANAY, ŞEREF YILMAZ, NECMETTİN ÇOBANOĞLU ve EROL BATİBEKİ'nin iştirak ettikleri karar defterinin tetkikinden anlaşılmıştır.

-Yürütme kurulunun 26.6.1980 gün ve 21 sayılı toplantısında alınan karar;

KARAR:2

DİSK'in 7.Genel kurulundaki gelişmeler karşısında genel kurul delegelerine sunulmak üzere DİSK'e bağlı 6 sendika (ASİS, YERALTI MADEN-İŞ, DERİ-İŞ, DEVRİMCİ SAĞLIK-İŞ, LİMPER-İŞ, NAKLİYAT-İŞ) ile ortak olarak bir bildirinin yazılmasına karar verildi. Bildiri metni konusunda DİSK delegesi olarak görev yapan Genel Sekreter M.ARİF ÖZSERİN'e yetki verildi.

Bu karara; RAUF YALOZANGİL, M.ARİF ÖZSERİN, ŞEREF YILMAZ, FAZLI DOĞANAY, AHMET KESKİN, NECMETTİN ÇOBANOĞLU ve EROL BATİBEKİ'nin iştirak ettikleri karar defterinin tetkikinden anlaşılmıştır.

-Yürütme Kurulunun 5.7.1980 tarih ve 22 sayılı toplantısında alınan karar;

KARAR:1

DİSK Genel kurulundaki gelişmeleri, DİSK delegesi olarak Genel kurula katılan genel sekreter M.ARİF ÖZSERİN anlattı. Sendikanın DİSK'e bağlı diğer 6 sendika ile genel kurul süresi boyunca ortak tavır alması, yürütme kurulunca olumlu karşılanmıştır. Ayrıca seçimler günü anti-demokratik uygulamaları protesto eden 11 sendika ile ortak tavır alınması doğru bulunmuştur. Genel kurulu protesto eden 11 sendika (ASİS, YERALTI MADEN-İŞ, LİMPER-İŞ, DERİ-İŞ, DEV MADEN-SEN, KERAMİK-İŞ, BASIN-İŞ, TAPER-İŞ, DEVRİMCİ SAĞLIK-İŞ, DEVRİMCİ YAPI-İŞ, NAKLİYAT-İŞ ile beraber 3 Temmuz 1980 günü basın toplantısı yapılması ve bu basın toplantısında sendikamızı temsilen Genel Başkan RAUF YALOZANGİL'in bulunması, ortak basın

bildirisine imza atması yürütme kurulu tarafından olumlu karşılanmıştır.

Bu karara; RAUF YALOZANGİL, M. ARİF ÖZSERİN, EROL BATİBEKİ, ŞEREF YILMAZ, S. AHMET KESKİN, FAZLI DOĞANAY ve NECMETTİN ÇOBANOĞLU'nun iştirak ettikleri karar defterinin tetkikinden anlaşılmıştır. (EK: SİNE-SEN Deliller dosyası, 791/4, 6, 8)

Gerek Sendikanın DİSK'e katılma kararı hakkında ve gerekse 1. Genel kurul çalışma raporunun hazırlanması hakkında alınan kararların politik ve ideolojik yönleri evvelki bölümlerde incelendiğinden bunların tekrar edilmesine gerek görülmemiştir.

Yönetim Kurulu, Yürütme Kurulu ile birlikte toplantılarını yapmış, bu hususta ayrıca bir yönetim kurulu kararlarını ihtiva eden defter tutulmasına lüzum görülmemiştir.

Yapılan inceleme her iki kurulun müşterek ve ayrı ayrı toplantı ve kararlarına inhisar ettirilmiştir.

SİNE-SEN Sendikası daha kuruluşunu müteakip DİSK ve DİSK'e bağlı sendikalar ve diğer demokratik örgüt ve kuruluşlarla derhal temasa geçerek, mensuplarının sınıf bilincini geliştirmek, sermaye sınıfına karşı sinema alanında çalışanları ortak mücadeleye sokarak ürettikleri ürünlere sahip çıkmalarını temin etmek, "Üreten biziz yöneten biz olacağız" ilkesini hayata geçirmek için politik ve ideolojik faaliyetlerine büyük bir hız vermiştir.

Nitekim 31.3.1978 tarihinde sendika yönetim kurulunu temsilen genel sekreter SEMRA ÖZDAMAR kendi imzası ile MADEN-İŞ Sendikası Genel Başkanlığına gönderdiği yazı bu görüşümüzü aynen teyid ettiğinden buraya alınması uygun görülmüştür.

"MADEN-İŞ Sendikası Genel Başkanlığına,

Sizlere sendikamızın kuruluşu ve amaçları konusunda daha önce bir mektup yazmıştık. O mektupta da belirttiğimiz gibi demokratik örgüt ve sendikalarla ilişki kurmak istiyoruz. Ancak MADEN-İŞ gibi işçi sınıfımızın en bilinçli, savaştan kesiminin üst örgütü ile daha yakın ilişki ve dayanışma içine girmek, sendikamızın sinema alanında vereceği mücadelede en büyük yardımcı etkenlerden biri olacaktır.

Önce kısaca sendikamızın çalışma alanını tanıtmakta ve sonra karşılaştığı sorunları özetlemekte yarar var:

Bildiğiniz gibi SİNE-SEN, Sinema, Tiyatro, Müzik, Resim, Heykel, Edebiyat gibi alanları kapsayan 31. İşkolunda kuruldu. Uzak amacımız tüm bu alanlarda örgütlenmek, Ancak öncelikle yapılması gereken, son derece etkin ve yaygın bir sanat dalı olan ve kapitalizmin en yoğun etkisini duyurduğu, tekelci sermayenin alabildiğine kullanmak istediği ve kullandığı, sinema alanında örgütlenmek, bu alanda çalışan emekçilerin koşullarını iyileştirmek, onlara giderek, yarattıkları ürüne sahip çıkma bilincini aşılacak ve sonuçta sinemanın emekçi halkımızın çıkarları doğrultusunda kullanılmasını sağlamaktır.

Sendikamızın şimdilik örgütlemeyi amaçladığı kesim, sinemada, film stüdyolarında şirketlerinde çalışan emekçilerdir. Sinema alanında çalışanlar: Yönetmenler (Yardımcıları), Oyuncular (Yardımcı Oyuncular), Kameramanlar (Yardımcıları), Işıkcılar (Yardımcıları), set işçileri, stüdyo işçileri senaristler, Dublajcılar (Yani seslendirmeciler), Figüranlar gibi branşlara ayrılmışlardır. Bu branşlarda çalışanların büyük bir çoğunluğu sosyal güvenceden yoksundur. Sansür, Hammadde yokluğu, karaborsası gibi nedenlerle film yapımı azaldığından işsizlik özellikle son dönemde, had safhaya ulaşmıştır. Yüksek ücretler alan bir kaç starın ve yönetmenin dışında büyük çoğunluk bugün çok kötü koşullarda yaşamaktadır. Ve ne yazık ki bunların da büyük çoğunluğu bilinçsizdir. Lumpen emekçi niteliği ağır basmaktadır. Buna, sinema emekçilerinin dağınık bulunmaları, ancak bir film çekiminde bir araya gelip sonra dağılmaları, branş ve ücret farklılıklarının yarattığı bölünmeler, emek-sermaye ilişkisi ve çelişkisinin tam belirginleşmemesi neden olarak gösterilebilir. Sinema alanında örgütlenmesi en kolay ve gerekli kesim fabrika işçisi gibi çalışan stüdyo işçileridir. Ancak 100 günü aşkın süren Acar film grevinin olumsuz sonuçlanması bu alanda çalışan işçilerin de mücadele gücünü zayıflatmıştır. Ve işverenin, sendikalaşma hareketine karşı işten attırma tehdidiyle yüz yüzedirler.

Bu güne değin zaman zaman bazı sendikalar kurulmuş, ancak bunların yöneticileri olan aydınlar, işverenler tarafından birkaç film anlaşmasıyla satın alınmışlar, böylece örgütlenme hareketi daha başında dağılmıştır. Bu dağınlık, 1977'nin sonlarına değin sürdü. Türkiye'de işçi sınıfı hareketinin gelişmesi, büyük boyutlara ulaşması, doğal olarak sinema alanını da etkiledi. Ve, 76-77 1 Mayıs'larına katılan sinema emekçileri, 5-7 Kasım 1977 tarihlerinde, sansürü, anti-demokratik baskıları ve sosyal güvencesizliği protesto amacıyla İstanbul-Ankara yürüyüşünü gerçekleştirdiler. Ve ardından bir sendikada örgütlenmenin bilincine varan bir kısım emekçinin öncülüğüyle 5 Ocak 1978'de SİNE-SEN kuruldu. Kurulmasıyla birlikte de sorunlar ortaya aktı.....

Sendikayı kuran arkadaşların hiç birisi sendikacılık konusunda deneyli ve bilgili değildi. Ve yanımızda bizlere yol gösterecek profesyonel bir sendikacı da yoktu. Arkadaşların hepsi kendi işlerinde çalışmak zorundalar. Sendikayı açık tutacak bir kişiye bile bulmak sorun oldu. Sendikayı ayakta tutacak ve ileriye götürecek örgütlenme, eğitim, hukuk basın-yayın gibi alt komisyonların kurulması gerekiyordu. Ama bu hemen kadro ve para sorununu karşımıza çıkardı. Starlardan toplanan bağışlar kısa srde gerekli işleri harcan-
lar. Ve bir süre sonra bu starların da yürüyüş sırasındaki heyecanlarını yitirdiklerini ve verdikleri sözlerden döndüklerini söylemek gerek..... Kısacası iş başa kalıyordu. Ve bu arada da, bilinçsiz, lumpen, gerici unsurların başını çektiği ve tekelci sermayenin Yeşilçam'daki temsilcilerinin de kaşkırttığı bir karşı örgütlenme ile de yüz yüze geldik. Buna karşı da dinamik bir mücadele vermenin gerekliliği sürekli dayatıyor.....

Sonuçta, başta ekonomik sorun olmak üzere, örgütlenme, eğitim, hukuk konularında MADEN-İş'in deneyimine ve göstereceği dayanışmaya gereksinimimiz, özellikle şu dönemde karşılaştığımız zorlu sorunlara karşın ayakta kalabilme ve ilerliyebilme mücadelesini verdiğimiz şu dönemde-büyüktür. Hepinizi iştenlikle selamlarız....." (EK: SİNE-SEN Deliller Dosyası, 793/130)

SİNE-SEN Sendikası DİSK ile iliğkilerine büyük önem atfetmiş, bilhassa eğitim ve örgütlenme faaliyetlerini aynen benimseyerek sendika bünyesinde DİSK, MADEN-İş, BANK-SEN gibi sendikalardan gönderilen eğitim uzmanlarına mensuplarının Marksist-Leninist yönde eğitilip birer militan haline getirilmelerine büyük bir önem vermiştir. Komünist cemiyetin güçlendirilmesi herşeyden önce eğitimle sağlanır, bu bilinçte olan sendika yönetimi, sendikal eğitim altında mensuplarının bu yönde eğitilmelerini ön planda tutarak bu hususta karar almış, sendikaların eğitim seminerlerinde kullanılmak üzere DİSK'in 12. kuruluş yıldönümü toplantısının filme alınma işlemi bu sendika tarafından yerine getirilmiş, toplantıda yapılan konuşmalar ve söylenilen sözler işçilerin mevcut Anayasal düzene karşı savaş vermeleri için onlarda sınıf bilincinin uyandırılması daima ön planda tutulmuştur.

Bu kutlama günü nedeniyle 13 şubat 1979 tarihinde Sendika yönetim kurulu adına Genel Başkan MEVLÜT EKİNGİ imzasıyla DİSK Genel Yönetim Kurulu Başkanlığına gönderilen yazı bu görüşümüzü aynen teyid ettiğinden buraya alınması uygun grlmştir.

"DİSK Genel Yönetim Kurulu Başkanlığına,

Türkiye İşçi Sınıfı ve emekçi halkımız zorlu günlerden geçiyor, Emperyalizm ve tekelci sermaye işçi sınıfının mücadele alanlarında kazandığı ekonomik-demokratik haklarına saldırıyor. CHP ağırlıklı hükümet faşist saldırılar karşısında yalpalıyor. "Sağa da sola da karşıyım" diyerek faşizme karşı mücadele edebileceğini sanıyor.

İşte böylesine zorlu ve sorumluluk isteyen günlerde DİSK 12. Kuruluş Yıldönümünü kutluyor. Amerikan modeli TÜRK-İş sendikacılığına bařkaldırđıęından bu yana DİSK sömürüyü sınırlandırmak ve yok etmek için verdiği mücadelede her geçen gün biraz daha yiğinsalla-
yor.

Aydınların kurduğu, grevlerin engellenmeye çalışıldığı şu günlerde işçi sınıfımızın devrimci sendikal rgt DİSK'e önemli görevler düşüyor. DİSK'in, tekelci sermayenin gerici-faşist dayatmaları karşısında gerilemeyeceğine, işçi sınıfımızın ekonomik-demokratik hak ve özgürlüklerine yönelen her türlü saldırının karşısına dikileceğine gvencimiz tamdır.

Sinema sanatına gereken saygınlığın kazandırılması, sinema emekçilerinin ekonomik-demokratik haklarının genişletilmesi için sınıf ve kitle sendikacılığı ilkeleri doğrultusunda mücadele veren Sinema Emekçileri Sendikası (SİNE-SEN) olarak, DİSK'in 12. Kuruluş Yıldönümünü yürekten kutlarız. Önemizdeki yıllar, işçi sınıfımızın ve emekçi halkımızın emperyalizme, faşizme ve sömürüye karşı mücadele bayrağının yükseldiği yıllar olacaktır.

SANSÜRE HAYIR, ÖZGÜR SİNEMA

YAŞASIN DİSK, YAŞASIN SİNE-SEN "(EK:SİNE-SEN Deliller Dosyası 792/57)

31 Ocak, 1 Şubat 1980 tarihlerinde, DİSK Yürütme, Yönetim, Onur, Denetim ve Bölge Temsilcileriyle DİSK'e bağlı sendikaların yürütme kurulları GENEL-İŞ Sendikasına ait Ören denilen dinlenme tesislerinde toplanarak "2. Ören Kararları" adı altında ihtilal ortamına zemin hazırlamak için bir seri kararlar aldıkları DİSK-1 iddianamesinin 415-443. sayfalarında geniş bir şekilde izah edilmişti.

SİNE-SEN Sendikası Yürütme kurulu üyelerinin de iştirakleri ile alınan bu kararların başında;

Türkiye çapında genel grev yapılması ve bu grevlerin "dayanışma fonu" ile parasal yönden desteklenmesi,

Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde kitlesel miting ve yerüyüşler düzenlenmesi, 1 Mayıs komitelerinin derhal kurularak 1 Mayıs'ın özüne uygun bir şekilde kitlesel olarak kutlanması vb. gibi kararların bulunduğu görülmektedir.

İşte; alınan bu kararlar doğrultusunda bunları hayata geçirmek için SİNE-SEN sendikası tamamen politik ve ideolojik mahiyette kamunsuz yapılan genel grev eylemlerini parasal yönden desteklemek için dayanışma fonu aidatı altında DİSK'e 10.000L.sı vermesine dair karar aldığı, aynı şekilde DİSK'in öncülüğünde 22 Mart 1980 tarihinde İzmit'te yapılmasına karar verilen demokrasi mitingine en iyi biçimde iştirak etmesi ve keza yine DİSK tarafından oluşturulan ve 1 Mayıs komitelerinin önerileri doğrultusunda 1 Mayıs 1980'in işçi sınıfının bayramı olarak kutlanması çalışmalarına hız vermek için ARİF ÖZSERİN'e görev verilmesi gibi kararları da aldığı görülmektedir.

Fatsa ve çevresi 12 Eylül Bayrak Harekâtından önce kanun dışı DEV-YOL örgütünün üstlendiği ve kurtarılmış bölge olarak ilân ettiği bir Karadeniz İlçemiz idi. Bu ilçede 8-14 Nisan 1980 tarihlerinde silahlı bu örgütlerin himayelerinde yapıldığı anlaşılan halk şenliğine, sendikanın kutlama mesajı çekmesi ve bunun yanında şenliği yerinde izlemek için genel merkez denetim kurulu üyelerinden TARIK GÜNLÜ'nün oraya gönderilmesi ve bu hususta karar alınması, sendikanın aşırı sol örgütlere karşı derin bir sempati duyduğunun açıkça ifadesidir.

"Yorgun Savaşçı" isimli filmin TRT kurumu tarafından çekimi yapılırken, sendikaya mensup bir kısım işçilerin toplu sözleşme hükümlerine aykırı davranışları sebebiyle işten çıkarılmaları karşısında, sendika yönetimi mensuplarının yeniden işe alınmalarını temin için TRT'ye karşı baskı yaparak kamunsuz şekilde işi bırakma ve boykot yapılması için karar alması, sendikanın kanun dışı hareketlere giriştiğinin bir kanıtını ortaya koymuştur.

Komünizm ve bölücülük propogandası yapmak amacıyla çekimi yapılan, sahipliğini YILMAZ GÜNEY'in yaptığı "Düşman" filmini oynatmak için sendikanın girişimlerde bulunarak neden bu filmi seçip oynattıklarını, bunu bir gurur vesilesi atfederek bu hususta YILMAZ GÜNEY'e mektup gönderip onun komünist düşünce yapısına uygun hareket ettiklerini açıklamaları, sendikanın hangi ideolojiye hizmet ettiğinin açık bir örneğini teşkil etmektedir.

DİSK 7. Genel kurulunda SİNE-SEN sendikası adına delege olarak katılan M. ARİF ÖZSERİN'e Genel Kurul süresi içinde konuşma yapmak, öneri vermek ve diğer sendikalarla birlikte ortak hareket etmek üzere yürütme kurulu tarafından tam yetki verilmiştir.

Bu yetki ile mücehhez kılınan sanığın genel kurula katılarak sendikanın görüş ve düşünce yapısını dile getiren konuşması ile; anayasal düzenin zorla değiştirilerek yerine komünist bir düzen kurmak için derhal Türkiye çapında halk ihtilalinin başlatılmasını istediği, evvelâ 6 daha sonra 11 sendika ile ittifak halinde oldukları, kongre sonunda RAUF YALOZANGİL'in de iştiraki ile ortak basın bildirisi hazırlandığı, aynı yürütme kurulu tarafından olumlu karşılanarak benimsenmiştir.

SİNE-SEN Sendikası yönetiminin düşünce yapısını sergilemesi bakımından ARİF ÖZSERİN'in DİSK 7.Genel kurulunda yaptığı konuşma özet olarak aşağıya alınmıştır:

Konuşmacı sözlerine DİSK 7.Genel kuruluna sunulan 7.Genel Kurul çalışma raporuna temas ederek başlamış ve bu rapora ait görüşlerini sunacağını bildirerek, daha önce okunan ve 7 sendika tarafından müştereken verilen ortak bildiriye imza atan sendika olarak, dünyadaki ve Türkiye'de ki siyasi durum üzerinde durmuş ve sözü zamanın hükümetine getirerek, Demirel parlamentosu ve Demirel zihniyetinde olacak hükümetlerin yönetiminde etkin olayların görüldüğünü kendi açısından beyan ederek sözlerine aynen; ".....Fakat aynı zamanda kitlelerin düzene olan hareketlerinin bastırılabilmesi için resmî, sivil faşist saldırı araçlarının sonuna kadar uygulandığı bir yönetim şeklini almaktadır.....Bugün egemen güçler açısından ağırlıklı olarak söz konusu edilmesi gereken sorun, Ordu'nun, işçilere ve halka karşı doğrudan bir taraf olarak kullanıldığı bir iç savaş sürecinin geliştirilmesi açısından değerlendirilmelidir. Sivil faşist çetelerin, işçilerin, devrimcilerin, halkın üzerine saldırtıldığı bir aşamaya doğru geliştirilmektedir. Yaşama sürecinin en belirgin özelliklerinden biri artık çoğu kere resmî Devlet Kuvvetlerinin açıkta yer aldığı kitlesel katliamların, Tarsus gibi, inciraltı gibi kitlesel katliamların günlük bir slogan, bir olay haline getirilmesidir. Yoksul halkımıza ve Kürt halkına işledikleri her alçakça cinayetin hesabını, emperyalizmin ve sömürücü sınıfların, MİT'in köpeklerine teker teker sormakta biz devrimcilerin boynumuzun borcudur." diyerek konuşmasına devam eden konuşmacı, bu genel kurulun ülkemizde yaşanan bir iç savaş perspektifinde değerlendirilmesi lâzım geldiğini ve savaşta DİSK'in direnenler yanında yer almasının karara bağlanması gerektiğini vurgulayarak Anadolu'dan gelen delegelerin bir iç savaşın yaşandığı ülkemizde bu savaşın sıcaklığını hissettiklerini belirtmiştir.

Bundan sonra konuşmacı, faşist saldırılara karşı ne yapılması lâzım geleceğini ve nasıl direnileceğini, hangi mevzilere göre örgütlenileceğini, grev kamununa karşı ne gibi önlemler alınacağını, faşist sendikacılara karşı nasıl mücadele verileceğini kongreden sorarak, bütün bunların cevaplarını delegelerin bu genel kurul'dan beklediğini, halbuki Genel Kurul'da konuşan büyük sendika delegelerinin ancak kendi birlik anlayışlarını gündeme getirdiklerini, DİSK yönetiminin olaylar karşısında aldığı kararların hayata geçirilmesinde başarısız olduğunu, bu başarısızlığın giderilmesi için DİSK'in yeniden örgütlenmesinde fayda olacağını, bazı delegelerce Demokratik Platform oluşturulması hususundaki isteğin yerinde olmadığını, çünkü böyle bir platform oluşturulsa bile başarısız kalmaya mahkum olduğunu, çünkü bu birlikten ideolojik, örgütsel birlik manası çıktığını, işçi sınıfının ideolojik örgütsel birliğinin ise Marksist-Leninist parti olduğunu söylemiş, böyle bir ideolojik örgütsel birliği ancak Marksist-Leninist bir partinin oluşturulabileceğini vurgulamıştır.

DİSK'in görevinin böyle bir birlik oluşturulmasında direnenlerin yanında yerini almak olduğunu, bu cephenin nüveleri olan en ufak işyeri birimlerinin dahi ismi ne olursa olsun komiteleşmesini sağlamanın DİSK'in görevi bulunduğunu, açık faşizme karşı mücadeleyi içi boş kitlesel görüşlerle, ortak bildirilerle bir Bayrak yığını halindeki mitinglerle yürütmenin mümkün olmadığını, bunun ancak hayatın her dalında komiteleşmiş, komiteleşmenin sonucunu ortaya çıkaran direniş cephesi ile mümkün olacağını belirtmiştir.

Konuşmacı sözlerine DİSK'te yapılanmanın, yeni bir örgütlenme modelinin geliştirilmesi doğrultusunda karar çıkması temennisi ile son vermiştir. (EK:SİNE-SEN Deliller dosyası, 792/61)

Aynı genel kurulda alınan kararların daha değişik bir biçimde çıkması için SİNE-SEN Sendikasının görüşlerini aksettirmesi bakımından ARİF ÖZSERİN'in diğer sendika delegeleri ile birlikte verdiği ortak önergelerden bir kısmı aynen aşağıya alınmıştır:

"Karar No :1

Kongremiz,

Emperyalizmle iç içe geçmiş olan egemen sınıfların vurgun ve talanı sonucu ülkemizin bir çıkmaza itildiğini, varılan noktada amaçlarının açık faşist bir diktatörlükle varlıklarını sürdürmek olduğunu, bu amaçla başta işçi sınıfımız olmak üzere tüm emekçi halkın ekonomik, demokratik, politik haklarını gasp ettiğini, bu tedbirlere karşı halktaki direnme eğilimini sindirmeyi, Devlet terörü ve sivil faşist terörü bu doğrultuda organize ettiğini tespit eder. Bu tespitte hareketle kongremiz;

Egemen sınıfların saldırılarına, açık savaş ilanına karşı halkın mücadelesini direnme eğilimini meşrû savunma olarak görür.

Hangi gerekçeyle olursa olsun direnme eğilimini kıranlara, dalaylı yada dolaysız teslimiyeti önerenlere, gelişen mücadeleyi düzenin sınıfları içine hapsedmeye çalışanlara karşı mücadeleyi görev sayar.

Faşist terörün püskürtülmesinin, açık faşist bir diktatörlüğün önlenmesinin tek yolunun işçi sınıfının iktidar hedeflerine bağlı olarak tüm yurt sathında örgütlenecek anti-faşist güçlerin cephe birliği ile sağlanabileceğini inanır.

Kongremiz;

Faşizme, Emperyalizme, Şövenizme karşı aktif direniş içinde olan tüm devrimci güçlerin bir direniş cephesinde örgütlenmesinin önemine işaret eder. Bu doğrultudaki çabalara yardımcı olmayı görev sayar. Bu bilinçle;

1-DİSK'e bağlı işyerlerinde faşizme, emperyalizme, şövenizme karşı unsurlardan bu cephenin nüvelerini oluşturmayı, oluşanlarla bağların sıkılaştırılmasını, tüm halk kesimlerinde aynı temelde doğan yapılarla ortak hareket etmeyi,

2-Bunun sendikal plânda bölgesel ve merkezî koordinasyon ve yürütümünü sağlanmasını,

3-Aynı temelde, anti-faşist direniş cephesinin oluşumuna katkıda bulunabilecek olan demokratik kitle örgütleri ile programlı güç ve eylem birliği için bir platform oluşturmayı görev olarak kabul eder." (EK:SİNE-SEN Deliller Dosyası, 792/59)

Karar No :3

TASVİYECİLİĞE KARŞI MÜCADELE

Kongremiz: Bugüne kadar DİSK'te çeşitli biçimlerde görülen tasviyeciliği sendikalizmin bir sonucu olduğunu, sendikacılığı kendisine meslek edinenlerin bu ayrıcalıklı konumlarını yitirmemek için baş vurdukları bir yol bunda bilinçli bir bölücülük olduğunu; Tasviyeciliğin, Bölücülüğünün DİSK'in birliğini tehlikeye düşürdüğünü, İşçi Sınıfının sendikal birliğini DİSK çatısı altında sağlanması engellediğini, mücadele gücünü zayıflattığını tespit eder.

Bu tespitlerden hareketle kongremiz;

1-Siyasal inançlarından dolayı üyeleri dışlıyan, demokratik merkezîyetçilik ilkeleri temelinde, siyasi eğilimlerin varlığına tahammül edemiyen olayları zorlayan anlayışları;

2-DİSK'in amaç ve ilkelerini kabul eden sendikaların DİSK'e üyeliğinde zorluk çıkarılmasını aynı işkolundaki DİSK'e bağlı sendikaların birleşmesini engelliyen anlayışların;

3-DİSK üyesi sendikalar karşısında yeni sendikalar kurma ve onları destekleme girişimlerini mahkum eder.

Kongremiz;

Tasviyeciliğe ve bölücülüğe karşı mücadelenin sendikalizme ve reformizme karşı mücadeleden ayrılmıyacağını işaret eder. (EK:SİNE-SEN Deliller Dosyası, 792/59)

"Karar No :4

SENDİKAL EĞLEM BİRLİĞİ ÜZERİNE

Kongremiz;

İşçi sınıfının değişik sendikal örgütlerde bölünmüşlüğü gerçeğini tespit eder.

1-Örgütler arasındaki dünya görüşü, temel amaç ve ilkeler, örgütsel işleyiş farklılıklarını gözardı etmeksizin SERMAYENİN SALDIRILARINA VE FAŞİZME KARŞI mücadelede eylem birliği yapmayı,

2-Sendikal örgütlerin yönetimlerini eylem birliğine zorlarken tabanda işçiler arasına eylemde birlik sağlanması için her olanağın zorlanması,

3-Sendikal birliğin ve sendikal eylem birliğinin sağlanmasında çok ciddi bir engel olan Amerikancı güdümlü ve Devlet desteğindeki sarı sendikacılığa ve faşist sendikacılığa karşı propogandaya hız verilmesini karar altına alır." (EK:SİNE-SEN Deliller dosyası, 792/59)

Karar No:5

GENÇLİK ÖRGÜTLERİ İLE İLİŞKİLER ÜZERİNE

Gençliğimiz özellikle son yıllarda anti-faşist, anti-emperyalist mücadelede ne önemli bir güç olduğunu tekrar tekrar göstermiştir.

Gençliğimizin mücadelesi işçi sınıfımızın sürdürdüğü mücadeleden ayrı sayılamaz. Ancak işçi sınıfımızın mücadelesi ile gençliğin mücadelesinin de aynı pota a eritilmediği bir gerçektir.

Bu güne kadar DİSK'e hakim olan anlayışların, toplumun en fedekâr ve atak olan bu kesimi ile işçilerin kaynaşması için çaba göstermediğini, aksine zaman zaman itici olduğunu tespit eden kongremiz;

Bu tespitten hareketle gençlikle işçi sınıfının mücadelesinin aynı potadan eritilmesinin özel önemine işaret eder. DİSK'in gençlik örgütleri ile her kademe geliştireceği ilişkilerin bu çabaya yardımcı olacağına inanır." (EK:SİNE-SEN Deliller dosyası, 792/59)

DİSK 7.Genel kurulunda "Sosyalist hareketin birliği " hususundaki 1 numaralı kararın alınmasından önce, YERALTI MADEN-İŞ, DERİ-İŞ, NAKLİYAT-İŞ, LİMPER-İŞ, DEVRİMCİ SAĞLIK-İŞ, ASİS ve SİNE-SEN Sendikasının müştereken hazırlayıp genel kurula verdikleri ortak bildiri ile genel kurul divan başkanlığına verdikleri önerinin DİSK'in 7.Genel kurulunun hangi merhaleye ulaştığını ve işçi sınıfı iktidarına yönelik sosyalist ihtilalin bir an evvel yapılması hususundaki kesin arzularını göstermesi bakımından aynen bu-
raya alınmasında fayda görülmüştür.

Sözkonusu bu ortak bildiri aynen şöyledir:

"DİSK'in 7.Genel kurulu yapılıyor. Biz, YERALTI MADEN-İŞ, DERİ-İŞ, NAKLİYAT-İŞ, LİMPER-İŞ, DEVRİMCİ SAĞLIK-İŞ, ASİS, SİNE-SEN Sendikaları olarak, bu genel kurulun, DİSK'in önünde yükselen mücadelenin yönetimini belirleyecek, bu yöntemin gerektirdiği yapılanmayı sağlayacak bir platform olabilmesi için güçlerimizi birleştirmeyi kararlaştırdık. Dileğimiz ve çabamız, tüm delege arkadaşlarımızın bu tavır etrafında birleşmeleri doğrultusunda olacaktır.

Öncelikle vurgulamamız gereken konu, Genel Kurul öncesinden beridir sözü çokça edilen "DİSK içindeki birlik" sorumludur.

"Birlik" öncelikle ilkesel davranabilen kişi ve yönelişlerin arasında gerçekleşebilir. Kendi siyasi varlıklarının devamını DİSK yönetiminde bir-iki koltuk kapabilmekte bulan, bunun için devrimci etkinliklere karşı tavır olmaktan çekinmeyen, tüm demokratik kuruluşları grup çıkarları için anti-demokratik yöntemlerle altüst etmekten çekinmeyenlerle, işçi sınıfının iktidar mücadelesinde, faşizme karşı dişe diş, kararlı bir mücadele verenlerin birleşecekleri ortak bir nokta yoktur.

Reformist sendikal anlayışlar bir yanda, sınıf mücadelesini ön plâna çıkaran, tüm uğraşını, her aşamayı sınıf savaşı yönünde verenler bir yanda olacaklardır elbet.

6.Genel kuruldan bu yana geçen süre içinde DİSK yönetiminde bulunanlarla, o genel kurulda seçimi yitirdikleri için tüm hırçınlıklarını iki buçuk yıldır sürdüren siyasi anlayış arasında temel ayrılık yoktur. Bu ayrılığın odaklandığı nokta sadece "usul" üzerindeymişçesine görülmekte ve gösterilmektedir.

Oysa Türkiye bir dönüm noktasına gelmiştir.DİSK'in önündeki ivedi görev direnenlerin yanında yerini alması, bu direnişin genişlemesi için zorunlu aygıtların,yani direniş komitelerinin örgütlenmesinin en geniş boyutlara götürülmesini sağlamaktadır.

Reformist sendikal anlayış bu kavramların içini boşaltmak için elinden geleni yapmakta,ancak direnmenin görkemli sonuçları reformizmin bu çabalarını en kesin biçimde yok etmektedir.

TEPEL,TARİŞ,ANT BİRLİK,ÇORUM bu çabanın boşa çıkışının en somut örnekleridir.Faşizme karşı mücadeleyi içi boş kitle eylemlerine indirgemek isteyenler,düzenin parçası haline gelmiş reformistlerdir.Kitle eylemlerini bir bayrak yığını, bir renk cümbüşü haline getirenler,içi boş kof kalabalık gösterilerini işçi sınıfının mücadele günlüğüne sokmak isteyenler, özünde, gerçekten faşizme karşı etkin mücadele verecek kitlesel gösterilerin, DİRENİŞ CEPHESİNDE örgütlenmiş halk tarafından yapılabileceği gerçeğini bilinçli bir biçimde sınıfımıza unutturmak isteyenlerdir.

Sırtından kurşunlanan öğrenciler,evlerinden elleri kolları bağlı alınıp öldürülen gençler,faşist saldırılarla,işkenceyle yıldırılmak istenen işçiler,aydınlar,köylüler DİSK'in bu genel kurulundan boş "Birlik" nidaları, ilkesiz birliktelikler değil,ama kararlı,bilinçli mücadele edeceğini ilan eden ilkeli, etkin bir DİSK bekliyorlar.

Özcesi,bu genel kurul, üst planda yapılan bir takım siyasi manevraların sonucu ilkesizliği ilke edinmişlerin kof birlik çağrılarının onaylayıcılar topluluğu değil ama tüm direnen insanların yanında yer alacağını en açık biçimde, en etkin biçimde ilan eden bilinçli işçiler topluluğu olmalıdır.

Bu genel kurulun faşizme, emperyalizme, şövenizme karşı mücadele için bir tek yolu vardır.Yukarıdan beridir anlatmaya çalıştığımız DİRENİŞ CEPHESİNİN işçi sınıfının ellerinde en geniş biçimde yaygınlaşmasının organizasyonuna girmek, bunun için de gerekli olan yapısal değişikliği bu genel kurulda ortaya koymak, bu yeni biçimi burada yaratmaktadır.

Bu yeniden organizasyonun ilk ve temel koşulu "düzenden" tam bir kopuştur.Düzenin tam anlamıyla saldıranlarca oluşturulduğunu en geniş kitleye anlatmak onları bu saldırılara karşı savunma gruplarında birleştirmek, mücadeleye sokmaktır.

Bu temel perspektif etrafında, ilkeli, düzenle bağlarını atmış bir DİSK yaratamaz isek, ne denli koalisyonlarla biraraya gelirsek gelelim YARIN ÇOK GEÇ OLACAKTIR." (EK:SİNE-SEN Deliller Dosyası,792/64)

Aynı genel kurulun son gününde biraraya gelen 12 sendika temsilcilerinin başına yapmış oldukları açıklama aynı nitelikte olması bakımından bu açıklamanın da buraya alınması lüzumlu görülmüştür.

"BASIN-İŞ,KERAMİK-İŞ,DERİ-İŞ,YERALTI MADEN-İŞ,ASİS,DEV MADEN-SEN,SİNE-SEN,DEV YAPI-İŞ,DEV SAĞLIK-İŞ,LİMTER-İŞ,TAPİR-İŞ,NAKLİYAT-İŞ,Sendikaları Genel başkanları DİSK'in 7.Genel kurulundaki gelişmeler ve Genel kurulun son günü terketmeleriyle sendikalarından DİSK'in çeşitli organlarına seçilen üyelerinin bu organlardan istifaları üzerine ve ortaklaşa olarak aşağıdaki açıklamayı yapmışlardır.

DİSK'in 7.Genel kurulu,Divan Başkanlığına verdiğimiz önergede de belirttiğimiz gibi, delegelerin özgür ifadelerinin doğrultusunda değil,fakat üst düzeyde reformist sendika yöneticileri tarafından belirlenen sonuçla bitmiştir.

Bizler,bu gün bir yol ayrımına gelmiş bulunan başta işçi sınıfı ile diğer emekçi kesimlerin egemen güçlere karşı verecekleri mücadelenin bu genel kurulda vurgulanması ve iyice belirlenmesi yolunda ilkeli bir uğraşa girdik.Ancak,sendikaları düzenin uysal kurumları olarak kavrayıp egemen sınıfların reformcu alternatifini işçi sınıfının devrimci mücadelesiymişçesine göstermeğe çalışan anlayışlar,şimdilik DİSK 7.Genel kuruluna damgasını vurmuştur.

Kongrenin ilk gününden itibaren, Genel Başkan Abdullah BAŞTÜRK'ün bu genel kurulun "ilkesiz, içi boş kof bir birlik" toplantısı olmadığını söylemesine karşın, sonuca ilkesiz, içi boş, kof bir birlik anlayışı ile ulaşılmıştır.

Ancak hemen belirtelimki, işçi sınıfının ve özellikle DİSK üyesi işçilerin mücadelesi, bu uzlaşmacı sendikal anlayışların koalisyonu ile geriletilmez noktaya gelmiştir.

İlkesiz davranışları için, DİSK yöneticilerine fiilen saldırdıkları için, DİSK'in son 2,5 yıldır tüm eylemlerini provoke ettikleri için DİSK'ten kesin ihraç edilmiş kişilere DİSK Yürütme Kurulunda yer verilmesi varolan somucun, DİSK'in nereye götürülmek istendiğinin açık göstergesidir.

Tabanda yer alan tüm DİSK üyesi işçilerin önümüzdeki zor günlere en etkin biçimde girebilmesinin, en geniş plânda verilecek mücadele içinde aktif olarak yer alabilmesinin ilk engeli DİSK yürütmesini paylaşan reformistler tarafından böylelikle oluşturulmak istenmektedir.

Genel kurulun seçimlere geçilmesinden sonraki çeşitli tutum ve davranışlar, giderek genel kurulda sendika yöneticilerinin delegelerin iradesine ambargo koymasına kadar giden yola girmiştir.

Diğer yandan da, çoğu bugüne kadarki mücadelenin en önünde yer almış delegeler bir yana itilerek onların iradeleri dışında pazarlıklar yapılmaya girilmiş ve genel kurulun demokratik olması gereken yapısı zedelenmiştir.

Kişi olarak bile varoluşlarının nedeni, oturdukları sendika koltukları olanlarla siyasî varlıklarını DİSK'in birkaç koltuğunu elinde tutmakla sürdürebilen teslimiyetçiler, bu genel kurulda kişisel ve siyasal olarak bütünleşmişler ve işçi sınıfının önüne en el olarak çıkmak cüretini göstermişlerdir.

CHP'nin, parçalanmış olan yapısının DİSK içindeki uzantıları da bu sonuçta birleşmişler, tam bir teslimiyet cephesi oluşturarak yönetime gelmişlerdir. Genel Başkanın bu yapı içinde, kendisinin Genel kurulda söylediği gibi "İşçi Sınıfına karşı" görevlerini yerine getirebilmesi olancağı olmadığı inancındayız. Kendisinin etrafında yer almak istemini en isterik biçimde sergileyenler, yani CHP ve CHP'nin tehlikesiz sol olarak gördüğü yalınlar topluluğu "ilerlemeciler" in işçi sınıfına söyleneceği tek bir sözü bile kalmamıştır.

Delegeleri oy deposu olarak görenlerin oluşturduğu bu yönetimin temelinde tasfiyecilik yatmaktadır. 2,5 yıldır mücadeli etkin biçimde sürdürmek gayretindeki Baştürk, bu mücadolde en fazla katkısı bulunan sendikalar yerine, genel kurulda baştan beri karşı çıktığı "yoğunluklara göre temsil" ilkesizliğine aktif biçimde tavır almayarak, hazırlanan bu oyunu bozmayarak ne yazık ki, önümüzdeki zor dönemleri yığıtçe aşabilecek tek güç olan işçi sınıfının önüne önemli bir engel dikilmesine neden olmuştur.

Diğer yandan Genel Kurulda terkettiğimiz andan sonra gene de sendikalarımızdan çeşitli arkadaşlarımıza DİSK yönetim kademelerinde görev verildiğini ve Genel kuruldan bu arkadaşlarımızın seçildiğini öğrenmiş bulunuyoruz. Bu ilkesizler cephesinin böyle bir şey yapabileceğini beklediğimiz için, Divana verdiğimiz önergede hiçbir görev kabul etmediğimizi, görev teklifi gıyabımızda genel kurula sunulursa da, kabul etmeyeceğimizi açıklamıştık. Buna karşın yine de arkadaşlarımız seçime sokulmuş ve haberleri olmadan seçilmişlerdir.

Nitekim bu arkadaşlarımızın kişisel istifalarında bu görevi kabul etmediklerini açıkça belirtmektedir. Böyle yapısal bozukluk içindeki anti-demokratik yöntemlerle sürdürülebilen Genel Kuruldan se ilmiş olmanın arkadaşlarımıza getireceği onursuzluk bir yana, fakat iki uzlaşmacı sendikal anlayışın çok yakında ortaya çıkacak olan çıkar kavgalarında tarafların arasından paratonerlik yapmama kararlığındaız. Kaldı ki bunların arkadaşlarımızı aday gösterip seçtirmeleri aralarındaki çıkar çatışmasını ideolojik çatışma olarak göstermek istemlerinden de kaynaklanmaktadır. Ve kısaca ilkesizliğin onulmaz biçimde kendilerinde yer etmişliğinde somut göstergesidir.

Bu çıkar kavgasında hi bir arkadaşımız taraf olmayacaktır. Zira bunlar bu tavırlarıyla açıkça göstermişlerdir ki, egemen güçlerin istediği alanda yürüyeceklerdir. Bunlarla birlikte sendikalarımızın, yani mücadelenin en etkin biçimde ancak işçi sınıfının düzenden kopuşturularak verilebileceğinin bilincinde olan devrimcilerin yönetim organlarında bir arada bulunmasının olanağı yoktur.

Devrimcileri, "Hain, goşist, Anorko-Sendikalist" gibi suçlamalarla karalayıp ilkelemeye çalışanlarla yönetim kademelerinde bir arada olunamayacağı açıktır.

Bir kez daha yineliyelimki, işçi sınıfı ve ezilen halkımız kesin bir yol ayırımına gelmiştir. Ya mücadele, ya teslimiyet.

DİSK'i teslimiyetten yana gibi gösterecek bu uzlaşmacılığa karşı devrimci mücadelenin ortak ilkeler ışığında bundan böyle en kararlı biçimde sürdürüleceğinin ve sorumluluğumuzu tüm üyelerimizde ortak imzalarımızla duyurmayı karar altına almış bulunuyoruz.

Bilinmesini isterizki, bizim Genel kurula anlattığımız nedenlerle terketmemiz DİSK'i DİSK yapma uğraşımızın ilk adımıdır.

BASIN-İŞ	KERAMİK-İŞ	Yeraltı MADEN-İŞ	DERİ-İŞ	ASİS
Burhan Şahin	Mustafa Aktolgalı	Çetin Uygur	Kenan Budak	Alev Ateş

DEV MADEN-SEN	DEVİRİMCİ YAPI-İŞ	DEVİRİMCİ SAĞLIK-İŞ	SİNE-SEN
Müslüm Şahin	Ali Nejat Sözen	Doğan Halis	Arif Özserin

NAVLİYAT-İŞ	TAPER-İŞ	LİMPER-İŞ
Şemsi Ercan	Şinasi Kaya	K.Süleyman Ağaoglu

(EK:SİNE-SEN Deliller Dosyası, 792/65)

SİNE-SEN Sendikasını temsilen DİSK 7.Genel kuruluna iştirak ederek, sendikanın politik ve ideolojik tutum ve davranışını yaptığı konuşmayla ortaya koymuş bulunan ARIF ÖZSERİN'in ayrıca yukarıda isimleri belirtilen sendikalarla beraber genel kurula verildiği anlaşılan ortak bildiri ve önergelerle, basına yaptıkları açıklama, hiçbir tefsir ve yoruma gerek görülmeyecek kadar açık bir içeriğe sahip olduğu açıktır.

Ortak bildiride, DİSK yönetimi sert bir dille eleştirilmekte ve Türkiye'nin bir dönüm noktasına geldiği, DİSK'in önündeki ivedi görevin direnenlerin yanında yerini alması olduğu, bu direnişin genişlemesi için zorunlu aygıtların yani Direniş Komitelerinin örgütlenmesi ve en geniş boyutlara götürülebilmesinin sağlanması gerektiği, Tekel, Tarış, Ant-Birlik, Çorum eylemlerinin örgütlü olmadığı ve sahip çıkılmadığı için, içi boş kitle eylemleri niteliğinde kaldığı, bu eylemlere sahip çıkılrsa idi, eylemlerin geniş kapsamlı halk hareketlerine dönüşebileceği ve işçi sınıfı yönünden böyle bir fırsatın değerlendirilmeyip kaçırılmış olduğu belirtilerek, faşizme karşı etkin mücadele verecek kitlesel gösterilerin, direniş cephesinde örgütlenmiş halk tarafından yapılabileceği anlatılmakta ve direniş cephesinin işçi sınıfının ellerinde en geniş biçimde yaygınlaşmasının organizasyonuna girmek, bunun için de gerekli olan yapısal değişikliği bu Genel Kurul'da ortaya koymak ve bu yeni biçimi burada yaratmak, kesinlikle mevcut düzenden kopmak gerektiği vurgulanmaktadır.

Görüldüğü üzere DİSK'in ortak Marksist-Leninist sınıf partisine dönüştüğünün ilan edilmesi ve sınıf partisinin öncülüğünde direniş komitelerini kapsayacak biçimde Direniş Cephesinin oluşturulması ve işçi sınıfının, sınıf partisinin öncülüğünde Direniş Cephesinin yurt çapında kitlesel gösterilere girerek Marksist-Leninist nitelikli devrime yönelik işçi sınıfı hareketinin başlatılması istenmektedir.

C-EĞİTİM, BASIN, YAYIN FAALİYETLERİ

SİNE-SEN Sendikası DİSK ve DİSK'e bağlı MADEN-İŞ, BANK-SEN Sendikalarından temin edilen eğitimciler vasıtasıyla üyelerine sendikal eğitim adı altında seminerler uygulamıştır. (EK:SİNE-SEN Deliller dosyası, 790/29 Sayfa:9)

DİSK-1 iddianamesinin 591-640. sayfalarında eğitim konuları ve eğitim uzmanları tarafından yapılan uygulama hakkında geniş bilgi ve izahat verilmiştir.

Sendika Genel Merkezinde yapılan aramada bu eğitimlere ait elde edilen notlardan uygulanan eğitimin doğrudan doğruya sınıf mücadelesi temeline dayandırıldığı anlaşılmaktadır. (EK:SİNE-SEN Deliller Dosyası, 794/44)

Sendika ana tüzüğündeki amaçlar arasında yer alan "İşçi Sınıfı bilimine dayalı genel eğitimi yaygınlaştırma" (EK:SİNE-SEN Deliller Dosyası 790/59) doğrultusunda sinemayı bir vasıta olarak kullanmak maksadı ile bu sendikanın büyük ölçüde çaba sarfettiği görülmüştür.

Sendika, Eğitim faaliyetlerini sınıf mücadelesi temeline dayandırmak ve bu hususta işçi sınıfı bilimi ile tehziz edilmiş militan bir kadroyu oluşturmak için, DİSK ve DİSK'e bağlı sendikalardan başka aynı sosyalist ideoloji doğrultusunda faaliyet gösteren kişi ve kuruluşlardan da gerekli yardım alarak bunların yol göstericiliğinde bu faaliyetlerini devam ettirerek daha da hızlandırmıştır.

Nitekim; Sendikada yapılan arama sırasında elde edilen kısa adı TÖEF-DER olan Eskişehir'de faaliyet gösteren bu derneğin başkan yardımcısı ve aynı zamanda TV ile Öğrenim Eğitim Fakültesi Sinema TV Bölümü III. Sınıf İTİ Akademisi öğrencisi olduğu anlaşılan LEVENT ÖZGÜL'ün 13.5.1980 tarihinde kendi imzasıyla (EK:SİNE-SEN Deliller Dosyası 794/38) SİNE-SEN Sendikasına gönderdiği yazıda, sendikanın yapmakta olduğu eğitim seminerlerine katkıda bulunacaklarını bildirmiştir.

Bu derneğin daha sonra SİNE-SEN ile mütabakata vardığı LEVENT ÖZGÜL tarafından özel surette hazırlanıp Eğitim seminerlerinde öğretilmek üzere "Sınıf mücadelesinde militan sinemanın devrimci işlevi üzerine" başlıklı 5 sayfalık eğitim notunu sendikaya gönderdiği, (EK:SİNE-SEN Deliller Dosyası, 794/47) bunun seminerlerde işçi ve sendika mensuplarına öğretildiği yapılan uygulamadan anlaşılmıştır.

Önemine binaen gönderilen bu eğitim notunun özeti aşağıya alınmıştır:

Bu yazıda; Egemen sınıfların sinema üzerindeki etkinlikleri ve proleter çizgisini ezip burjuva ahlakını ayakta tutma yolundaki çaba ve çalışmalarını belirttikten sonra, sinemanın gerçek bir halk devleti koşullarında, sinemanın işçi sınıfının ve halk kitlelerinin eğitilip yetiştirilmesi için kullanılabilir büyük bir araç olduğunu, proletaryanın burjuva sınıfının sanatının etkilerinden ve sınırlarından kurtulmak için kullanacağı en önemli silah olduğu belirtilmekte ve sinemanın sosyalist gerçekçi sinemanın beşiği olan Sovyetler de önemli ajitasyon propoganda silahı olduğu ve Sovyetler Birliği'nde 13.ncü parti kongresinin kararlarında bu hususun açıkça belirtildiği ve sinemanın komünist partinin elinde komünist ajitasyon ve eğitimin en temel araçlarından biri olması gerektiği ve proletaryanın en geniş kesimlerinin parti örgütlerinin ve sendikaların sinema ile ilgilenmelerinin mutlak gerekli olduğunun belirtildiği söylenmektedir. Yine aynı parti kongresi kararlarında günümüz dünyasında militan sinema çalışmalarına da ekim devriminin şanlı ışığının yol gösterdiği, militan sinemanın örgütlü sinema olduğu, militan sinemanın devrimci işlevini yerine getirmesinin ilk temel koşulunun örgütlü olması gerektiği çünkü militan sinemanın ajitasyon propoganda silahı olarak örgütlenmenin bir aracı olduğu belirtilmekte ve bu surette sinema sanatının işçi sınıfı bilimi doğrultusunda Marksist-Leninist ideoloji doğrultusunda yürütülmesi gerektiği belirtilmektedir.

Aynı şekilde, SİNE-SEN Sendikasının kurucu heyetine dahil olarak 1 Ağustos 1978 tarihinde sendika yönetiminde kısa bir müddet görev almış bulunan (EK:SİNE-SEN Deliller dosyası, 790/24) AHMET SEZER'in 31.5.1980 tarihinde "Türkiye'nin siyasi yapısı ve Sinemamız" başlıklı (EK:SİNE-SEN Deliller dosyası, 794/45) 3 sayfadan ibaret kendi imzası ile hazırladığı rapor, eğitim seminerlerinde öğretilen konuları kapsamaktadır.

Tamamen İşçi Sınıfı Bilimi doğrultusunda hazırlandığı anlaşılan bu yazıda; SİNEM-SEN'in öncülüğünde başlatılan bugünkü sinemanın sorunlarına ancak Türkiye'nin siyasi yapısını tahlil etmekle yaklaşılabileceğini belirterek ders notu olarak hazırlanan bu yazıda aynen şu düşünce ve görüşlere yer verilmiştir.

".....Türkiye buraya nereden ve nasıl gelmiştir?

Ülkemizde emperyalist işgale karşı ve onunla uzlaşma halindeki Osmanlı Saltanatına karşı verilen Ulusal kurtuluş savaşı, toprak ağalarıyla ittifak içinde olan Ulusal Burjuvazinin önderliğinde yürütülmüş ve zafere ulaştırılmıştı. Bu burjuva devrimi gerek sınıfsal yapısı gereği ve gerekse de öncülüğünün zorunlu bir sonucu olarak anti-emperyalist ve anti-feodal çizgisindeki tutarsızlıktan dolayı tamamlanamamıştır." Denilerek yazı şu cümlelerle bitirilmiştir.

".....Bir devletin ana ve belirleyici özelliği hep egemen sınıfın diktatörlüğü halinde olan kamusal ya da siyasal otoritedir. Böylece devlet bir sınıfın öteki sınıfları denetimi altında tutmak gereksinmesini duymasından ötürü ortaya çıkmıştır. Devlet sınıfların çatışmasından doğmuştur. Ekonomik ve siyasi yönden, egemen olan sınıfın kullandığı ve böylece ezilen sınıfları baskı altında tutmak ve sömürmek için vardır. Bundan sonra hâla devlet elatsın diyen çıkar mı bilmiyorum. Ama şunu bilmeliyiz Devlet Bugün ülkemizde hakim sınıfın elinde bir araçtır. Türkiye'de hakimiyet tekeli burjuvazinin elindedir. Yani devlet, tekeli burjuvazinin hakkını koruyan ve ona karşı gelecek her türlü çıkışı engelleyen bir kurumdur.

Şimdi soruyorum; sanatımızla Türkiye'de tekeli sermayenin egemenliğine karşı mı değiliz? Karşı isek şu sorunun cevabını vermeliyiz. Türkiye'de tekeli sermayeye karşı olmak onun elindeki her araca olduğu kadar Devlete de karşı olmak anlamına gelir. O halde devlet bize yardım eder mi? Etmelimi? Hem devlete karşı olacaksınız hem de devletten yardım ve ilgi isteyeceksiniz. Bu mümkün değildir.

Peki ya biz sorunlarımızı nasıl çözeceğiz?

Peşinen söylemek gerekir; sorunlarımızın kökten çözümü elbette ki mücadelenin nihai başarısı, siyasi gericiliğin ve faşizm tehlikesinin kökten ortadan kaldırılması ile yani ancak işçi-köylü ittifakı ve onun müttefiklerinin gerçekleştireceği demokratik halk iktidarı ile mümkündür.

Peki, o zaman devrim yapıcaya kadar sinema yapmayacak mıyız? Elbette sinema yapacağız yapmalıyız. Peki devlet bizim değil. Bunca sorunu çözmeden de nasıl sinema yapacağız? Bunun tek bir cevabı var. Devletten burjuvaziden bağımsız bir çalışma yapmak. Yani Türkiye Sinemasında demokrasi güçlerinin birliğini oluşturmak, Ancak ilkeli kalıcı sağlıklı soluklu bir birlik. Türkiye sinemasının sorunlarını büyük bir kısmını (Sansüre karşı mücadeleyi, finansmanı, dağıtımını, eğitimi halledecektir.)

Bu yazıda Sinemanın, gerçek bir sinema olması ve sorunlarının ortadan kaldırılması için verilecek mücadelenin bu günkü Anayasal Devlet düzeninin değiştirilip yerine komünist bir düzen kurulması ile çözümleneceği, devletin siyasi yapısını değiştirmek için güç ve eylem birliği yapılmasının zorunlu olduğu açıkça ifade edilmiştir.

Aynı mahiyette Kültür ve Sanat yaşamında TAVİR adlı broşürde GÜNERİ YAMAN tarafından hazırlandığı anlaşılan 30.5.1980 tarihinde yazılan "Türkiye Kültürü ve Sinemamız, Türkiye'nin siyasi yapısı ve sinemamız" başlıklı yazı önemine binaen aynen buraya alınması uygun görülmüştür.

"Mao: "Bir iktidarı devirmek (ya da yerinde tutmak) için herşeyden önce ve mutlaka ideoloji alanında çalışmak ve onun kamuoyunu hazırlamak gerekir "der.

Bizler iktidarın ideolojisinin, konumuz özelinde kültür ve sanatının toplumun alt yapısından ayrı tutulamayacağını biliyoruz. Türkiye bugün, dünyada varolan ilişki ve gelişmelerin etkisiyle gelişme gösteren bir ekonomik yapıya sahiptir. Bu ekonomik yapı sürekli dış müdahale ile ülke üzerinde söz sahibi olan güçler lehine sağlıklı gelişmiştir. Bu gelişme iktidarda tek bir sınıfın egemenliğini engellemiş, burjuvazi feodal kalıntılarla bütünleşmek zorunda kalmıştır. Emperyalizmin dış müdahalesi ve bu "mütegallibe"nin

emperyalizmle bütünleşerek işbirlikçi konuma düşmesi sonucu burjuvazi ilerici işlevini yitirmiş, iktidar tam anlamıyla gerici-faşist bir içerik kazanmıştır.

Günümüzde yürütülen mücadele gereği gelişen olaylar, bilinçli bir politika gereği "anarşist-terörist" grupların suçu olarak yansıtılırken, bu yıldırma ve çamurlama kampanyasından tüm küçük burjuvalarla birlikte aydınlarımız da etkilenmektedirler. Bu etkilenme kendisini ya devletin ağzıyla "anarşist-terörist" suçlamasında belli eder ya da ülke gerçeklerinden kaçıp entellektüelizin batağına saplanışta.

Küçük burjuva ve aydınlarda gelişen bu tavrı nasıl değerlendirmeliyiz? Salt kınamak mı? Sanırız bu eksik ve hatalı bir değerlendirme olur. Belirli bir süreçte, o güne kadar sürdürdükleri eleştirilerine karşı yine de örgütlülüğü kabullenecek olan bu kişilerin hatalı düşünce ve tavırlarını alternatifleriyle mahkum etmek daha doğru olacaktır. Aydın kesimi, zamanla çalışmalarının ve örgütlenme anlayışının başarısıyla kendini kabul ettirecek olan disiplinli birlikteliğin içine almak, onları ikna etmek ve hergün küçük burjuva eğilimlerini yenmelerine yardımcı olmak çağdaş bir çözüm olacaktır. Falnız dikkat edilmesi gereken şey, bu örgütlülüğün herşeyden önce kendi özgücüne güvenip güvenmediğidir.

Tüm bu sorunlar, çelişkiler ve çözümleri sinamamız için de geçerlidir. Türkiye'de sinema denilince ilk akla gelen kuşkusuz Yeşilçam'dır. Yeşilçam ülkemiz ekonomik yapısının, üretim ilişkilerinin bir çeşit minyatürize biçimidir. Diğer alanlarda ve yaşamda varolan bütün ilişki ve çelişkileri farklı bir biçimde burada da gözleyebiliriz. Sonuçta Yeşilçam'ı emperyalizmin varlığından ayrı düşünmek olanaksızdır. Yeşilçam ürünleri emperyalizmin kültür politikası doğrultusunda oluşturulmuş, yoz, kozmopolit kültürün birer parçasıdır. Cinselliği, kaderciliği işleyen, şiddet öğesini bolca kullanan bu yapıtlar, emperyalizmin biçimlendirdiği bu ideoloji, kurulan dağıtım şirketleri aracılığı ile ülkenin dört bir yanına yayılırlar. Bu yapı içerisinde her ilerici atılımın karşısına, film hammaddesi, stüdyo, banyo-dağıtım sorunları çıkartılır. Ekonomik sorunları aşan yapımcı bu kez sansürle uğraşmaya başlar. Sansürü danıştayla nötralize eden ve filmi oynayacak bir sinema bulursa bu kezde faşist saldırılar gündeme gelir. İlerici sinema olgusuna daha sonra değinmek üzere devletin örgütlediği sinema etkinliklerine bakalım. Yeşilçam'ın dışında yer alan sinemasal etkinlikler üretime yönelik değil eğitime ya da gösterime yöneliktir. Bunlardan sinema TV Enstitüsü yeni sinema etkinliklerine zorluklar çıkartan, elinde milyonlarca liralık modern aletler olduğu halde bunları kullanıma açmayan bir kuruluştur. Kültür Bakanlığı Sinema Dairesi'ne bağlı İstanbul film yapım ve gösterim merkezi ise iktidardan iktidara işlev değiştiren ve salt gösterimde bulunan bir kuruluştur. Devlet, milli kültürü oluşturma uğraşısında bu kuruluşları istediği an kullanabilir. Bu tür adımlar İstanbul'da yapılan Milli Sinema Kongresi ile başlatılmaya çalışılmıştır.

Türkiye Sineması son zamanlarda yoğunlaşan, ancak her zaman varlığını sürdürmüş bir ilerici sinema etkinliğini de içinde taşımaktadır. Yoz, soysuz filmlerin karşısında Sürü, Düşman, Yusuf ile Kenan, Maden, Fıratın Cinleri, Kara Çarşafı Gelin vb. filmleri görmekteyiz. Belirli yanlışlıkları ya da eksiklikleri taşımalarına karşın bu filmler ilerici rol oynarlar, bireysel çıkıştan kaynaklandıkları için beklenen etki ve işlevi gerçekleştiremezler. Bunlar düzen savunucusu sinemadan devrimci sinemaya geçiş sancılarının ürünleridir. Devrimci sinemanın işlevi ve boyutları ise çok daha farklıdır. Bir ülkedeki kültür mücadelesi o ülkenin ekonomik yapısından ayrılamayacağına göre, sinemada burjuva demokrasininin var olduğu ülkelerdeki gibi değil, ülkemiz koşulları gözönüne alınarak gerçekleştirilmelidir. Sinema alanında varlıklarını sürdüren sinematek, Şişli Kültür Merkezi gibi kuruluşlar, hatta bunların ötesinde devlet kuruluşları ve Yeşilçam'da devrimciler için bir çalışma ve örgütlenme alanı olmalı, bu amaç doğrultusunda kullanılmalıdır. Ne varki bu, temel mücadele alanı ve yöntemi olamaz. Temel olan kendi özgücümüzle oluşturacağımız devrimci kültür hareketimizdir. Sinemada da devrimci sinemayı geliştirmeli kendimize bir yol çizmeliyiz. Yeşilçam demokratikleştirilmeye çalışılır, bu alan içinde böyle bir mücadele verilebilir. Ancak böylesi bir olumlu yaklaşımı yanlış yorumlayıp temel yöntem olarak kabul etmek, burjuvazinin izin verdiği ölçüde devrimci olmak ve devrimci

sinema yapmaktır. Günümüz sinemacılarının çoğunun düştüğü en büyük yanılgı buradan kaynaklanmaktadır. Sinemayla devrim yapılacağını söylemenin saçmalığı kadar, sinemasız devrim hareketinin de eksikliği ortadadır. Ajitasyon-propogandaya yönelik, kitleleri devrimci mücadeleye çeken, bunu yaparken onların bilinç ve duygularına eşit ölçüde seslenen, kitle pasifikasyonlarını kırıcı, mücadeleciler filmler yapmalıyız. Sinemasız savaşmalı, burjuvaziye suçüstü yakalamalıdır. Entellektüellerimize salt lafazanlık nedeni olan, Küba, Şili, Angola, Vietnam, Filistin belge ve militan sinemalarını ülkemiz koşullarına göre uygulayalım. Ancak bu şekilde emperyalizme ve faşizme karşı sağlam bir muhalefet oluşturabiliriz. Sinemamızın temel görevi bu olmalıdır.

Son olarak devrimci sinemacılarımıza (!) sesleneceğiz. Kahramanmaraş, Tarih. 1 Mayıs olaylarında neredeydiniz? Burjuva basını "1 Mayıs olaysız geçti" dedi. Neden kameralarınızla aksini belgelemediniz? Verilen mücadeleyi ve haklılığı niçin anlatmadınız? Anlatamazdınız! Çünkü herşeyden önce bireysel hareket ediyorsunuz, örgütlü bir mücadele içinde değilsiniz. Açık faşizm koşullarının getireceği uygulamalarda daha da yalnız kalacaksınız. İşte o zaman savaşmak yerine düzen savunuculuğunu yeğliyeceksiniz. Oysa devrimciler örgütlülüklerini nicel ve nitel olarak geliştirmeye, tüm söylediklerini pratikte kanıtlayarak bu alanda da mücadeleye devam edecekler. Kısaca örgütlülüğün güvencesi olmadan Türkiye'de tutarlı bir sinema hareketinin başlayabileceğine inanmıyoruz. Tüm aydınlarımız iç hesaplaşmalarını yapmalı ve karar vermelidirler" "HANGİ SAFLARDA SAVAŞACAĞIM?"

Yine sendikada yapılan arama sırasında eğitim seminerlerinde istifade edilmek üzere YILMAZ GÜNEY tarafından hazırlanarak sendikaya gönderildiği anlaşılan (EK:SİNE-SEN Deliller Dosyası, 794/46) "Sinema yasası üzerine düşünceler" adlı 9 sayfadan ibaret yazı sınıf çıkar ve çatışmaları açısından ele alınarak tahlile tabi tutulduğu, Türkiye'de bugünkü sinemanın kapitalizmin bir ürünü olduğu, sinemanın gerçek kurtuluşunun ülkemizin kurtuluşu ile sağlanacağı, sinema alanında verilen ekonomik ve demokratik mücadele, özünde, ülkemiz emekçilerinin toplumsal kurtuluşları için verdikleri mücadeleden ayrı olmadığı vb, gibi kişilerde sınıf bilincinin uyanıtırılıp kavratılmasına yönelik Marksist-Leninist düşünce altında hazırlandığı anlaşılan fikirlere yer verildiği görülmektedir.

Tek eğitim Büro-İş Sendikası yayınlarından olan "Temel İşçi Eğitimi nasıl yapılmalı?" isimli, sendikada arama sırasında elde edilen bu kitapçık (EK:SİNE-SEN Deliller dosyası, 794/49)'dan eğitim seminerlerinde istifade edildiği anlaşılmıştır.

Kitapçığın tetkikinde; kitabın işçi sınıfı bilimi esas alınarak hazırlandığı, işçilere tarihi metaryalizmin temel ilkelerinin öğretilmeye çalışıldığı görülmektedir.

SİNE-SEN Sendikasının eylem ve görüşlerini kitlelere duyurmak maksadıyla "SİNE-SEN Haber Ajansı" adı ile yayın faaliyetinde bulunduğu, bu ajanslara ait örnekler (EK:SİNE-SEN Deliller Dosyası, 795) sayılı dosya içerisinde toplanmıştır. Ayrıca sendikada yapılan arama sırasında, SİNE-SEN tarafından icra edilen kitlesel gösterilere ait fotoğraflar (EK:SİNE-SEN Deliller Dosyası, 796/10) ile muhtelif el yapısı duvar afiş ve panoları ele geçirilmiştir. (EK:SİNE-SEN Deliller Dosyası, 796/1....9)

D-SENDİKANIN YURT İÇİ VE YURT DIŞI KURULUŞLARLA OLAN MÜNASEBETLERİ:

a) Y u r t İ ç i K u r u l u ş l a r l a M ü n a s e b e t l e r i :

SİNE-SEN Sendikasının yurt içinde bazı dernek ve kuruluşlar ile ilişkiler tesis ettiği bu sendika merkezinde yapılan aramalarda ele geçirilen belgelerin tetkiki sonucu anlaşılmıştır.

Bu kuruluşlardan; İstanbul Fotoğraf ve Sinema Amatörleri Derneği, (EK:SİNE-SEN Deliller dosyası, 793/1.....10) film seti teknisyenleri derneği (EK:SİNE-SEN Deliller Dosyası, 793/11.....16) YÖN-SEN (EK:SİNE-SEN Deliller Dosyası, 793/17.....26) Türkiye Yazarlar Sendikası, Tİ-SAN, Karikatürler Derneği, TRT-DER, SİYAD, FİLM-SES, Detça, Fotos, Graf-San, MÜSBED, İşçi-Kültür, Kameramanlar Derneği (EK:SİNE-SEN Deliller dosyası, 793/28) Devrimci Kültür ve Sanatta Dayanışma Derneği (EK:SİNE-SEN Deliller Dosyası, 793/34) TÜTED (EK:SİNE-SEN Deliller Dosyası, 793/36), TÖB-DER (EK:SİNE-SEN Deliller dosyası, 793/39-49)

Sanat Severler Derneği (EK:SİNE-SEN Deliller Dosyası, 793/41), Görsel Sanatçılar Derneği (EK:SİNE-SEN Deliller Dosyası, 793/42.....46), İşçi Kültür Derneği (EK:SİNE-SEN Deliller dosyası, 793/50), TİB (EK:SİNE-SEN Deliller Dosyası, 793/51...55), TMMOB (EK:SİNE-SEN Deliller dosyası, 793/46,47), İstanbul Demiryolu Memurları Derneği (EK:SİNE-SEN Deliller Dosyası 793/58), İGD (EK:SİNE-SEN Deliller Dosyası, 793/60,61,84), Sosyalist Gençlik Birliği (EK: SİNE-SEN Deliller Dosyası, 793/62), KÖGEF (EK:SİNE-SEN Deliller Dosyası, 793/63), KÖY-KOOP (EK:SİNE-SEN Deliller dosyası, 793/34,64,134), İstanbul Akademik Sanat Topluluğu (EK:SİNE-SEN Deliller dosyası, 793/65) İM-DER (EK:SİNE-SEN Deliller Dosyası, 793/66), Tİ-SAN (EK:SİNE-SEN Deliller Dosyası, 793/67....70), POL-DER (EK:SİNE-SEN Deliller dosyası, 793/71), GENEL- DER (EK:SİNE-SEN Deliller dosyası, 793/78), Türk Tabipler Birliği (EK:SİNE-SEN Deliller dosyası, 793/79), (794-14,48), Barış Derneği (EK:SİNE-SEN Deliller Dosyası, 793/86) (89), TÜM-AS (EK:SİNE-SEN Deliller Dosyası, 793/91) ve bazı sendikalar ile ilişkileri tespit edilen SİNE-SEN'in bu ilişkiler meyanında;

5 Kasım 1977 yürüyüşünün bu derneklerin bir bölümü tarafından desteklendiği, (EK:SİNE-SEN Deliller Dosyası, 793/29)

Sansürün kaldırılması maksadı ile, bir kısım dernekler ve yukarıda belirtilmemiş bulunan T.Barolar Birliği, Türk Hukuk Kurumu, İstanbul Barosu ve Çağdaş Hukukçular Derneği ile birlikte bildiri yayınladığı, (EK:SİNE-SEN Deliller Dosyası, 793/30) (793/90) özellikle SİNE-SEN ile ilişki kuran bu derneklerin yasa dışı propogandalarını film yolu ile sürdürmek için SİNE-SEN ile "sansürün kaldırılması " konusunda tam bir güç birliği sağlama çabasında oldukları görülmüştür.

b)-Yurt Dışı Kuruluşlarla Münasebetleri :

SİNE-SEN sendikasının son ana tüzüğünün 71.maddesinde bu sendikanın Uluslararası alanda "Dünya sendikalar federasyonu (DSF)" üyesi olduğu belirtilmiştir. (EK:SİNE-SEN deliller dosyası, 790/60) bu üyeliğin yanı sıra SİNE-SEN'in yurt dışında; HTİB (EK:SİNE-SEN Deliller dosyası, 793/149-150) ve Kıbrıs DEV-İŞ Federasyonu ile (EK:SİNE-SEN Deliller dosyası, 793/147,148) mahdut ilişkiler tesis ettiği sendikanın Genel Merkezinde yapılan aramalarda elde edilen belgelerin tetkiki sonucu anlaşılmıştır.

2-SİNE-SEN SENDİKASININ KİTLESEL EYLEMLERİ:

a)-15-16 Haziran:DİSK'e ait iddianamenin 640-653 sayfalarında yer alan ve özellikle İstanbul ili Kocaeli'nde üç kişinin ölümü, yüzlerce kişinin yaralanması, ve birçok tahriplere sebep olan 15-16 Haziran 1970 olaylarının, daima zihinlerde canlılığını muhafaza etmesi ve işçiler sınıf hareketi olarak örnek gösterilmesi maksadı ile DİSK tarafından yıldönümlerinin kutlanması faaliyetlerine SİNE-SEN'de katılarak (EK:SİNE-SEN Deliller dosyası, 792/10,13) 16 Haziran 1978 günü tertip komitesine gönderdiği mesajda; (Özetle) ".....Burjuvazi ancak Sıkıyönetim ve zorbalıkla bu eylemi bastırdı.....İşçi sınıfının üç yiğit evladını katletti. Birçoğunu yaraladı.....Ama Türkiye İşçi sınıfı yürüyor. El ele kol kola yürüyor.....Yürüyor, burjuvazinin önüne koyduğu engelleri aşarak, Barikatları geçerek gücünü tüm emekçilerin gücüyle birleştirerek, düşmanlarını her geçen gün daha bir köşeye sıkıştırarak hedefine yürüyor.....SİNE-SEN 15-16 Haziran'ın 8.yıldönümünde işçi sınıfının yanında yürüyor.....Sinema emekçileri mücadelelerini işçi sınıfının mücadelesinden ayrı olarak düşünmüyor artık. Sinema emekçileri işçi sınıfı saflarında yürüyor.Çünkü sansür denilen çağdışı belayı kaldırıp atmak halkımızın yükselen mücadelesinde, işçi ve emekçi kitlelere ışık tutan onurlu filmlerle sınıf mücadelesindeki yerini almak için yürüyor....."(EK:SİNE-SEN Deliller dosyası 792/14) diyerek eylemi tam ahlami ile benimzediklerini belirtmiştir.

b)-5 Kasım 1977 Ankara Yürüyüşü: SİNE-SEN'i meydana getiren dernek kuruluşları henüz sendika hüviyeti ile bir çatı altında toplanmadan önce sansürün kaldırılması maksadı ile İSTANBUL'dan ANKARA'ya bir yürüyüş düzenlemişler. Bu yürüyüşün asıl maksadı basına da yansıtılarak; (Özetle) ".....Sansürle mücadelemiz aynı zamanda MC'ye karşıdır. Bu yürüyüşün amacı sansürün kalkması ana temelinde 141-142.nci maddeler var...."(EK:SİNE-SEN Deliller dosyası, 792/7) denilmek sureti ile sansür yasasına film yolu ile gerçekleştirilmek istenilen ideolojik propogandayı engellediği için karşı olduklarını açıklamışlardır. Bu eylemle ilgili fotoğraflar tetkik edildiğinde bir çok film oyuncusunun da eyleme fiilen katıldığı anlaşılmıştır. (EK:SİNE-SEN Deliller dosyası, 792/1,5)

c)-1 Mayıs 1978: DİSK'e ait iddianamenin 675-693.sayfalarında yer alan 1 Mayıs 1978 tarihli kitlesel gösterilere fiilen katılmıştır.(EK:SİNE-SEN Deliller Dosyası, 792/17,19) Bu eyleme ilgili olarak yayınlanan bültende; (Özetle) "..... 1 Mayıs yine coşkuyla kutlanıyor.1978 1 Mayıs'ını yüzbinler kutluyor.....Egemen güçlerin halk düşmanlarının kana buladığı 1977 1 Mayısına rağmen, öldürülen gençlere, katledilen işçilere, emeğin düşmanı sömürücülere rağmen yine coşkuyla fakat daha bilenmiş olarak kutlanıyor. 1978 1 Mayıs'ı.....Sinema emekçileri temel haklarını almak, ışıkla dolu günlere ulaşmak .....Halkımızın yükselen mücadelesinde işçi ve emekçi kitlelere ışık tutan onurlu filmlerle sınıf mücadelesindeki yerini almak için yürüyecek....."(EK:SİNE-SEN Deliller dosyası, 792/33.....35) denilmiştir.

d)-1 Mayıs 1979: 1979 yılı 1 Mayıs gösterilerine ait hazırlıkların DİSK tarafından başlatılması ile SİNE-SEN Sendikası da bünyesinde "1 Mayıs kutlama komitesi" oluşturarak, bu hazırlıklara fiilen iştirak etmiştir.(EK:SİNE-SEN Deliller Dosyası,792/40) (792/46) 18 Nisan 1979 tarihinde yayınlanan sendika Ajansında; (Özetle) ".....Türkiye İşçi Sınıfının tek demokratik sınıf ve kitle örgütü olan DİSK,1976 yılından itibaren 1 Mayıs'ı kitlesel ve anlamına uygun olarak kutlamıştır.....1 Mayıs'ı kutlamak DİSK'in temel görevleri arasındadır. DİSK 1 Mayıs'ı mutlaka kutlayacaktır. 1 Mayıs'ı kutlamak DİSK için hem tüzük, hem de genel kurul emridir. 1 Mayıs'ın kutlanması artık etle tırnak gibi DİSK'ten ayrılmıyacak bir görevdir. DİSK 1 Mayıs 1979'u Taksim alanında kutlamaya karardır. Tüm emekçilere hak ve özgürlükleri genişletme vaadi ile iktidara gelen bir hükümet emekçilerin en doğal hakkı olan 1 Mayıs kutlamalarını engelleyemez. 1 Mayıs 1 Mayıs alanında kutlanacaktır.....İşçi sınıfının birlik-mücadele-dayanışma aşkının dosta düşmana gösterilmesi gereken böylesine önemli bir günde,sinema emekçileri 1 Mayıs'ı 1 Mayıs alanında sınıf kardeşleri ile omuz omuza kutlamaya karardır..... (EK:SİNE-SEN Deliller Dosyası,792/44) diyerek bu eylemle ilgili DİSK'in anılan günde işçileri askerlerle çatışmaya kışkırtıcı politikasını tam olarak desteklemiştir.

e)-1 Mayıs 1980: DİSK'e ait iddianamenin 660-662.sayfalarında yer alan bu eylem başlangıçta 1 Mayıs gösterilerinin icrasına yönelik hazırlıkların yapılması şeklinde gelişmiş, bilahare gösterilere izin verilmemesi ile 30 Nisan 1980 tarihinde ülke çapında uygulanan bir genel greve dönüşmüştür. Bu eylem ile ilgili hazırlıkların başlatılması ile sendika bünyesinde "Kutlama Komitesi oluşturulmuş, 1 Mayıs 1980 ile ilgili yayınlanan ajansta ise ; (Özetle) ".....1 Mayıs 1980'e daha bilinçlenmiş bir şekilde hazırlanıyoruz.....1 Mayıs işçi sınıfının bayramıdır.Ve artık 1 Mayıs işçi sınıfıyla, emekçi halkımızla etle tırnak gibi ayrılamayacak bir görevdir.1 Mayıs tüm emekçiler ile bağlarını pekiştiren, emperyalizmle faşizme karşı mücadelesini keskinleştiren işçi sınıfının emekçi halklarının uluslararası Birlik-Mücadele-dayanışma günüdür.....Sinema emekçileride katılacak bu bayrama işçi sınıfının emekçi kitlelerin yanındaki yerini alacak..... Türkiye'yi yöneten egemen sınıflar artık ülkeyi yönetemez duruma düşmüşlerdir..... Saldırıların amacı açıktır. Sınırlı olarak var olan temel hak ve özgürlüklerimizi kökünden yok etmeyi ve açık faşizme geçmeyi hedef alan bir ortam yaratmak, işçilerin emekçilerin, öğrencilerin, köylülerin tüm emekçi halklarımızın sömürü ve baskıya karşı yükselen mücadelesini durdurmaktır.....Önümüzdeki günler çetindir.Büyük bir sınavla karşı karşıyayız.

Ya, Sıkıyönetime, polise, jandarmaya teslim olacağız, boyun eğeceğiz susacağız ve kaybedeceğiz, ya da mücadele ederek kazanacağız. Biz insanlık tarihin en onurlu görevinin sahibi, yeryüzünde sömürüyü ve baskıya kaldıracak işçileriz, emekçilerizi Üretimi ellerinde bulunduran film üreten, yaşamı durmaksızın üreten biz milyonlar, mutlu günler için kimsenin kimseyi sömürmediği kimsenin kimseye kul olmadığı güzel günler için kavgamızı sürdüreceğiz. Savaşacağız. Bir avuç emek düşmanının sömürü düzeninin tarihin çöplüğüne atacğiz. Kazanacağız, çünkü bizler hayatı yaratanız, çünkü milyonlarca işçi-emekçi halklarız..... Sinema emekçileri, işçi sınıfının emekçi halkımızın yükselen mücadelesinde, işçi ve emekçi kitlelere ışık tutan, yol gösteren onurlu filmlerle yerini almak için yürüyecek 1 Mayıs 1980'e....." (EK: SİNE-SEN Deliller dosyası, 792/51) demek suretiyle sendikanın bölücü ve yıkıcı nitelikteki yasa dışı amacı açıkça ilân edilmiştir.

Yukarıda belirtilen kamunsuz eylemler zincirinin bir halkasını oluşturan 21.5.1978 tarihinde 22 sayılı SİNE-SEN haber Ajansında "SİNE-SEN'in mücadelesi güçlenip geliyor" başlığı altında "MADEN" filminin 26 Mayıs 1978 tarihinde Emek Sinemasında sansürden geçirilmeksizin ilk gösterisinin yapılacağı ilân edilerek, bu yönde kamunsuz eyleme giriştikleri açıklanmıştır.

Tamamıyla Devlete ve Hükümete karşı zor kullanarak baskı yapılmasını ihtiva eden bu bildiri, devletin şahsiyetine karşı tecavüze yeltenme olması nedeniyle aynen buraya alınması uygun görülmüştür.

"SİNE-SEN, Sinemamızın bu yıl gerçekleştirdiği önemli filmlerinden birinin ilk gösterisini üzerine almıştır.

26 Mayıs 1978 Cuma günü "MADEN" filminin Emek Sinemasında Saat:21'de ilk gösterisi, SİNE-SEN yararına yapılacaktır. Bu ilk gösteri, sendikamızın mali güçlüklerini gidermek yolunda attığı önemli bir adımdır. Sendika aidatlarını bile ödeyemeyen arkadaşlarımız da dahil tüm sinema emekçileri, bu ilk gösteri biletlerinin satışına yardımcı olarak maddi katkıda bulunmalıdırlar.

Biletler, 100 TL. (Yüz lira) olarak, SİNE-SEN Genel Merkezi, Çiçek Film (Erman Han Kat:3) ve TFİS (Türkiye Film İşçileri Sendikası) Merkezinde satışa çıkarılmıştır.

Dostlarımız şunu iyi bilmelidirler ki satılacak her bilet, sinema emekçisinin güçlenmesi yolunda atılmış bir adım olacaktır. Mali komuda önüne çıkan imkanları en iyi şekilde değerlendirmek isteyen SİNE-SEN, bilindiği gibi çok yönlü bir faaliyet göstermektedir. Bir yandan set teknisyenlerine, ISIK YARDIMCILARINA sözleşmeler yoluyla iş kolumuzun en iyi zamlarını alıp, sınıf sendikacılığı ilkelerini uygulayarak, "hayatı daha yaşanabilir" bir duruma getirmek için uğraşmakta, öte yandan sinema sanatının kültürel ve sanatsal sorunlarına el atmakta, diğer yandan Türk sinemasının Devlet'le ilgili meselelerinde tayin edici, belirleyici bir rol oynamakta ve bunlar gibi daha birçok karmaşık meselelerle boğuşup, bu meselelere çözüm yolları aramaktadır.

Bu çerçeveden hareket eden SİNE-SEN, Kültür Bakanlığının düzenlediği Sinema Kongresinde, Türk Sinemasının sorunlarını en akılcı ve en kökten değişiklik önerileriyle aktif bir şekilde dile getirdi. Bununla da yetinmeyen SİNE-SEN, kongreye, "Yeni çıkarılacak sinema yasası" ve "Sansür"le ilgili iki önemli karar aldırıp, bu kararların takipçisi olarak da Kültür Bakanlığını görevlendirdi. Ve bundan sonra da SİNE-SEN, Sinema kongresine aldıracağı kararların, kağıt üstünden hayata geçmesi yolunda, üzerine düşen YAPTIRICI, MÜCEUR EDİCİ, alınan kararların derhal ve tez zamanda meclise getirilmesi için (Anayasa MAHKEMESİNE DAVA AÇMAKLA BAŞLAYIP, en yasal hak olan DİRENMEZ GREV, BOYKUT, AÇLIK GREVİ, ANKARA'DA MECLİSE DEK UZANACAK BİR BASKI YÜRÜYÜŞÜ gibi en yasal ve en doğal haklarını kullanarak sosyal güvencesizlik ve sansür belalarını ortadan kaldırmayı planlamaktadır.

SİNE-SEN, bu plândan hareketle 29 Mayıs 1978 pazartesi günü, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinin düzenlediği, "SANSÜR" konulu toplantıya, üyelerinin en dinamik kesimi ile katılarak, Sansür'ü bir insanlık suçu olarak mahkum ettirip, Hukukçulara da bu kararını onaylattıracaktır.

SİNE-SEN, Devlet katında yürüttüğü eylemlerinde, temel şiar olarak, eylem, eylem, eylem

mutlaka MECDUR EDİCİ EYLEM'ler koyarak iktidar ilgililerine baskı kuracaktır. Bu işin bir ikinci yolu daha yoktur. Durdüğümüz an, düşeceğimizin bilincindeyiz. Türk sineması şimdiye kadar basireti bağlanmışçasına oturup bekleyerek sorunlarını başkalarının çözmesini beklemiştir. Artık Türk sineması, pasifliği, tembelliği, oturup beklemeyi bir kenara bırakarak, SİNE-SEN'in önderliğinde en temel haklarını SÖKE-SÖKE alacaktır.....

SİNE-SEN, Sansür denen bir kirli defteri kapatıp, tertemiz, bembeyaz bir yeni defter açacaktır. Ve sinema emekçileri bu deftere, kendi hünerli elleriyle yepyeni bir tarih yazacaklardır. Ve bu tarihin ilk, sözcüğü mutlaka ama mutlaka ZAFER olacaktır".

YASASIN ÖRGÜTLÜ MÜCADELEMİZ.....YASASIN SİNE-SEN.....YASASIN DİSK.....
(EK:SİNE-SEN Deliller Dosyası, 795/10)

Lenin "Demokrasi Mücadelesinin sosyalizm mücadelesinden ayrı düşünülemediği" prensibinden hareketle, milli demokratik devrim aşamasına yönelik "Demokratik hak ve özgürlükler için mücadele " adı altında düzenlenen bütün toplantı ve mitinglerin bu gayeye tahakkuk ettirmek için yapıldığı açık bir şekilde görülmektedir.

V-HUKUKİ TAVSİF:

A- İlgili Yasa Maddesinin Açıklanması :

a) Türk Ceza Kanununun 141. Maddesi :

MADDE 141- 1-Sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerinde tahakkümünü tesis etmeğe veya sosyal bir sınıfı ortadan kaldırmaya veya memleket içinde müesses iktisadî veya sosyal temel nizamlardan herhangi birini devirmeğe matuf cemiyetleri her ne suret ve nam altında olursa olsun kurmağa tevessül edenler veya kuranlar veya bunların faaliyetlerini tanzim veya sevk ve idare edenler veya bu hususlarda yol gösterenler sekiz yıldan on beş yıla kadar ağır hapis cezası ile cezalandırılırlar.

Bu kabil cemiyetlerin bir kaçını veya hepsini sevk ve idare edenler hakkında ölüm cezası hükmolunur.

2-Devletin siyasî ve hukukî nizamlarını topyekûn yoketmek gayesini güden cemiyetleri her ne suret ve nam altında olursa olsun kurmağa tevessül edenler veya kuranlar veya bunların faaliyetlerini tanzim veya sevk ve idare edenler veya bu hususlarda yol gösterenler sekiz yıldan on beş yıla kadar ağır hapis cezası ile cezalandırılırlar.

3-Amacı Cumhuriyetçiliğe aykırı olan veya demokrasi prensiplerine aykırı olarak devletin tek bir fert veya bir zümre tarafından idare edilmesini hedef tutan cemiyetleri kurmağa tevessül edenler veya kuranlar veya bunların faaliyetlerini tanzim veya sevk ve idare edenler veya bu hususlarda yol gösterenler sekiz yıldan on beş yıla kadar ağır hapis cezası ile cezalandırılırlar.

4-Anayasanın tanıdığı kamu haklarını ırk mülâhazası ile kısmen veya tamamen kaldırmayı hedef tutan veya millî duyguları yoketmeye veya zayıflatmaya matuf bulunan cemiyetleri kurmağa tevessül edenler veya kuranlar veya bunların faaliyetlerini tanzim veya sevk ve idare edenler veyahut bu hususlarda yol gösterenler bir yıldan üç yıla kadar ağır hapis cezası ile cezalandırılırlar.(Ağır Ceza)

5-1,2 ve 3.fıkralarda yazılı cemiyetlere girenlere beş yıldan oniki yıla kadar ağır hapis (Ağır Ceza) ve 4.fıkırada yazılı cemiyetlere girenlere altı aydan iki yıla kadar hapis cezası verilir. (Asliye)

6-Yukarıdaki fıkralarda yazılı fiilleri Devlet daireleri, belediyeler veya sermayesi kısmen veya tamamen devlete ait olan iktisadî teşekküller, sendikalar, işçi teşekküller, okullar, yüksek tahsil müesseseleri içinde veya bunların memur, müstahdem ve mensupları arasında işliyenler hakkında verilecek ağır hapis ve hapis cezaları üçte bir nispetinde artırılır.

7-Bu maddede yazılı suçları işleyenlerden biri suçu ve diğer failleri son tahkikat açılıncaya kadar yetkili makamlara ihbar ettiği ve bu ihbarın doğruluğu anlaşıldığı takdirde hâl ve şartlara ve hadisenin hususiyetlerine göre ölüm cezası yerine on yıldan aşağı olmamak üzere ağır hapis cezası ve ağır hapis ve hapis cezaları da dörtte bire kadar indirilerek hükmolunabilir.

8-Bu maddede yazılı olan cemiyet iki veya daha ziyade kimselerin aynı amaç etrafında birleşmesiyle vücut bulur.

b)- T ü r k C e z a K a n u n u n u n 1 4 1 . M a d d e s i n i n

T a h l i l i :

Hiçbir devlet varlığına, ideolojik esaslarına ve Anayasa ile kurulu temel nizamlarına yönelecek saldırılara karşı, kayıtsız kalamıyacağı gibi bu tehlikelere karşı önleyici yasal tedbirlere başvuracağı da doğaldır. Çağdaş Ceza Yasalarının hemen hepsi de bu neviden suçlara yer verilmiş, devlet bütünlüğüne, bağımsızlığına, birliğine, güvenliğine ve Anayasa ile kurulu temel nizamlarına yönelecek kaldırılara karşı konulmuştur.

Tarihi gelişim içinde devlet varlığı aleyhindeki cürümler geniş ölçüde değişmiş ve özellikle komünist ve anarşist cereyanların ortaya çıkmasıyla ve 1989 ihtilâlinin getirdiği özgürlükçü demokratik rejimleri tehdit etmesi üzerine bu yıkıcı cereyanlara karşı özgürlükçü demokratik rejim ile idare olunan ülkeler kendi temellerini, varlıklarını koruyucu yasal tedbirlere başvurmak zaruretini duymuşlardır. Bu nedenledir ki, günümüzde Ceza Yasaları sadece siyasi organları ve şahısları korumakla yetinmemişler, devletin bütünlüğüne hâkim ideolojik esasların, Anayasa düzeninin tamamının korunması amacını gütmüşlerdir.

İşte demokratik Anayasal rejimimiz; demokrasi esasları ile bağdaşmayan yıkıcı fikir akımlarına karşı korumak için T.C.K.nun 141 ve 142.maddeleri ilk kez 1936 yılında ve 3038 sayılı kanunla 1930 tarihli İtalyan Ceza Kanununun 270 ve 271.maddelerinden Ceza Kanunumuza aktarılmış ve sonradan 3531,4934,5435 ve 5844 sayılı kanunlarla dört kez değiştirilmiştir. Bu hükümlerde faşizm, anarşizm, komünizm ve ırkçılık gibi hürriyet ve demokratik hukuk devleti rejimi ile bağdaşmayan doktrinlerin gerçekleştirilmesi faaliyetleri yasaklanmıştır.

Esas itibariyle sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerinde tahakkümünü tesis etmek, sosyal bir sınıfı ortadan kaldırmak, memleket içinde mevcut iktisadi veya sosyal temel nizamlardan herhangi birini devirmeye matuf yıkıcı faaliyetleri içeren TCK.nun 141/1.maddesinde komünizmi gaye edinen çabalar yasaklanmıştır. Marksist-Leninist dünya görüşü ana nitelikleri bakımından proletarya sınıfının hakimiyetini, özel mülkiyetin ortadan kaldırılmasını öngördüğü gibi kendi sistemini desteklemeyen bütün temel hak ve hürriyetleri de reddeder. Ve zorla proletarya hakimiyetini sağlayarak diğer sınıfları yok etmek, demokratik, sosyal ve ekonomik düzeni zorla kaldırıp yerine kendi düzenini kurmak amacını güder ve nihai safhada devletin de ortadan kaldırılmasını amaçlar.Şu hale göre;TCK.nun 141/1.maddesinde sıralanan sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerinde tahakkümünü tesis etmek, sosyal bir sınıfı ortadan kaldırmak, memleket içinde mevcut iktisadi veya sosyal temel nizamlardan herhangi birini devirmek eylemleri komünizmin esaslarıyla tam bir mutabakat halindedir. Ve bu hükümlerle kanun koyucunun komünizme ilişkin çabaları yasaklamayı hedef tuttuğu anlaşılmakta ve esasen 5435 sayılı kanunun gerekçesindeki sarahatten ve en son tadil gerekçesinden de bu husus hiçbir kuşkuyla yer kalmayacak şekilde kesin olarak anlaşılmaktadır.

İnsan hak ve hürriyetlerine dayalı Milli, Demokratik, Lâayık ve Sosyal bir hukuk devletini öngören Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının, insan hak ve hürriyetlerini reddeden demokratik hukuk devleti esasıyla bağdaşmayan tahakkümü, diktayı öneren her türlü müfrit cereyanlara ve dolayısıyla komünizme kapalı olduğu da bir gerçektir.

Sanıkların oluşturdukları illegal örgüt bakımından TCK.nun 141/1.maddesinde yazılı suçun maddi unsuru üç şekilde işlenebilir.

- 1-Toplumsal bir sınıfın diğer toplumsal sınıflar üzerinde tahakkümünü korumaya,
- 2-Toplumsal bir sınıfı ortadan kaldırmaya,
- 3-Mevcut iktisadî veya toplumsal temel nizamlardan birini devirmeye yönelik cemiyetleri;

- a)-Kurmaya tevessül edilmesi,
- b)-Kuruluşu,
- c)-Bu tür cemiyetlerin faaliyetlerini tanzim, sevk ve idare,
- d)-Bu hususlarda yol gösterilmesi hareketleridir.

Yukarıda da açıkladığımız gibi komünist doktrinin ana hedeflerini şu şekilde sıralayabiliriz.

- 1-Proletaryanın (İşçi Sınıfının) diğer sınıflar üzerinde tahakkümünü tesis etmek,
- 2-İşçi diktatoryası kurulduktan sonra diğer sınıfların cebir yoluyla ortadan kaldırılıp sınıfsız bir toplum yaratmak,
- 3-Demokratik ve anayasal iktisadî ve sosyal temel nizamları yıkarak materyalist felsefeye dayanan komünizmin iktisadî veya sosyal nizamını kurmak,
- 4-Bütün bunlardan sonra ve dünya ihtilâli de gerçekleşince bizatihi bir iştismar vasıtası olarak kabul edilen devleti de ortadan kaldırmak,

Görülüyor ki, komünizmin bu ana hedefleriyle TCK.mun 141/1.maddesinde yazılı suçun unsurları arasında yukarıda da belirttiğimiz gibi tam bir mutabakat "aynîyet" mevcuttur. Ve komünizmi gerçekleştirmeyi amaçlayan bu tür çabalarda bulunmak üzere meydana getirilmiş her türlü birleşmeler bu maddenin kapsamı içinde bulunmaktadır. Ve amaç komünizm tehlikesine karşı devleti korumaktır.

TCK.mun 141/1.maddesindeki cemiyetten maksat iki veya daha ziyade kimselerin aynı gaye etrafında birleşmeleridir. Birleşme şeklinin önemi yoktur. Önemli olan ilgili kimseler arasında aynı gayeye müteveccih irade birliğinin mevcut olmasıdır. Bu nev'i teşekküllerde yasal cemiyetlerin şekil şartlarını aramaya da lüzum yoktur. Ancak dava konusu olayımızda olduğu gibi, yasal bir cemiyetin yasa dışı bir faaliyete yönelmesi veya yasal görünüm altında ve bu yasal görünüm kalkan yapılarak bunun arkasında yasa dışı faaliyet sürdürülmesi her zaman mümkündür. Bu yasa dışı faaliyet TCK.mun 141/1.maddesini ihlâl etmiş veya ihlâl etmiş ise maddenin uygulanma olanağı doğmuş demektir.

Bu birleşmelerin cebir ve şiddet yolunu gaye edilmelerine de lüzum yoktur. 3038 Sayılı kanun "Nizamları şiddet kullanarak devirmeye matuf " unsuru taşıdığı halde seçim yoluyla iktidara gelerek aynı maksatla iktisadî, siyasi ve sosyal nizamları devirmek isteyenlerin de madde kapsamına alınması için 3531 sayılı kanunla "şiddet" vasfı kanun metninden çıkarılmış, bu suretle maddede cebir ve gizlilik unsuruna yer verilmiştir.

TCK.mun 141/1.maddesinde yazılı suçun manevî unsuru kasıt ve özel kasıttır. Kasıt suçun maddî unsurunu teşkil eden fiilleri bilerek ve isteyerek işlemeleri, özel kasıt ise TCK.mun 141/1.maddesinde yazılı hedef ve gayelere ulaşmak kasıt ile hareket edilmesidir.

TCK.mun 141/1.maddesinde yazılı cürüm mahiyeti itibariyle şekli bir suçtur. Ve mefruz bir tehlikeyi önlemek amacına matuftur. Çünkü kanun koyucu bu gibi yıkıcı nitelik arzeden birleşmelerin kurularak faaliyete geçmesinde devletin varlığı için tehlike görmüş ve suç işlenip zarar meydana geldikten sonra faili cezalandırma yerine zararın vukuuna mani olmayı ve bu suretle tehlikeyi önlemeyi tercih etmiştir. Bu bir tehlike suçudur. Ve bu gibi suçlarda failin fiile yönelmiş hareketi cezalandırılması için yeterli sayılmıştır.

c)- T ü r k C e z a K a n u n u n u n 1 4 1 . M a d d e s i İ l e
K o r u n m a k İ s t e n e n H u k u k i m e n f a a t :

Türkiye Cumhuriyeti; insan hak ve hürriyetlerine geniş ölçüde kıymet ve değer veren demokrasi rejiminin esaslı prensiplerini benimsemiş bir "hukuk devleti"dir. Anayasanın "kişinin hakları ve ödevleri"nden bahseden ikinci bölümünde bu haklar esaslı şekilde tesbit olunmuştur.

Vatandaşlara bu hak ve hürriyetlerin tanınması sayesinde onların şahıslarına değer verilmiş, insanca yaşamak hususundaki şeref ve haysiyetleri korunmuş olur. Esasen demokrasinin gayesi, cemiyet hayatının zarurî icaplarından olan ve sosyal bir hadise mahiyetinde bulunan sınıfları ortadan kaldırmak olmayıp, sınıflar arasında imtiyaz teessüsünü önlemek, şahıs ve zümre tahakkümüne son vermektir.

Halbuki, mahiyetini yukarıda kısaca talile çalıştığımız komünizm ise; cemiyet içinde "burjuva" ismini verdiği bir zümreyi ihtilal çıkarmak suretiyle ortadan kaldırmak, onun yerine kendi görüş tarzına uygun ve amele tahakkümü esasına müstenit iktisadi ve içtimai bir nizam kurmayı hedef ittihaz etmiştir. Marksizm'in ve ondan aldığı ilhamla bugünkü yıkıcı hüviyeti ile komünizmin esası ve gayesi tahakkümdür. Demokrasi rejimi ile komünizm arasında her cephesiyle taban tabana zıddiyet ve büyük bir uçurum vardır.

Tahakküm ile hürriyetin hiçbir vechile bağdaşamayacakları inkâr kabul etmez bir hakikat olduğuna göre; insan değerini hiçe sayan, hak ve hürriyetleri kökünden baltalayan komünizm'in bu yıkıcı faaliyetlerini önlemek, demokrasi ile idare olunan memleketlerin mevcudiyet ve istikballerini teminat altına almaları bakımından lâzım ve hatta zarurî görülmüştür. İşte, kanun koyucunun komünistlik propogandasını ve komünist cemiyet teşkili suçlarına ait kanun hükümlerini tedvin ve faillerine şiddetli ceza müeyyideleri tertip etmek suretiyle korumak istediği yüksek hukukî menfaat budur.

1936 yılında 3038 sayılı kanunla 1930 tarihli İtalyan Ceza Kanunundan TCK.nun alınarak, halen mer'î bulunan bugünkü metnindeki hüviyetini iktisap edinceye kadar muhtelif tarihlerde, zamanın gereklerine uyan tadiller yapılmış olmasına rağmen, TCK.nun 141.maddesinin bugünkü metnindeki anlam espi ve korunmak istenen hukukî menfaat ile, tadillerden önceki 141.madde metinlerindeki anlam espi ve korunmak istenen hukukî menfaat bakımından aralarında hiçbir farklılık bulunmadığı, 141.maddenin her dönemde, hürriyetçi parlamenter sistemi benimsemiş bulunan Türk Cemiyetini yıkmayı hedef alan komünist ve anarşist vb. örgütlenmeleri önleyici müeyyideleri ihtiva ettiği yapılan tetkikten anlaşılmıştır.

Halen mer'î olan TCK.nun 141/1.maddesindeki unsur niteliğindeki bazı deyimlerin anlamları aşağıda gösterilmiştir:

K u r m a k : Bir cemiyeti ihdas etmek, yaratmak, meydana getirmek demektir. Maddenin tadilden evvelki metninde "tesis etmek", "teşkil etmek" tabirleri vardı.

T e s i s E d e n l e r : Cemiyetin müteşebbisi olanlardır. Komünist ajanların nüveler, hücreler, cemiyetler teşkili için memleket dahilinde dolaşıp münasebetler tesis etmeleri ile suç tamam olur. Bu bir tehlike suçudur. Kanun, maddi bir fiili değil, bir teşebbüsü cezalandırmıştır. Bu suça teşebbüs imkansızdır. Çünkü, teşebbüs için yetecek olan bir fiil, suçun kemâli ile doğumuna kafidir. Cemiyeti vücuda getirmek için önyak olmak, ilk teşebbüsleri almak hareketlerinin dahi tesis edenler deyiimi içinde mütalaâ edilmesi gerekir.

Tanzim Edenler: Müesses, fakat faaliyet imkanlarından mahrum olan cemiyeti faaliyette bulunacak hale getirenlerdir. Cemiyetin teşkilî faaliyeti ile hem zaman olarak veya bunun teşkilinden sonra ~~asaların~~ faaliyetlerini düzenlemek, meselâ dahili disiplini kurmak keyfiyetinin de tanzim edenler deyimi içinde mütalâ edilmesi gerekir.

Sevk Ve İdare Edenler: Cemiyetin reisliğini veya idare heyeti azalığını bu nam ile olmasa dahi yapanlar, amir mevkiinde bulunanlardır. Şu halde sevk ve idare tabirinden; cemiyete reislik etmek, onun idaresine iştirak eylemek veya az çok bir amirlik vazifesiyle müşterek (kollektif) faaliyeti kısmen veya tamamen tanzim etmek, intizama koymak manasına anlamak iktiza eder.

Yol Göstermek: Bu terim maddenin tatbik kabiliyetini genişletmiştir. Komünist cemiyetin kurulması ve faaliyete geçmesi için lüzumlu her türlü fiil ve hareketleri şumûlü dahiline almaktadır.

B-Açıklanan bu yasa maddesi muvacehesinde fiilî ve hukukî durum:

Yukarıda açıklaması yapılan bu kanun maddesi ışığında resmen 5 Ocak 1978 tarihinde sendika olarak kuruluşunu gerçekleştiren SİNE-SEN bu görünüm altında kuruluşundan kısa bir müddet sonra yasa dışı gizli örgüt durumuna dönüşmüştür.

Bu dönüşümünün 23.7.1978 tarihinde DİSK'e katılmak için aldığı karar ile birlikte, 14.1.1979 tarihinde yapılan 1.Genel kurul ve bu kurulda tüzük değişikliği de dahil alınmış bulunan tüm kararlar,

Aynı şekilde 4.2.1980 tarihinde yapılan 2.Genel kurul ve bu genel kurulda alınan kararlar,

DİSK'in 2.Ören toplantılarına katılarak burada müştereken alınmış bulunan kararlar,

Genel kurul kararları ışığında sendikanın politik ve ideolojik tüm faaliyetlerini ihtiva eden genel yürütme, genel yönetim kurulu toplantı ve kararları,

Keza Marksist-Leninist öğretiden kaynaklanan sınıf ve kitle sendikacılığına dayalı, sınıf uzlaşmazlığı ve kendileri için sınıf olma bilincini uyandırmaya yönelik eğitim ve basın-yayın faaliyetleri ile ilgili çalışmaları,

Sendikanın siyasî birlik ve gelişmesini sağlamaya yönelik bu sayılan faaliyetlerle beraber kitlesel eylemleri,

Proleter Enternasyonalizm'le ilgili gerek yurt dışı ve gerekse yurt içi kuruluş ve kişilerle yapmış olduğu zaman zaman bilgi ve deneyim alış verişi, zaman zaman karşılıklı talimat alış verişi biçiminde geliştirdiği münasebetler,

Bu dönüşümü sağlamışlardır.

Bu bölümde SİNE-SEN Sendikasının illegaliteye dönüşümünü sağlayan maddi delil ve belgelere müstenit fiillerinin, dava konusu olayımızda tatbik kabiliyeti bulunduğu somucuna varılan TCK.mun 141.maddesindeki suçun unsurlarına göstermiş olduğu paralellik ve mütabakat izah edilmeye çalışılacaktır.

Bu itibarla burada TCK.mun 141.maddesinin unsurları arasında yer alan "Tesis Etmek", "Teşkil Etmek" tabirlerini de içeren "Kurmak" ibaresi ile, yasa dışı bir cemiyet durumuna dönüşümünün ilk müteşebbislerini, ilk tevessül edenlerini ifade eden "Tesis Edenler" deyimleri üzerinde durmak gerekecektir. Bu hususa açıklık getirildiğinde SİNE-SEN Sendikası, Sendikal görünümünü paravan yaparak illegaliteye nasıl dönüşüm yaptığı ve TCK.mun 141.maddesindeki unsurlarla nasıl bir mütabakat halinde bulunduğu açıklığa kavuşacaktır.

1977 yılında MADEN-İŞ Sendikasının hakimiyeti altında bulunan Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK) yasa dışı gizli Türkiye Komünist Partisinin programına almış bulunduğu cepheleşme faaliyetlerine büyük bir hız vererek Ulusal Demokratik

Cephe "UDC" adı altında tüm ulusal demokratik güçlerin güç ve eylem birliğini temin ederek bu güçle mevcut Anayasal düzeni zorla devirip yerine işçi sınıfı hakimiyetine dayalı proletarya diktatörlüğünü kurmayı amaçlıyan faaliyetlere girişmiş olduğu DİSK-1 iddianamesinde geniş bir şekilde izah edilmiştir.

DİSK'in öncülüğünde başlatılmış olan bu cepheleşme faaliyetlerine paralel olarak Sinema dalında muhtelif adlar altında hukukî varlıklarını sürdüren dernekler bir araya gelerek bu cephede toplanıp birleşerek Sosyalist ideoloji doğrultusunda cephede yer aldıklarını göstermek üzere 5 Kasım 1977 tarihinde "Ankara Yürüyüşü" olarak isimlendirilen bir yürüyüşü İstanbul'dan Ankara'ya giderek gerçekleştirmişlerdir.

Yürüyüşün sebebi;"Sansürle Mücadele" edilecektir şeklinde gösterilerek bu hareketin aynı zamanda o günün hükümet oluşumunu teşkil eden MC'ye karşı yapıldığını da söylemekten geri kalmamışlardır.

"Sansür'ün kaldırılmasını" istemek sloganı altında yatan gerçek;bu yürüyüşü düzenleyenler tarafından 141 ve 142.maddeler kaldırılсын şeklinde ifade olunarak, bununla ideolojik propoganda yapmalarının sansürle engellendiğini, sansür kaldırılıp yok edildiğinde, komünist örgütlenme faaliyetlerini daha serbest bir şekilde sürdürebeklerini temin için seçilmiş bir yöntemdir.

Biraraya gelmiş bulunan bu derneklerin aralarında hasıl olan yakınlaşma giderek bu işkolunda sendikalaşmaya dönüştürülmüştür.8 Aralık 1977 tarihinde gerçekleştirilen güç ve eylem birliği temel alınarak sendikal görünüm altında komünist cemiyetin "kurulması" gerçekleştirilmiştir.

Kuruluşundan kısa bir müddet sonra DİSK'e katılma kararı almış,işte bu karar sendikal görünüm altında yürüttüğü illegal faaliyetlere başlangıç teşkil etmiştir.

Kendi hanelerinde izah edildiği üzere tüm politik ve ideolojik faaliyetlerinde mevcut anayasal düzen kötülenererek bu düzenin zorla değiştirilmesi,bunun yerine işçi sınıfı hakimiyetine dayalı Marksist-Leninist sosyalist bir düzen kurulması ana tema olarak işlenmiştir.

En önemli ve müessir propoganda aracı olan Sinema'yı, bu yönde kullanarak göz ve kulağa hitap eden kısa metrajlı yapımlarına çalıştıkları filmlerle işçi kesimi ve emekçileri bu düzen aleyhine kıskırtıp, onlarda kendileri için sınıf olma bilincinin uandırılmasına çalışmışlardır.

Sendika organlarında görev almış bulunan tüm sanıkların geçen süreç içinde hukukî ve cezai mesuliyetleri yasal görünüm arzeden tüzüğe göre değil; tüzük dışı illegal faaliyetleri ile tespit edilmiştir.

I.ve II.Genel kurullarda alınan ve kendi bölümlerinde mahiyetlerine değinilen bu kararlar SİNE-SEN Sendikasının Marksist-Leninist bir komünist cemiyet,bir ihtilâl örgütü durumuna dönüşümünün temelini teşkil etmektedir.

Bu nedenle bu kararların alınmasını sağlayan sendikanın tüm organlarındaki kişilerin,örgütün Marksist-Leninist bir bünyeye sokularak bir ihtilâl örgütü durumunda yönlendirilmesi hususunda faaliyette bulunmak suretiyle,örgütün oluşumunu güçlendirdikleri cihetle sanıkların cezai sorumluluğu TCK.nun 141/1.maddesi içinde mütalaa edilmesi, suçun hukukî tarifine daha uygun düşmektedir.

Genel yürütme ve yönetim kurulunda alınmış bulunan ve kendi bölümlerinde mahiyetleri açıklanmış olan kararların dahi, Marksist-Leninist duruma getirilmiş bulunan örgütün sevk ve idaresine taalluk ettiği ve bu itibarla SİNE-SEN Sendikası Genel Yürütme ve Yönetim kurulu üyelerinin TCK.nun 141/1.maddesinde tarifi yapılmış bulunan "Sevk ve İdare Edenler" grubuna dahil buldukları cihetle, yine yukarıda değinildiği gibi hukukî yönden cezai sorumluluklarının aynı madde içerisinde mütalaa edilmesi gerektiği kanaatine varılmıştır.

Herne kadar SİNE-SEN Sendikası tüzüğüne göre,denetim kurulu üyeleri sendikanın parasal yönden faaliyetlerini denetlemekle yükümlü kılınmış ise de;bunlar illegaliteye dönüşmüş bulunan sendika bünyesi içinde ve bu örgütü oluşturan bireylerden birilerini teşkil etmeleri ve örgütün illegaliteye dönüşümü ile ilgili olarak alınmış bulunan tüm

karar ve faaliyetlerden haberdar bulunmaları nedeniyle, bunların ceza hukuku yönünden sorumluluklarının sadece parasal komulara münhasır tutulması, mümkün olamayacağından TCK.nun 141/1.maddesinde bahse konu edilen suçun esprisine uygun düşmeyecektir.

Bu nedenle bunlarında TCK.nun 141/1.maddesi içinde cezai sorumluluklarının bulunduğu sonucuna varılmıştır.

Onur Kurulu üyelerinin durumuna gelince;Tüzüklerinde de belirtildiği üzere Genel kurullarında alınan kararlara iştirak etmek ve alınan bu kararlara müsbet yönde oy kullanmak veya alınmış kararlara karşı herhangi bir itirazda bulunmamak suretiyle bu kararları tasvip ettikleri cihetle;keza,sınıf ve kitle sendikacılığının en önemli ana ilkelerinden olan "Demokratik Merkezîyetçilik ve Sendikal Demokrasi" prensipleri dairesinde merkezden verilen,genel kurul ve genel yönetim kurulları tarafından alınmış bulunan kararların uygulanmasına mütedair emir ve talimatlara uygun hareket etmeyen sendikal bünye içindeki teşkilât kadrolarında bulunan şahısların,sendikanın sınıf ve kitle sendikacılığından kaynaklanan ve Marksist-Leninist ilkelerin ifadesi olan ana ilkelerine uygun hareket etmeyenlerin bir nev'î muhakemesini yaparak,örgüt dışına atılmalarını sağlamak suretiyle, örgütün güçlülüğünün bozulmasını önlemek ve örgütü bu yönden güç kazandırmak suretiyle katkılarda buldukları cihetle, Onur Kurulu üyelerinin de TCK.mjn 141/1.maddesinde tarif edilen suçun oluşumu yönünden bu madde muhtevası içinde cezai sorumluluklarının bulunduğundan herhangi bir şüphe ve sözkonusu olamaz.

Örgütün illegâliteye dönüşümünü sağlamak için eğitim seminerlerinde görev almış ve bunun yanında seminerlere katılmamakla birlikte dışarıdan seminerlerde malzeme olarak kullanılmak için hazırlanan ders komularını sendikaya gönderip ve bu suretle dolaylı şekilde eğitime iştirak etmiş bulunan sanıkların "Yol gösterenler" sıfatını alarak işçilerin eğitimini üslendiklerinden bunların da TCK.nun 141/1.maddesi içinde sorumluluklarının bulunduğu neticesine varılmıştır.

DİSK ve DİSK'e bağlı sendikalarla ilgili sanıklar hakkında komutanlıkça verilen 15.12.1980 tarih ve AD.MÜŞ:1980/8131 sayılı soruşturma emrinde, sanıkların anayasayı ilgaya cebren teşebbüs ettikleri belirtilerek,fiillerinin TCK.nun 146.maddesindeki suça vücut verdiği belirtilmiş ise de;sanıklar tarafından,yasal olarak kurulmuş bulunan SİNE-SEN Sendikası paravan olarak kullanılarak Marksist-Leninist bir düzen değişikliğini gerçekleştirmek amacıyla ülke çapında geniş bir tabana sahip bulunan Marksist-Leninist bir ihtilal örgütü oluşturulmaya çalışıldığı iddianame münderecatına dercedilmiş bulunan tüm fiil ve hareketlerin,bu tür komünist bir cemiyetin oluşturulmasına yönelik bulunduğu ve bu cemiyetin bir süreç içinde kesintisiz olarak oluşum ve gelişimini sürdürdüğü , her sanık bulunduğu ve iştirak ettiği noktada kendine düşeni yaparak çaba sarfetmek suretiyle cemiyetin tam bir ihtilal örgütü durumuna dönüşmesine katkıda bulunduğu, suçun oluşumundaki süreklilik arzeden bu kitlesel olguya uygun olarak sanıkların da, bu süreklilik arzeden oluşum içinde,iştirak ettikleri ve buldukları noktadan itibaren kitlesel bir sorumluluk,kitlesel bir suçluluk altında bulduklarının ve Marksist-Leninist bir düzen değişikliğini gerçekleştirecek yurt çapında geniş bir tabana sahip bir ihtilal örgütü oluşturmaya çalıştıklarının kabulüyle,sanıkların işlemiş oldukları bu fiil ve hareketlerinden dolayı TCK.nun 141.maddesi muvacehesinde tecziyelerinin istenmesi uygun görülmüştür.

Sendikal kuruluşların hangi amaçla kurulacakları ve ne gibi faaliyetlerde bulunabilecekleri 1961 tarihli Türkiye Cumhuriyeti Anayasasınının 46 ve 47 maddeleri ile 274 sayılı sendikalar yasasının 1.maddesinde izah edilmiş ve açık şekilde sendikaların; üyelerin ekonomik,kültürel ve sosyal haklarını temin amacına yönelik faaliyette bulunabilecekleri ve bunların dışında herhangi bir faaliyette bulunamayacakları açık bir şekilde belirtilmiştir.

Bu durum muvacehesinde sendikalara hayatîyet veren, onlara vücut veren tüzüklerinin gerek amaç maddesi, gerekse diğer maddelerindeki ilke ve prensiplerin yukarıda zikredilen gerek anayasa, gerekse sendikalar yasası hükümlerine aykırı bulunmaması gerekmektedir.

1961 tarihli Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 4.maddesinde de,"Egemenliğin kayıtsız şartsız Türk Milletine ait olacağı, Millet egemenliğini Anayasanın koyduğu esaslara göre yetkili organlar eliyle kullanacağı, egemenliğin kullanılmasının hiçbir suretle belli bir kişiye,zümreye veya sınıfa bırakılmıyacağı" esası getirilmiş ve böylece egemenliğin nasıl ve kimler tarafından kullanılacağı açık bir şekilde ifade edilmiştir.

Yasal durum böyle olmasına rağmen,SİNE-SEN Sendikasının yasal kuruluşunu paravan olarak kullanıp,sendikal kuruluşu sosyalist düzen değişikliğine yönelik Marksist-Leninist bir örgüt durumuna dönüştürdüğü, sendikal bir kuruluş olarak, üyelerinin ekonomik,sosyal ve kültürel haklarını korumak ve geliştirmekle iştigal etmesi ve faaliyetlerini bu yönde teksif etmesi gerekirken, egemenliğin proletarya diktatörlüğüne dayalı işçi sınıfı tarafından kullanılmasını temin amacına yönelik faaliyetlerde bulunduğu ve bu suretle gerek Anayasanın 4.maddesine gerekse 274 sayılı yasanın 30/4 maddesine aykırı faaliyette bulunarak yasa dışı bir örgüt durumuna dönüştüğü anlaşılmış bulunmaktadır.

Bu nedenle SİNE-SEN Sendikasının 274 sayılı sendikalar yasasının 30/4,1402 sayılı Sıkıyönetim Yasasının 15/L maddesi gereğince kapatılmasına karar verilmeside istenmiştir.

C-N e t i c e V e T a l e p :

a)-K o v u ş t u r m a y a Y e r O l m a d ı ğ ı n a D a i r K a r a r :

Sanıklar EROL BATİBEKİ,ŞEREF YILMAZ,SAYIT AHMET KESKİN,ABDUL KADİR ÇİL,AZMİ YILDIZ,GAMİ TURANLI,HÜSEYİN ÖZŞAHİN,ŞERİF GÖREN,CEMAL DEMİRCİ,HALİL İBRAHİM ERGÜN,MUSTAFA NECİP KOÇAK,CUMALİ CİNGÜ,ve EROL DEMİRBAĞ'ın 20 Eylül 1980 tarihinde sendikada yapılan arama sırasında mutfak kısmında ele geçen patlayıcı vasfa haiz oldukları Ekspertiz raporu ile tespit edilip 2 Eylül 1983 tarihinde Davutpaşa Kışlasında yakılarak imha edilen bir kutu barut ve 3 adet dumanlı kükürt kutusunu sendikaya ruhsatsız olarak soktukları hususunda aleyhlerine dair herhangi bir delile rastlanmadığı, bu malzemenin film yapımında sun'î sahneler yapımında kullanıldığı anlaşıldığından;

Keza Komutanlıkça tüm sanıklar hakkında yapılan çağrıya uymadıklarından bahisle 1402 Sayılı kanunun 16/1.maddesine muhalefetten de soruşturma emri verilmiş ise de; sanıkların çağrıya uyararak SYNT.Komutanlığına teslim oldukları, ancak görevlilerce sanıklardan büyük bir bölümüne herhangi bir vesaik belge verilmeksizin serbest bırakıldığı, günün koşulları gereği yapılan uygulamadaki bu noksanlıktan dolayı çağrıya uymayanların tespitinin hukuken ve fiilen mümkün olamamış bulunduğu cihetle tüm sanıklar hakkında 1402 Sayılı Kanuna muhalefetten dolayı dahi 353 sayılı kanunun 105 maddesi uyarınca itirazı kabil olmak üzere KOVUŞTURMAYA YER OLMADIĞINA,

b)-F i r a r d a b u l u n a n s a n ı k l a r i ç i n t e f r i k

K a r a r ı :

Soruşturma kapsamı içinde olup,suç teşkil eden fikirsel ve eylemsel,politik ve ideolojik faaliyetleri tespit edilen ve halen firarda olmaları nedeniyle haklarında kamu davası açılması mümkün olmayan sanıklar:

- 1-MEVLÜT EKİNCİ,
- 2-SEMRA ÖZDAMAR,
- 3-HALİL DEDEOĞLU,
- 4-YUSUF NİMET ÇETİN,
- 5-İBRAHİM SABUNCU,
- 6-HASAN SEMİH SERVİDAL,
- 7-SAMİ GÜÇLÜ,
- 8-BİLGE OLGAC,
- 9-ERDOĞAN KAR,
- 10-MENDERES SAMANCILAR,

- 11-TAHSİN KORAY,
- 12-SELİM ACAR,
- 13-ZEKİ ÖKTEN,
- 14-MUSTAFA BUVAN,
- 15-HACI FİDAN,
- 16-TİMUÇİN CAYMAZ,
- 17-İBRAHİM UĞURLU,
- 18-TARIK GÜNLÜ,
- 19-GÜLER ÖKTEN,
- 20-SÜLEYMAN ÇEKİÇ,
- 21-CEM MOLVAN,
- 22-AHMET SEZEREL,
- 23-LEVENT ÖZGÜL,
- 24-GÜNERİ YAMAN,
- 25-ALİ SALİM YAŞAR,
- 26-ERHAN SÖKMEN,
- 27-YILMAZ GÜNEY,

haklarında soruşturmanın 1980/3971 SİNE-SEN ESASI ÜZERİNDEN SÜRDÜRÜLMESİNE,

c)-T e c z i y e , K a p a t m a V e M ü s a d e r e İ s t e m i :

Esasen DİSK bünyesine dahil olmakla komünist bir cemiyet durumuna dönüşmüş bulunan bu sendikanın konumu, kesin nitelik arzeden deliller zikredilmek suretiyle bu iddianame münderecatında geniş bir şekilde açıklanmıştır.

Daha öncede değindiğimiz üzere sanıklara atfedilen ve yükletilen suç nitelik itibariyle kitlesel ve örgütsel bir durum arz etmektedir.

Bu nedenle sendikanın yönetim kadrolarında değişik tarih ve zamanlarda görev almış bulunan sanıkların, ceza hukuku yönünden sorumlulukları yasal gibi görünen tüzüksel görevleri yönünden olmayıp, bu tüzüksel görevlerini yasal gibi gösterip paravan olarak kullanmak suretiyle meydana getirdikleri yasa dışı örgüt içindeki yasa dışı örgütsel faaliyetleri değişik bir ifade ile illegâlitadaki, düzen değişikliği amacını güden devleti yıpratmaya ve yıkmaya yönelik oluşturdukları fikir birliği yönünden meydana getirdikleri komünist bir cemiyetin yöneticileri olarak hukuki sorumlulukları nazari itibare alınmıştır.

Bu itibarla sanıkların şu veya bu yönetim, yürütme, denetim ve onur kurullarındaki kararlardan birine veya birkaçına iştirak etmiş veya etmemiş olmaları suçun niteliği itibariyle hukuki tavsif yönünden sorumluluklarında bir değişiklik husule getirmesi bahis konusu olamayacağı cihetle sanıkların fiillerinin ayrı ayrı zikredilmesine veya hangi sanığın hangi kuruldaki karara iştirak etmiş olmasının burada yeniden belirtilmesine gerek görülmemiştir.

İddianamenin değişik bölümlerinde zaman zaman değinildiği üzere, sanıklara yükletilen suç TCK.nun 141.maddesinde ifadesini bulan, mevcut anayasal devlet düzeninin zora dayalı olarak yani ihtilalci yöntemlerle yıkılıp, yerine sınıf esasına dayalı işçi sınıfının diktatörlüğünün kurulmak suretiyle sosyalist bir düzene geçilmesini amaçlayan yasa dışı örgütsel bir suç olması itibariyle, neticeten ihtilale yönelik bu tür suçların bir süreç içinde oluşacağı açıktır.

Burada hemen belirtmesi gerekirken; aynı amaç doğrultusunda ikiden ziyade kişinin biraraya gelmesiyle meydana gelecek olan yasa dışı cemiyetin arzettiği vehamet ile bir süreç içinde teşkilatlanıp büyüyen bir ihtilal örgütü durumuna ulaşmış bulunan komünizan bir cemiyetin arzettiği vehamet elbetteki farklıdır.

Bu itibarla yasa dışı duruma dönüşmüş bu sendikal örgütün kuruluşundan itibaren bir süreç içinde aşama kaydederek, halen tespit edilmiş bulunan bu suçun oluşumunda, sürecin başlangıcından amacın gerçekleşeceği ana kadar geçen dönemde örgütün içine girip görev almış bulunan ve bu örgüt içindeki alınmış ve alınmakta olan yasa dışı karar ve eylemlere iştirak etmek, yokluğunda alınan karar ve eylemlere de karşı çıkmamak suretiyle, alınmış bulunan bu kararları aynen kabul etmiş durumuna girip, örgütün bu yasa dışı faaliyet ve girişimlerini daha da ileri boyutlara götürülmesinde katkıda bulunan tüm sanıklar, amacın gerçekleşmesi için Marksist-Leninist ilkelerin yol göstericiliğinde kendilerine düşen görevleri ve hizmetleri yapmak suretiyle, örgüt içindeki yerlerini almışlar ve örgütün tam anlamıyla geniş kapsamlı olarak komünizan bir cemiyet durumuna dönüşümünü sağlamışlar ve bu örgüt içinde yapmış oldukları sevk ve idare ile düzen değişikliğine yönelik olarak örgütün bir ihtilal örgütü durumuna dönüşümünü sağlamaya ellerinden geldiğince çaba sarfetmişlerdir.

yukarda da belirtildiği gibi sanıkların fiillerinin bu oluşum içinde şahsileştirilmesi cihetine gidilmesi esasen kendilerine yükletilen suçun niteliği ve örgütün ulaştığı boyutlar itibariyle mümkün görülmemiştir.

Tüm iddianame münderecatında açık bir şekilde ortaya konulduğu üzere, sanıklara atfedilen suç legal bir görün altında kurulmuş bulunan bir sendikal kuruluşun, sanıkların birbirinden tefriki mümkün olmayan yazılı veya yazısız tüm faaliyetleri itibariyle bu sendikal kuruluşu yasa dışı komünist bir örgüt durumuna dönüştürmüş oldukları cihetle, bu örgüt içindeki görev, faaliyet ve sorumlulukları TCK.mun 141.maddesinin tahlilinde izahı yapılan "Sevk ve İdare" niteliğinde görülmüş olup, yukarıda da söylediğimiz gibi şu veya bu karara iştirak etmiş veya etmemiş olmaları kendilerine yükletilen suçun oluşumu itibariyle neticeye etkili görülmemiştir.

Bu itibarla sanıklar;

- 1-EROL BATİBEKİ,
- 2-ŞERİF YILMAZ,
- 3-SAYIT AHMET KESKİN,
- 4-ABDÜL KADİR ÇİL,
- 5-AZMİ YILDIZ,
- 6-GANİ TURANLI,
- 7-HÜSEYİN ÖZSAHİN,
- 8-ŞERİF GÖREN,
- 9-CEMAL DEMİRCİ,
- 10-HALİL İBRAHİM ERGÜN,
- 11-MUSTAFA NECİP KOÇAK,
- 12-CUMALİ CİNGÜ,
- 13-EROL DEMİRBAĞ'ın,

fiil ve hareketlerine uyan TCK.mun 141/1-6,31,33,173/3,353 sayılı kanunun 251 madde ve fıkraları uyarınca, AYRI AYRI TECZİYELERİ,

Kısa adı SİNE-SEN olan Türkiye Sinema Emekçileri Sendikasınının 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununun 15/L madde ve fıkrası delaletiyle 274 sayılı sendikalar kanununun 30/4 madde ve fıkrası uyarınca KAPATILMASI,

Sendikada arama sırasında yakalanan ve bizatihi (EK:SİNE-SEN Deliller Dosyası, 797) sırasına alınan ve çözümleri yapılmış olan sendikanın 2.Genel Kurul toplantısına ait konuşmaları ihtiva eden 5 adet bant'ın suç teşkil etmeleri nedeniyle TCK.mun 36.maddesi uyarınca MÜSADERESİ,

Sanıklar hakkındaki yargılamanın İSTANBUL SIKIYÖNETİM KOMUTANLIĞI (2) NO'LU
ASKERİ MAHKEMESİNDE YAPILMASI,
Kamu adına talep ve iddia olunur.

ASIM KUTUR
SYNT.Yrd.Savcısı

E K L E R :

- 1-Fezleke fotokopisi
- 2-Mahkeme kararlar fotokopisi
- 3-İnceleme heyetince düzenlenen ve sendikaya ait raporu ihtiva eden 1 adet gömlek
- 4-Bir klasör halinde sanıkların ifade dosyaları
- 5-DİSK-1 iddianamesi (14) adet
- 6-SİNE-SEN Sendikasına ait deliller dizi pusulası
- 7-790 sıra numarasından başlayan ve 797 sıra numarasında son bulan SİNE-SEN Sendikasına ait delilleri ihtiva eden klasörler, defterler ve konuşma bantı (Kaset)

TÜRKİYE SOSYAL TARİHİ ARAŞTIRMA VAKFI